
Diari Oficial

---

del

Consell General

Núm. 8/2016 - 74 pàgines

Sessió ordinària del dia 4 de maig del 2016

El dia 4 de maig del 2016, dimecres, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 29/2016, que és el següent:

Punt únic: Debat sobre l'orientació política global del Govern.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Vicenç Mateu Zamora i Mònica Bonell Tuset, Síndic General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Miquel Aleix Areny
M. I. Sr. Gerard Alís Eroles
M. I. Sr. Marc Ballestà Alias
M. I. Sr. Josep Anton Bardina Pau
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sra. Sílvia Eloisa Bonet Perot
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Antoni Fillet Adellach
M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernàndez
M. I. Sra. Sofia Garrallà Tomàs
M. I. Sra. Rosa Gili Casals
M. I. Sr. Carles Jordana Madero
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sr. Josep Majoral Obiols
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sra. Meritxell Mateu Pi
M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud

M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Víctor Naudi Zamora
M. I. Sra. Judith Pallarés Cortés
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Justo Ruiz González

S'ha excusat l'absència dels M. I. Srs. Ferran Costa Marimon i Patrícia Riberaygua Marme.

També hi és present el M. I. Sr. Antoni Martí Petit, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Cíncas Mateos, Ministre de Finances; Gilbert Saboya Sunyé, Ministre d'Afers Exteriors; Jordi Alcobé Font, Ministre d'Administració Pública, Transports i Telecomunicacions; Xavier Esport Zamora, Ministre d'Afers Socials, Justícia i Interior; Francesc Camp Torres, Ministre de Turisme i Comerç; Jordi Torres Falcó, Ministre d'Ordenament Territorial; Sílvia Calvo Armengol, Ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Èric Jover Comas, Ministre d'Educació i Ensenyament Superior i Carles Àlvarez Marfany, ministre de Salut.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(El M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny, secretari de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 10.02h)

El Sr. síndic general:

Bé, comencem doncs pel punt únic:

Punt únic: Debat sobre l'orientació política global del Govern

Passem tot seguit a la intervenció del Sr. cap de Govern per la presentació del seu informe.

Sr. cap de Govern teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Gràcies Sr. síndic.

Senyor síndic,

Senyora subsíndica,

Senyores conselleres i Senyors consellers generals,

Comparec davant d'aquesta Cambra un mes i mig abans del que seria l'habitual per a un debat d'orientació política i només sis mesos després d'haver celebrat un debat extraordinari a la tardor. Perquè el Govern entén que l'excepcionalitat de tot el que hem viscut així ho justifica.

Per això, també, aquest no serà un debat d'orientació política com altres que he fet en aquesta Cambra al llarg d'aquests últims cinc anys: exposant el full de ruta del Govern, desgranant les reformes i els projectes i fent un catàleg de les actuacions de tots els ministeris. Entenc que això ja ho vam fer a la tardor i la política del Govern es manté en la línia del que hem anat explicant els últims anys i del programa electoral amb el qual Demòcrates per Andorra va concórrer i també guanyar les darreres eleccions generals.

Per tant, la meua intervenció d'avui estarà -en bona mesura- centrada en el procés de resolució de l'afer BPA i en les perspectives de futur del sistema financer. D'altra banda, també comparec avui amb una sèrie de propostes de grans acords transversals - en podem dir pactes d'Estat o com es vulgui- al tomb de les qüestions que considero prioritàries dels anys a venir.

Tots coincidirem que la crisi generada al tomb de l'afer Banca Privada d'Andorra ha estat un dels moments més greus -potser el més greu- de la nostra història recent. És, per tant, l'obligació del Govern rendir comptes davant del Consell General sobre aquesta qüestió. I de fer-ho ara, en el moment en què ja coneixem el final del procés de resolució.

He de dir que el març passat, en el moment en què vaig demanar anticipar unes setmanes aquest debat, cap membre del Govern ni jo mateix no coneixíem com acabaria aquest procés. No sabíem quines

ofertes es presentarien a la subhasta, ni si finalment Vall Banc seria adjudicat a alguna d'aquestes ofertes; ni tan sols si hi hauria ofertes o hauríem d'anar a un procés de liquidació que sense cap dubte hauria sigut un procés llarg i molt feixuc.

No sabíem com acabaria el procés, però vaig demanar de celebrar el debat per una qüestió de responsabilitat: perquè les conselleres i els consellers generals i, a través d'ells, la ciutadania tenen el dret de conèixer per boca del cap de Govern l'estat de la qüestió. I perquè, fos quin fos el resultat, el Govern estaria convençut d'haver fet tot el necessari per resoldre la situació. El Govern, evidentment, i també les institucions concernides: L'INAF, l'AREB i també el Consell General, que va posar en marxa tot aquest procés amb l'aprovació de la Llei de resolució d'entitats bancàries l'abril de l'any passat.

Andorra ha fet el que calia per resoldre aquesta crisi amb les màximes garanties per a totes les parts implicades. Cadascú des de la responsabilitat institucional que tenia atribuïda.

Recordem què vam dir des del Govern el març del 2015, en el moment en què va esclatar la crisi de la BPA i també que ho vam dir poques setmanes després en el moment del debat d'investidura. Vam fixar tres grans prioritats a l'hora de resoldre aquesta qüestió: la primera, garantir els dipòsits dels clients. Garantir que els clients acabin recuperant els seus diners. Perquè aquesta és la base de tot plegat. Un banc no és una empresa qualsevol: És una institució on milers de persones hi dipositen la seva confiança, també dipositen el fruit del seu treball, i també la previsió per al futur. Per això les crisis bancàries s'acaben traduint en crisis de confiança en tot el sistema. Malauradament, vostès ho saben, al llarg dels últims anys ho hem vist a arreu.

Els clients de Banca Privada d'Andorra han hagut de passar per un procés de preguntes i demandes de documentació. A l'angoixa natural de no saber quan podrien disposar dels seus dipòsits, s'hi va afegir aquest procés que ha estat molt llarg i també ha sigut molt feixuc. No ha estat fàcil per a ningú. I jo puc entendre perfectament la situació i els sentiments de molts clients de BPA. Però totes les mesures adoptades i tot el llarg procés ha estat necessari per identificar aquells casos afectats per sospites de blanqueig de capitals i separar-los dels clients legítims.

S'havia de dur a terme un procés amb les màximes garanties. Sense aquest procés avui Vall Banc no s'hauria pogut vendre, no tindria bancs corresponsals i els clients no podrien recuperar els seus diners. És evident que queden encara uns mesos perquè els antics clients de BPA, ara clients de Vall Banc,

puguin disposar plenament dels seus dipòsits; però ara... però ara finalment tenen la certesa i la seguretat que això serà així.

La segona de les prioritats que ens vam marcar l'any passat va ser minimitzar l'impacte que el procés de resolució tindria sobre els empleats de BPA. Mai no hem volgut enganyar ningú i sempre hem dit que en aquest cas es tractava de trobar la solució menys dolenta, perquè no hi hauria una solució totalment bona; entenent com a solució totalment bona aquella en què tots els empleats conservessin el seus llocs de treball. Això no era possible i sempre ho vam dir. I per això ens vam felicitar de l'exercici de responsabilitat i de realisme dels treballadors i dels seus representants legals quan es va assolir un acord sobre les condicions i indemnitzacions que procedirien en casos d'acomiadaments.

L'actitud de la gran majoria de treballadors i de clients de BPA ha estat exemplar al llarg de tot aquest procés, i ho vull dir alt i clar avui aquí.

Doncs bé, entenc que l'adjudicació de VallBanc a una entitat estrangera suposa un millor horitzó per a bona part dels treballadors de l'antiga BPA. Un millor horitzó que la liquidació, sens dubte; però també un millor horitzó que si el banc hagués estat adquirit per una entitat del país, ja que les entitats bancàries del país ja disposen d'una plantilla pròpia a Andorra.

La tercera prioritat -i no per això la menys important- era garantir l'estabilitat i el futur de la plaça financera. Tots en aquesta Cambra -vull pensar- tenim molt present què ens hi jugàvem aquells dies de març de l'any passat, i també durant les setmanes i mesos següents: Un banc que representava gairebé el 20% del nostre sistema financer estava afectat per una crisi reputacional que es podia haver estès a tota la nostra plaça financera. I les conseqüències haurien estat gravíssimes per a Andorra.

La reacció en cadena era fàcil de preveure: davant de la nota del FinCEN, tots els corresponsals internacionals de BPA van tancar les seves relacions amb el banc com a mesura preventiva. Sense aquest oxigen i davant l'actitud comprensible dels clients de retirar els seus dipòsits, el banc hauria sobreviscut molt pocs dies. No vull ni pensar en les conseqüències que hauria tingut que un banc que representava una cinquena part del sistema financer hagués tancat les seves portes i hagués anat a un procés de liquidació judicial. Una situació com aquesta hauria arrossegat amb tota probabilitat la resta de bancs de la plaça.

Recordem també que durant les setmanes posteriors a la nota del FinCEN les agències de ràting van

baixar dos esglaons la qualificació del nostre país. I que aquestes mateixes agències de ràting són les que van dir -no més tard que al juny- que el full de ruta dissenyat per les autoritats andorranes i que el pla de resolució elaborat per l'AREB eren la solució adequada per a la crisi. I ha estat aquest full de ruta, complet amb rigor i de forma minuciosa, el que ens ha permès arribar on som ara.

L'afer BPA tenia tres resultats possibles: cap d'ells òptim, perquè l'òptim hagués estat que no hagués passat res i que tots els bancs de la plaça haguessin seguit operant dins de la normalitat, la més absoluta. Cap d'ells òptim, però sí que un millor que els altres. El pitjor escenari era el de la liquidació judicial: perquè això ens hagués portat a un procés de fallida -probablement de molts anys- en el qual els clients no haurien pogut recuperar els seus diners. Aquest escenari es va allunyar quan 26 dels 28 consellers generals d'aquesta Cambra van votar, l'abril de l'any passat, la Llei de resolució d'entitats bancàries que transposava a Andorra la directiva europea en la matèria.

Un escenari menys dolent, però que tampoc satisfieia les expectatives del Govern, era el de la liquidació administrativa per manca d'ofertes per comprar Vall Banc. Amb aquest escenari s'hagués allunyat el risc d'una quitança, però no hauria quedat clar qui hauria de cobrir l'eventual forat per evitar aquesta quitança. A la vegada que la manca d'ofertes hagués llençat un missatge no gaire positiu... gens de positiu sobre la nostra plaça financera.

Per evitar aquest segon escenari calia ser molt rigorós en el procés de segregació d'actius, passius i clients de l'antiga BPA. Perquè l'única possibilitat que teníem de trobar un comprador per a Vall Banc era ser extremadament curosos en tot el procés. Per donar les màximes garanties i perquè a ningú no li quedés cap dubte sobre la honorabilitat del nou banc i de retruc també del sistema financer andorrà en el seu conjunt.

Després de tot aquest procés, quan l'AREB va culminar la subhasta el mes passat, es van presentar dues ofertes internacionals per adquirir Vall Banc. Dues ofertes vinculades a dos fons d'inversió de prestigi en l'àmbit financer que tenen participacions en bancs de Luxemburg, Holanda, Alemanya i Itàlia, entre d'altres. Aquestes dues ofertes demostren la confiança que aquestes institucions financeres internacionals tenen en Andorra i el seu sistema financer.

És una bona notícia que la venda de Vall Banc hagi despertat l'interès de compradors de fora de la nostra plaça financera. És una bona notícia que la venda s'hagi adjudicat a un d'aquests postulants. Ho deia,

sense anar més lluny, l'excap de Govern Albert Pintat la setmana passada en una entrevista televisiva; un excap de Govern que ha sabut estar a l'alçada, perquè era -com jo mateix- conscient de la difícil situació en què es trobava Andorra. I és també una bona notícia que Vall Banc pugui avançar cap a una operativa amb total normalitat. És la prova de què s'han fet les coses ben fetes i és un símbol també inequívoc que el sector financer andorrà té futur. Té futur basat sempre en les bones pràctiques, en la transparència i en l'homologació, no he estat mai cansat de dir-ho durant cinc anys. Fora de les bones pràctiques no hi ha futur, ni per al sector financer ni per a cap altre sector.

També, cal dir-ho, hauria estat una bona notícia -no me n'amago- que s'haguessin rebut més ofertes, que finalment alguna o algunes entitats financeres andorranes també haguessin postulat per adquirir Vall Banc. Hauria estat un missatge i un símbol positiu.

Com hem dit moltes vegades al Govern em sembla que de vegades a fora ens escolten més i ens entenen millor. També en el sector financer.

Senyores conselleres i senyors consellers,

Al llarg dels últims 14 mesos, tots ens hem vist arrossegats per una situació que superava els pitjors escenaris que podíem tenir, el Govern el primer, jo ho reconec. No sempre hem tingut el temps i la serenor per explicar els passos que anàvem seguint. No sempre hem estat prou diligents a l'hora de facilitar la informació. No sempre hem tingut clar on acabava el nostre deure de ser transparents i el nostre deure -també, perquè també és un deure- d'evitar que una excessiva mediatització del procés de resolució de la crisi posés en perill aquest mateix procés. Perquè de l'èxit d'aquest procés no en depenia únicament la supervivència del Govern. Això sí que és un detall menor. De l'èxit d'aquest procés en depenia, en gran mesura, la supervivència del nostre sistema financer i, de retruc, de bona part de la nostra economia i penso, i ho tinc que dir, de bona part de la nostra sobirania.

Sóc el primer a admetre que en determinats moments hem estat -des del Govern, però també podria parlar per l'INAF, l'AREB i la UIFAND- tan absorbits per la necessitat de solucionar una crisi gravíssima, que no sempre hem tingut temps d'explicar-nos com calia.

També entenc que això hagi pogut generar un cert malestar en l'opinió pública i especialment entre els membres d'aquesta Cambra, que tenen -entre d'altres- la missió de controlar el Govern. No seré jo qui faci greuge a les conselleres o consellers amb els quals hem pogut tenir debats durs i potser fins i tot

crispats en alguna ocasió al llarg de l'últim any. És comprensible.

És comprensible sempre i quan tinguem clar de què volem formar part: Volem formar part del problema? O volem formar part de la solució? Aquesta és la qüestió. Per això no puc fer cap recriminació a persones que -més enllà d'algun moment de retòrica crispada- han mantingut una actitud responsable i han contribuït, des de la seva responsabilitat com a parlamentaris o personatges públics, a ser part de la solució.

Però, malauradament, això no es pot dir de tothom.

Entenc que per fer una bona anàlisi de la situació -del que hem viscut fins ara i del que podem esperar de cadascú de nosaltres d'ara endavant- cal també que repassem quina ha estat l'actitud de tots plegats en aquest llarg procés.

Vam començar la legislatura amb una mostra -diguem-ho així- d'unitat imperfecta: La Llei 8/2015, que és l'instrument bàsic que ens permetia posar en marxa el procés de resolució de la crisi i la posterior venda de Vall Banc, va ser votada per 26 dels 28 consellers d'aquesta Cambra. El Partit Socialdemòcrata, Liberals d'Andorra i Demòcrates per Andorra van tenir -al meu entendre- una actitud responsable, una actitud constructiva, que sempre he reconegut i sempre he aplaudit.

Socialdemocràcia i Progrés, en canvi, va optar en aquest cas per no demostrar el sentit d'Estat que sí que ha demostrat en alguna altra ocasió -com és el cas del pacte d'Estat per la Unió Europea-; i ja en aquell moment -parlo de l'abril del 2015- va preferir ser part del problema, en lloc de ser part de la solució. Ho deixava molt clar el president del partit, l'excap de Govern i advocat dels accionistes majoritaris de BPA, el Sr. Jaume Bartumeu, en una entrevista de premsa estrangera la passada tardor: "La Llei 8/2015 -deia el Sr. Bartumeu- és una còpia de la llei espanyola".

La Llei 8/2015 el que és en realitat és una transposició d'una directiva europea. D'una directiva europea que Andorra hauria d'haver adoptat igualment en compliment de l'acord monetari que el Sr. Bartumeu va negociar i també va rubricar. El Sr. Bartumeu és menys europeista del que jo pensava. O és que potser el que passa és que hi ha coses més importants que l'europeisme i la responsabilitat institucional d'un excap de Govern? Per això no li importa creuar totes les línies vermelles que sigui necessari, fins al punt de dedicar-se a desprestigiar el nostre país, les seves institucions i el seu sistema financer en qualsevol mitjà de comunicació -d'Andorra i de fora d'Andorra- que se'l vulgui escoltar. La defensa dels interessos particulars dels

seus clients ha portat el Sr. Bartumeu a traïr la seva trajectòria política i a utilitzar el seu partit, el partit que presideix per a la seva batalla particular.

En el moment del debat d'investidura ja vaig dir que temps hi hauria per buscar responsables i també -si es volia- per utilitzar políticament la qüestió de BPA. El que no m'imaginava és que trigarien tan poc a fer-ho. Ben aviat vam escoltar i vam començar a escoltar crítiques de la intervenció per part de l'INAF i també de l'actuació de les autoritats andorranes en general, acusant-nos a tots d'haver generat nosaltres la crisi. Nosaltres! Aquí s'hi van sumar ben aviat -tan aviat com a finals de l'abril del 2015- alguns liberals, per boca del seu secretari general actual, el senyor Amadeu Rossell, que no va dubtar a acusar el Govern -i cito textualment- de "crear pànic a l'intervenir una de les entitats bancàries més solvents del país".

El Sr. Rossell fins i tot veia una "estratègia pactada" entre jo mateix i el ministre de Finances que ens hauria portat segons ell -i torno a citar textualment- "a una de les crisis més cruels i delicades que hem patit al llarg dels darrers anys Andorra". I la cosa no es quedava aquí: segons el secretari general de Liberals d'Andorra, la solució proposada pel Govern i les altres autoritats andorranes anava contra els estalvis, contra els llocs de treball, contra l'economia, contra la sobirania, contra la lliure competència i contra la propietat privada. Només li va faltar acusar-nos de ser els responsables de la Pesta Negra, del terratrèmol de Lisboa i del canvi climàtic. I amb això no vull pensar -ni penso, perquè seria molt greu- que aquests comentaris siguin compartits per la totalitat del Grup Liberal aquí present.

Però aquesta versió, la d'intentar culpar les institucions andorranes d'una reacció desmesurada, va quedar descartada quan es va saber que els corresponsals havien tallat la relació amb BPA tan bon punt van conèixer la nota del FinCEN, de manera preventiva i sense esperar a analitzar la reacció de les institucions.

Aleshores, un cop descartada aquesta primera acusació, la crítica es va centrar en especulacions sobre si el Govern coneixia la nota del FinCEN abans de les eleccions. Ens vam sotmetre a duríssimes sessions de control en aquesta Cambra. Vam desvetllar fins a l'últim detall dels contactes, les converses i les trobades amb diverses autoritats andorranes i estrangeres entre els dies 4 i 10 de març. Es va tractar al Govern i a les institucions supervisores del sistema financer com es tracta als acusats en un procés penal. O pitjor, perquè els acusats en un procés penal gaudeixen de la presumpció d'innocència.

És curiós, o potser és molt significatiu, que cada cop que alguns parlen de les actuacions dels accionistes majoritaris de BPA, s'apressen a afegir que "ho fan en defensa dels seus legítims interessos". Els interessos d'uns particulars es presumeixen sempre legítims i a mi em sembla bé. Però sobre les actuacions del Govern i de les institucions públiques sempre pesa la sospita d'estar al servei d'uns interessos obscurs i inconfessables. Això és el que -a molts- una barreja d'oportunisme i també covardia els ha portat a fer.

Però, un cop més, la teoria de la conspiració es va estibar contra la realitat: perquè el Govern no sabia res sobre la nota del FinCEN abans de les eleccions de l'1 de març del 2015.

Malgrat tot, els defensors de la teoria de la conspiració no es cansen fàcilment; i el següent pas va ser dir que l'agost del 2014 una nota verbal dels Estats Units havia avisat Andorra de la situació i que Andorra no havia fet res. Tot mentida: la nota era genèrica, referida a situacions del passat i basada en les recomanacions de l'avaluació del Moneyval del 2012; unes recomanacions que -tal i com va explicar el Ministeri d'Afers Exteriors en la seva nota de resposta- ja estaven àmpliament complertes l'estiu del 2014.

L'ambaixada d'Estats Units a Espanya i Andorra va fer els aclariments pertinents. I fins i tot va ser necessari arribar a la situació -sense precedents- de lliurar les notes verbals als grups parlamentaris i -mesos després- de veure com aquestes notes verbals eren utilitzades pels accionistes majoritaris de BPA en un pamflet distribuït per defensar la seva causa particular. En els últims mesos hi ha hagut molta gent que des de la inconsciència, o bé des de l'oportunisme polític o des de la defensa a qualsevol preu dels seus interessos particulars han posat el nom d'Andorra i les seves institucions en molt mala posició. Afortunadament per a tots nosaltres, la feina feta queda, els resultats queden i les paraules se les emporta el vent.

Però abans que el vent se les acabi d'emportar, recordem-les un cop més. Tot i els aclariments de l'Ambaixada nord-americana, tot i disposar -confidencialment- de les notes verbals, alguns continuaven a la càrrega. La Sra. Carine Montaner, consellera general del Grup Liberal, signava un article el novembre passat dient que "primer les autoritats americanes avisen [...], fan peticions i demanen al Govern de posar-hi remei. D'actuar ja. I si el país no ho fa, arriba la sanció, que en aquest cas va ser la famosa nota del FinCEN". Al novembre! Quan aquesta qüestió ja s'havia debatut i explicat àmpliament per activa i per passiva mesos abans.

És clar que no era vostè sola, Sra. Montaner, perquè seguint el seu camí hi havia el Sr. Bartumeu, que acusava el ministre d'Afers Exteriors d'haver respost a la nota verbal de l'agost del 2014 amb evasives. Mesos més tard, el Sr. Víctor Naudi -el març passat- deia que el Govern havia tractat aquella nota amb indiferència. Indiferència, Sr. Naudi, és abstenir-se a la votació de les lleis per superar la quarta avaluació del Monyeval, com va fer vostè l'estiu passat, només quatre mesos després que el 20% del nostre sistema financer fos assenyalat per sospites de blanqueig de capitals. Indiferència és el més suau que es pot dir.

Un cop descartada la versió que la reacció de les institucions andorranes havia estat desmesurada, un cop descartada l'acusació sobre el Govern de tenir coneixement de la nota del FinCEN abans de les eleccions, un cop descartada també la idea que els Estats Units havien avisat l'agost del 2014 sobre la situació, les crítiques es van centrar en el procés de resolució. Des dels que deien que BPA es podia reconduir en un procés de reestructuració -cosa que va quedar descartada a la nota del FinCEN del febrer passat, on es retira la preocupació perquè "BPA no tornarà a ser operativa"- fins als que criticaven el procés d'anàlisi de clients, actius i passius del banc.

Sóc el primer a reconèixer que aquell procés va ser feixuc i incòmode per a moltes persones. Però era un esforç necessari perquè ara puguem estar on estem: si no, tindríem un banc en fallida, liquidat i amb una quitança, això és la veritat. Però bé, no tothom ho veia igual: el secretari general dels Liberals, una altra vegada el Sr. Rossell, va dir que tot aquell procés -que, per cert, derivava de la llei que els vuit consellers generals liberals havien votat- era un procés "únicament per justificar la intervenció" i a més a més va dir que era una "idea nefasta". Tan nefasta, senyors i senyores conselleres i consellers, que va rebre el beneplàcit d'agències de ràting com Standard&Poor's o Fitch i també del primer ministre francès, Manuel Valls. Però, és clar, els defensors de la teoria de la conspiració en saben molt més que totes les agències de ràting i tots els governs del món.

Un cop es van adonar que criticar el procés de segregació d'actius, passius i clients ja no tenia gaire més recorregut, aleshores vam escoltar durant mesos la cantarella que a BPA no s'hi trobaria res, que de diners il·lícits no n'hi havia, més enllà dels casos ja judicialitzats... Com si la intenció del Govern o de l'INAF o de l'AREB fos demostrar al món que a Andorra s'hi acumulava el blanqueig de capitals! El nostre objectiu era demostrar que la majoria dels clients i dels diners eren lícits, aquest era el nostre objectiu. Perquè aquesta era la única manera de poder vendre el banc i de garantir la solidesa i la

reputació de la nostra plaça financera. Però aquesta versió -la de què a BPA no hi havia diners il·lícits- també va quedar, malauradament, desmentida pels fets. L'AREB ho va comunicar l'hivern passat: el 20% del volum de negoci estava afectat per sospites fonamentades de blanqueig de capitals. Les coses no passen perquè si.

Ara bé, després de reclamar durant mesos saber què hi havia a BPA, el dia que l'AREB ho va fer públic el president del Grup Liberal, el Sr. Pintat, va dir que allò era "un exercici de màrqueting". Miri, Sr. Pintat, no sóc un expert en màrqueting, però se m'acuden unes quantes idees millors per fer màrqueting i promoció abans de dir que el 20% d'un dels bancs del meu país està afectat per casos de blanqueig de capitals.

Un cop posats davant l'evidència innegable que a BPA hi havia un problema -i greu- les crítiques es van centrar a dir que no hi haurien ofertes per adquirir Vall Banc. I quan hi va haver ofertes, es va dir que eren fons voltor. I quan es va saber que els fons eren fons de prestigi, amb participacions en bancs de països com Alemanya, Luxemburg, Holanda o Itàlia, aleshores es va criticar que eren ofertes de fora d'Andorra. I si les ofertes haguessin vingut únicament dels bancs andorrans, ens haurien dit que estàvem afavorint a uns bancs a costa dels altres. I s'hauria re abonat i re abonat la teoria de la conspiració general.

Aquell entramat d'obscurs interessos econòmics i polítics que l'advocat dels accionistes majoritaris de BPA i president de SDP va explicar en una televisió de Barcelona. Que deu ser -suposo- el mateix entramat que denunciava el secretari general de Liberals d'Andorra quan deia -i torno a citar textualment- que "el ministre Cinca no sap com sortir-se'n de preservar certs interessos". Ni més ni menys que això.

És evident que totes aquestes crítiques injustes tenen un efecte de desgast sobre el Govern. Això no és gaire greu, perquè m'heu sentit moltes vegades els governs passen. Però entenc que en aquest cas, quan la crítica ha estat sense fonament i oportunista el que s'ha desgastat és la imatge i el bon nom del Principat d'Andorra. I això sí que és greu.

Senyores conselleres i senyors consellers generals,

Acabo de fer un breu repàs de tot el que s'ha dit al llarg d'aquest últim any.

Fixin-se en una cosa: Per una banda, les teories de la conspiració s'han anat adaptant a remolc de la realitat; perquè els fets les han anat desmentint. En canvi, la nostra versió s'ha mantingut inalterada. Si vostès repassen el que dèiem del procés de resolució de BPA l'abril del 2015 s'adonaran que no ha variat

el nostre discurs. Vam dir que la intervenció era necessària, que el procés d'anàlisi i segregació d'actius, passius i clients era necessari, que el traspass dels clients legítims a Vall Banc era necessari; i que tot aquest full de ruta faria possible vendre el banc, conservar -en la mesura del possible, no vam mai enganyar a ningú- els llocs de treball i permetre que els clients de l'antiga BPA -que això era essencial- recuperessin els seus diners.

Això és el que vam dir, això és el que vam mantenir contra totes les crítiques possibles i això és el que està acabant passant.

Per aconseguir-ho, vam anticipar -gairebé entre tots- la implementació d'una directiva europea que evita haver d'entrar en una liquidació judicial que hauria estat nefasta per als clients, per als treballadors, per al conjunt de la plaça financera i també per l'economia andorrana. Una directiva -i potser això és molt important, i quan ho explico arreu que hem aplicat aquesta directiva, qui vol escoltar-ho sense passions, ens felicita, perquè crida l'objectiu- una directiva que permet que les grans crisis financeres no les acabin pagant els mateixos: és a dir, els ciutadans amb els seus impostos. Una directiva europea que ens ha permès, en definitiva, parlar un llenguatge que el món entén. Ens escolten més i ens entenen millor perquè fem les coses seguint uns paràmetres i unes pautes d'homologació i d'acreditació. I perquè també ens sotmetem a avaluacions i a qualificacions. No hi ha, penso ja, un altre camí per de fer-ho.

I parlar aquest llenguatge que el món entén és el que ens ha permès posar en valor el que som: un dels bancs andorrans va tenir un problema molt greu de blanqueig de capitals. Però Andorra és un país de gent honesta i treballadora. I les seves institucions estan integrades per gent honesta, treballadora i també gent responsable. És per això que ens n'hem sortit.

Si volem ser un país obert, si volem atreure inversió estrangera productiva, si volem incrementar els intercanvis de tot tipus amb el nostre entorn, hem de fer les coses seguint aquests paràmetres: en finances, en fiscalitat, en salut, en educació, en medi ambient, en polítiques socials... I això no vol dir que renunciem a ser el que som. Això no implica la igualtat i la uniformitat. Això vol dir entendre, d'una vegada per totes, que el paradigma ha canviat: que un món global necessita normes globals; i que la manera de ser competitiu és trobant el diferencial dins d'aquestes normes. Però no fora. Andorra no pot viure al marge i del marge. Andorra té molt més potencial que això. És per això que hem fet aquestes reformes. Andorra té molt més potencial que això. Andorra té un gran futur; però ens ho hem de creure

tots plegats. Però ens ho hem de creure tots plegats! Tots!

He dedicat una estona a repassar acusacions i crítiques injustes. I ho he fet perquè hi ha coses que no poden quedar sense resposta. Perquè cal contrastar el que algunes persones -amb responsabilitats polítiques i de partit- van dir i el que ha acabat passant. Però no he vingut aquí, senyors consellers, a construir un discurs sobre les crítiques. He vingut aquí a mirar endavant. Perquè estic segur que entre tots podem recuperar l'esperit que l'abril del 2015 ens va permetre aprovar la llei de resolució amb una àmplia majoria. Perquè aquella majoria -i fins i tot més àmplia- és la majoria desitjable i necessària per reforçar la nostra plaça financera i la nostra economia després d'aquesta dura sotragada.

Per parlar clar: és l'hora de defensar Andorra també des d'Andorra. Més que mai. Com mai no hauríem hagut de deixar de fer. Ni ara, ni demà, ni mai

La manera en què hem resolt -amb l'esforç i la complicitat de moltes persones- la crisi de la BPA, és un exemple de la nostra capacitat com a societat, també, de superar les adversitats. Fa un any llegíem els articles de la premsa internacional i ningú no tenia gaires esperances per nosaltres: érem massa petits, massa febles, massa desprotegits; no teníem accés al sistema de liquiditat d'un banc central i no disposàvem dels recursos per fer front a la situació. I, malgrat tot això, ens n'hem sortit i hem estat capaços de generar confiança en interlocutors internacionals, privats i públics.

Evidentment, queda molt camí per fer. Perquè en la mesura que la nostra plaça financera està més oberta i també molt més internacionalitzada precisa de més i millors recursos de control i, també, de supervisió. Ja ho vaig dir en el debat d'orientació política de l'octubre passat: en els últims anys, l'increment de recursos humans i tècnics per prevenir i lluitar contra el blanqueig de capitals ha estat notable. I ho seguirà sent. Ens caldrà també seguir avançant en mesures per consolidar la supervisió del sistema.

Potser la mancança més gran que la crisi de BPA ha posat de manifest ha estat l'absència d'un prestador d'última instància: el paper que tradicionalment han fet els bancs centrals i que permet injectar liquiditat de forma massiva al sistema financer en situacions puntuals i extremes que així ho requereix. La crisi de BPA, recordem-ho, va començar sent una crisi de reputació i no de liquiditat. Però les crisis de reputació va fer que els corresponsals internacionals del banc tanquessin la seva relació amb BPA i això va generar un problema molt seriós de liquiditat per a l'entitat. I si les institucions responsables no haguessin fet res, la crisi de reputació -i per extensió,

els riscos de liquiditat- s'haurien pogut estendre a la resta del sistema financer andorrà.

Per tant, l'existència d'un prestador d'última instància es fa necessari, i es fa més necessari que mai. En aquest sentit, puc avançar-los que el Govern ja està treballant amb un expert internacional en la matèria, amb àmplia experiència en l'àmbit de la supervisió financera a França. Evidentment, aquests treballs s'hauran de desenvolupar en paral·lel i en col·laboració amb els que es derivin de la Comissió especial de vigilància i prevenció de risc per a l'estabilitat financera. Tenim el deure i tenim el deure tots plegats, de recórrer aquest camí per donar encara més solvència i més credibilitat al nostre sistema financer.

Què implicarà aquest camí? D'entrada, ja ho he dit, un augment dels efectius destinats a la supervisió financera. Actualment, l'INAF compta amb una vintena de persones al seu servei. En els propers anys caldrà -amb tota certesa- doblar els seus recursos humans. Perquè a l'INAF li pertocarà assumir, també, la supervisió de les companyies d'assegurances o noves modalitats de finançament, a banda -evidentment- de continuar assumint més i més funcions de supervisió en la línia de la tendència internacional.

D'entrada, i de manera prioritària, d'aquí a dues setmanes, el Govern enviarà al Consell General un projecte de llei per tal de professionalitzar el consell d'administració de l'INAF: per establir uns requisits de formació i experiència per als futurs membres del consell d'administració i per obrir, també, la possibilitat que persones no andorranes en formin part; garantint que la presidència recaurà sempre sobre una persona de nacionalitat andorrana. I no voldria que això es llegís com una desconfiança cap als professionals del país, però és que -per una qüestió també de massa crítica- a Andorra no sempre trobarem el nombre de persones idònies per cobrir les places del consell d'administració de l'INAF.

Tampoc no voldria que aquest projecte de llei és llegís com un greuge, un retret o una crítica cap als membres actuals del consell d'administració. Ben al contrari: Són persones honestes i responsables, que han demostrat grans dosis de sentit d'Estat en moments molt difícils per al nostre país. Per a ells només puc tenir paraules d'agraïment. Però, de fet, van ser ells mateixos els primers a proposar una major professionalització del consell d'administració de l'INAF.

I en la mateixa línia, el projecte de llei que presentarem obrirà els càrrecs de direcció de l'INAF a persones no andorranes, altament qualificades i

especialitzades, per poder assumir els nous reptes que té l'INAF i als quals em referia fa un moment.

Més enllà de reforçar l'organisme supervisor del sistema financer, caldrà també explorar seriosament la participació d'Andorra en organismes de governança financera internacional. Estic parlant d'estudiar la possibilitat de convertir-nos en membre del Fons Monetari Internacional; una possibilitat que anteriors governs havien avaluat, però que fins ara no s'ha materialitzat. Actualment, hi ha 189 països que són membres de Fons Monetari Internacional, entre ells San Marino, Luxemburg o Suïssa. Convertir Andorra en el membre 190 seria, sens dubte, un pas decisiu en favor, també, de la credibilitat internacional del nostre Estat. Evidentment, caldrà avaluar els costos i les oportunitats i temps hi haurà perquè els experts del Govern i els de la Comissió Especial del Consell treballin conjuntament; però estic segur que els guanys en bona imatge, credibilitat i, també, estabilitat, excediran els costos.

La participació d'Andorra al Fons Monetari Internacional -en cas que finalment es decidís així- s'inclourà en la lògica de participar del Moneyval, del Greco o a l'IOSCO. La lògica de parlar un llenguatge que el món entén per posar en valor el que realment som.

Evidentment, tota aquesta feina no la volem fer sols. Perquè sabem que és un recorregut a llarg termini que afecta un dels pilars del nostre model de societat. Per això, més enllà del treball dels experts del Govern i de la Comissió Especial, proposo avui la creació d'un grup d'anàlisi i de propostes integrada pel Consell General, el Govern i els representants del sector financer perquè avaluï tot el procés de reformes que caldrà implementar en els propers anys. Avui faig aquesta proposta perquè penso que és el moment, un cop resolta la crisi de BPA, perquè també no hi ha temps per perdre i perquè és una qüestió massa important com perquè aquestes reflexions no les fem plegats. Aquest és el meu primer oferiment d'avui.

Senyores conselleres i senyors consellers generals,

També al llarg dels propers mesos, el Govern continuarà acompanyant a la banca en el camí cap a l'intercanvi d'informació automàtic, que suposa, evidentment, un nou repte, però també una nova oportunitat per al sector financer al nostre Estat. Fixin-se com canvien les coses: Fa uns anys, no gaires, semblava impossible pensar en el sector financer a Andorra sense secret bancari. En canvi ara, el Ministeri de Finances i la banca s'estan preparant per a aquest escenari. Fa un any, en plena crisi de BPA, algú va dir que "Andorra és molt més

que bancs". És cert. Com també és cert que el sistema financer andorrà és molt més que secret bancari. I això és el que tots plegats hem de ser capaços de demostrar en els anys a venir.

En aquest punt es torna a fer evident la importància de l'homologació i també de l'acreditació. Perquè és aquest procés el que permetrà a Andorra ser una plataforma de serveis financers, dins de la transparència i dins de la cooperació, i basant-se en la competitivitat que ofereix un entorn estable i segur i, sobretot, també, una fiscalitat, perquè tenim una fiscalitat moderada. Per això dic que l'intercanvi automàtic d'informació és un repte, però també una oportunitat: perquè sense participar de la cooperació i la transparència i sense obrir la nostra economia a nous serveis i a nous mercats, no seria possible construir aquesta oferta de serveis. No seria possible. Oferir serveis des d'Andorra cap al món, aquest era un dels objectius del procés d'obertura econòmica i de signatura de convenis de doble imposició.

Les reformes i avenços per transformar el model econòmic del nostre país no s'han aturat en els últims anys i no s'aturaran en els anys que queden de legislatura. Em referia, fa uns instants a l'intercanvi d'informació automàtic amb l'horitzó posat en l'entrada en vigor el setembre del 2018, amb efectes sobre l'exercici 2017. En les properes setmanes, el Govern enviarà al Consell General els dos acords d'intercanvi automàtic d'informació signats: el multilateral de l'OCDE i l'acord amb la Unió Europea. I en aquest mateix període de sessions presentarem el projecte de llei que regularà l'intercanvi automàtic d'informació fiscal.

És el moment -un cop més- d'honorar els compromisos contrets per Andorra. I espero i és necessari poder comptar amb tot l'arc parlamentari en aquest nou avenç cap a la transparència i l'homologació.

El canvi de model econòmic que Andorra està duent a terme passa també per un canvi en el model de negoci de les entitats financeres: de l'excepcionalitat del secret bancari, a la sana competitivitat d'una plaça financera marcada per la seguretat i l'estabilitat; d'un sistema financer tancat en ell mateix, a un sistema financer obert al món. En el fons, és el mateix que estem fent amb la resta de sectors econòmics: passar d'un cert proteccionisme a l'obertura i la competitivitat. I per fer-ho cal que participem de les normes i també de totes i cada una de les bones pràctiques internacionals.

Andorra té professionals preparats. Tenim un entorn estable i segur. Tenim una fiscalitat moderada, que ha estat reconeguda per altres països amb la signatura de convenis de doble imposició. Aprofitem

aquestes oportunitats, perquè l'alternativa seria quedar-se tancat a casa, i ho vaig dir altres vegades, i morir a foc lent. Tots hem participat d'aquest procés: El Govern del senyor Albert Pintat, amb la implementació de les obligacions comptables i la signatura de la Declaració de París; el Govern socialdemòcrata, amb la signatura dels convenis d'intercanvi d'informació fiscal a la demanda, la negociació de l'acord monetari i l'aprovació de les primeres lleis d'imposició directa; i el Govern que tinc l'honor d'encapçalar, amb la culminació i la implementació d'un nou model fiscal, amb la signatura de convenis de doble imposició, amb la signatura i la implementació de l'acord monetari, amb la llei d'obertura econòmica i amb els avenços cap a l'intercanvi automàtic d'informació fiscal.

Andorra, no ho hem d'oblidar mai, Andorra sempre ha prosperat amb l'accés a nous mercats. Els sectors que han fet gran l'economia andorrana -el comerç, el turisme de neu i de muntanya, l'hoteleria i la restauració o el sector financer- han crescut i han prosperat gràcies, principalment, a clients vinguts de fora d'Andorra.

I ha de seguir sent així, perquè Andorra és massa petita per estar tancada en ella mateixa. I l'accés a mercats internacionals al segle XXI implica compartir les normes d'aquests mercats. El món ens entén quan parlem el seu llenguatge, o si no, no s'entén.

I el món ens observa també i el món també ens avalua. Fa un any, en esclatar la crisi de BPA, les agències de ràting van baixar dos esglaons la qualificació d'Andorra. I només la ràpida intervenció de les autoritats andorranes va frenar aquesta caiguda. Ara hem d'aspirar a tornar a agafar la línia ascendent; precisament perquè hem encarat i solucionat els problemes i perquè hem fet mostra a la comunitat internacional que som capaços de fer-ho.

Però, en paral·lel, no podem aturar el ritme de reformes. L'estiu passat aquesta Cambra va aprovar - amb el vot favorable dels consellers de DA i del PS- tres projectes de llei per superar la quarta avaluació del Moneyval, l'organisme encarregat de la prevenció del blanqueig de capitals del Consell d'Europa. L'any vinent, el 2017, tindrem la visita in situ d'aquest organisme; i d'aquesta visita en sortirà el primer informe de la cinquena avaluació que fixarà els deures per poder-la superar.

Convé que anticipem al màxim aquests deures. Per això ja s'està elaborant un document cabdal com és l'Estudi Nacional de Riscos, que estarà acabat aquest any. Temps hi haurà evidentment de parlar-ne i analitzar el contingut amb deteniment. Però donaríem un bon missatge al món si del debat

d'aquests dos dies al Consell General en sortís la voluntat unitària de seguir superant aquestes avaluacions i d'avançar plegats -sense diferències polítiques- pel camí de la transparència, pel camí de la cooperació i també de la prevenció del blanqueig de capitals. Una voluntat unitària que en qüestions tan cabdals com aquesta he trobat a faltar en alguna ocasió durant aquesta legislatura.

Vull avui agrair el posicionament i l'actitud del Partit Socialdemòcrata perquè l'estiu passat, en votar els tres projectes de llei per superar la quarta avaluació del Moneyval, va optar per ser part de la solució. Fins i tot un partit com Socialdemocràcia i Progrés es va abstenir; traint també la seva tradició política. I val més que ni parli de Liberals d'Andorra en aquest cas concret.

I si abans parlava de dotar de més recursos a l'INAF, el mateix es pot dir de la UIFAND: més recursos i també més especialitzats.

Seria un error -al meu entendre- veure tots aquests processos d'avaluació i d'homologació com una cosa que va contra l'interès d'Andorra, seria un error. Ben al contrari, nosaltres som els primers interessats a demostrar que ens movem en l'àmbit de la competitivitat i en l'àmbit de la transparència. Agafem un exemple que n'estic segur farà soroll d'aquí uns mesos, quan discutim les mesures per superar la cinquena avaluació del Moneyval: la tipificació del delictes fiscal.

Fins ara, al nostre Codi Penal, no hi ha tipificat com a tal el delictes fiscal. És comprensible, vista la tradició andorrana de manca d'impostos directes. Però, un cop tenim un sistema fiscal, nosaltres som els primers interessats a fer que aquest sistema fiscal es compleixi, o no. No per voracitat recaptatòria, sinó perquè per poder mantenir justament un sistema fiscal d'intensitat moderada com el nostre, el primer que hem de fer és complir-lo, fer-lo funcionar i demostrar al món que realment aquest sistema moderat de baixa fiscalitat funciona. Nosaltres també som els primers interessats a què el nostre sistema fiscal d'intensitat moderada funcioni. Ens hi va també bona part d'això del creixement de l'economia andorrana.

Per poder preservar la globalitat del model, amb figures homologables i tipus de 10%, cal que fem funcionar aquest model de manera efectiva i eficient. Per això -també- en els propers mesos, el Govern abordarà una revisió del sistema fiscal, abordarà una revisió del sistema fiscal per evitar iniquitats i avançar en l'eficiència. En el moment d'implementar el model fiscal vam optar per tota una sèrie de deduccions i exoneracions, que en aquell moment tenien sentit, perquè la implementació dels nous

impostos fos el menys traumàtica possible. Però que han acabat generant ineficiències i diguem-ho clar, greuges comparatius en el sistema.

En parlava a la darrera sessió de preguntes, en aquesta Cambra: l'últim any, les deduccions de l'impost de societats van sobrepassar els 35 milions d'euros. Segurament és el moment de revisar a la baixa algunes d'aquestes deduccions, com la deducció per noves inversions. També és el moment de replantejar algunes decisions que vam adoptar quan vam posar en marxa el nou model fiscal: com els tipus reduïts de l'IGI al 2,5% per a determinades activitats i que ara caldrà situar en el tipus general del 4,5%. I també en el marc de la re definició del model de competències i transferències als comuns és el moment d'articular un nou repartiment dels tributs comunals i del Govern per evitar que sigui l'Executiu qui sempre faci el major esforç fiscal.

També en la línia d'homologació i de complimentar dels estàndards internacionals, hi ha la constant feina d'adaptació a les recomanacions del Grup d'Estats contra la Corrupció del Consell d'Europa, evidentment parlo del Greco. En aquest sentit, el Govern està a punt d'enviar al Consell General un Projecte de llei qualificada de reforma del Codi Penal per seguir incorporant millores que facin més efectiva la lluita i la prevenció contra la corrupció. I aquí, un cop més, per què ho fem? Només perquè ens ho recomana un organisme del Consell d'Europa? No, els primers interessats som nosaltres; els primers interessats a garantir que Andorra continua sent un país lliure de corrupció som nosaltres. I la participació en aquests organismes internacionals ens serveix per detectar els nostres punts febles i per estar al dia de les darreres tendències internacionals en la matèria. Però al final -no ho oblidem- de complir amb totes aquestes recomanacions se'n deriva sempre... se'n deriva sempre un país més just, una societat més oberta i una Administració que serveix, que obligació en té, els interessos millor dels seus ciutadans.

Conselleres i consellers,

Insistiré en la idea que he anat desgranant al llarg d'aquesta intervenció: Cal que Andorra s'expliqui al món en un llenguatge que el món entengui. Perquè només així podrem posar en valor el que som i sobretot el que volem arribar a ser. Si volem que un sector de serveis sigui potent i competitiu complementi i diversifiqui la nostra economia, hem de ser capaços de fer-li veure al món que això és possible a Andorra. Ho vam dir quan vam posar en marxa el procés d'obertura econòmica: No només volem una Andorra que sigui un destí de la inversió estrangera, sinó que el que volem, el que diria que sobretot volem, és que Andorra sigui l'origen

d'iniciatives empresarials d'èxit. I per això ens cal fer d'Andorra una plataforma de serveis cap al món.

Per això era necessari aixecar les traves a la inversió estrangera i per això era -i és- necessari construir una xarxa de convenis de doble imposició. On érem fa quatre o cinc anys? Andorra no disposava de cap conveni de doble imposició. Cap. Aquells que s'emmirallen en Suïssa, o en Liechtenstein o en Luxemburg... quants anys fa que ells ja tenien convenis de doble imposició? Doncs a Andorra, fa quatre anys no en teníem cap. Ara tenim convenis de doble imposició amb França, amb Espanya i amb Luxemburg, tots tres en vigor, però també amb Portugal un acord molt important, perquè la presència de la comunitat portuguesa a Andorra i pels intensos i llaços bilaterals que sempre hem tingut.

Fora de la Unió Europea, tenim CDIs signats amb Liechtenstein i amb els Emirats Àrabs Units. A més, tenim ja rubricat el conveni de doble imposició amb Malta i estem en negociacions per rubricar en breu amb un altre Estat membre de la Unió Europea; i amb una agenda de compromisos fermes per iniciar negociacions amb dos altres Estats membres de la Unió Europea durant aquest mateix any.

Fixem-nos en un detall: encara no fa un any, el juny del 2015, la Unió Europea ens sorprenia a tots amb la publicació d'una llista, mal anomenada, de països no cooperants, i Andorra hi figurava. Malgrat els esforços dels successius governs per avançar pel camí de la transparència, Andorra va tornar a aparèixer en una llista. Va ser -tothom n'és conscient- una mena de gerro d'aigua freda. Andorra va aparèixer a la llista com a resultat de figurar en més de 10 llistes nacionals d'Estats membres de la Unió. Concretament en 11. Espanya -en la llista nacional de la qual la UE ens hi va incloure per error- però al marge de consideracions sobre criteris i mecanismes d'elaboració de la llista paneuropea, avui Andorra només apareix a set llistes nacionals.

La publicació inesperada d'aquesta llista va resultar una oportunitat per explicar al món -una vegada més- el que realment som: tota la feina que hem fet al llarg dels últims anys i el clar compromís d'Andorra per ser una economia oberta, cooperant i transparent; on es valora -per damunt de tot- el mèrit i l'esforç. Ho va fer el ministre d'Exteriors, ho va fer el ministre de Finances i ho vaig fer jo mateix. Durant aquest darrer any, Bèlgica, Itàlia i Estònia han modificat les seves llistes nacionals; i, a més, preveiem que abans de finals d'any, tres països més ens treguin de les seves llistes nacionals.

Si avui estem en millor disposició de signar convenis de doble imposició amb altres països membres de la

Unió Europea, també és gràcies a com vam saber reaccionar davant d'aquella situació sobrevinguda.

I és que jo m'ho crec profundament. Hem de convertir els riscos en oportunitats perquè en el fons això està dins de l'ADN dels andorrans: sempre ho hem fet al llarg de la nostra història.

Ara bé, tots aquests avenços quedarien incomplets si no clarifiquéssim la relació d'Andorra amb la Unió Europea. Si aspirem, realment si ho volem, a un país amb una economia diversificada, que pugui exportar serveis de forma competitiva, la participació en el mercat interior europeu és una peça i és una peça clau. Un acord d'associació amb la Unió Europea que doni uns resultats similars a l'Espai Econòmic Europeu és una peça essencial en el procés de modernització, de diversificació i obertura del nostre model econòmic.

Ho és pels arguments que hem repetit una vegada i una altra: l'accés a un mercat de 500 milions de persones, l'aixecament de traves per poder operar des d'Andorra cap a l'exterior i la possibilitat dels nostres professionals, empresaris i treballadors per poder treballar des d'Andorra a Europa sense discriminacions que avui hi són.

L'acord d'associació amb la Unió Europea és essencial -també- per tot el que he estat dient al llarg d'aquesta intervenció: perquè hem de parlar un llenguatge que el món entengui; i una de les millors maneres d'explicar Andorra al món és -precisament- disposant d'un acord d'associació que ens permeti participar del mercat interior europeu. Perquè el món entén perfectament què vol dir ser part del mercat interior de la Unió Europea: ho entenen la majoria dels nostres socis comercials naturals, que provenen de països de la Unió. Però també ho entenen els empresaris i professionals de qualsevol país del món.

És comprensible... és comprensible que hi pugui haver certes pors i reticències. Analitzem-les una mica: Hi ha certa inquietud en alguns sectors empresarials, però estic segur que aquests mateixos sectors, quan busquem associar-se amb empreses i professionals internacionals tenen sempre certes dificultats per explicar exactament què és Andorra, què es pot fer des d'Andorra i quines són les oportunitats i les mancances que el nostre país té.

Plantegem-nos, doncs, què no es pot fer des d'Andorra i perquè no es pot fer. Avui, per no tenir les regles del joc prou homologades, encara no podem desenvolupar activitats des d'Andorra que ens permetin accedir amb competitivitat als mercats del nostre entorn. A Liechtenstein aquest problema no el tenen, perquè són part del mercat interior. I a Luxemburg tampoc el tenen, perquè el món també

sap que són part del mercat interior. La participació al mercat interior de la Unió Europea és la clau per poder desenvolupar les nostres altíssimes, i així ho creiem, potencialitats. Res del que hem fet aquests darrers anys no tindria el seu ple sentit sense aquest pas. Però també és cert que aquest pas avui seria impossible de fer si no haguéssim fet tot el que hem fet aquests últims anys. No aquest Govern, molts governs també.

És cert que actualment hi ha incerteses sobre el futur de la Unió Europea: la incògnita de si ha d'avançar cap a una unió política o quedar-se en una mera unió econòmica; un cert malestar també en alguns Estats membres al tomb de la capacitat de control ciutadà sobre les institucions europees; alguns dubtes, tot i que penso que molt menors, sobre la viabilitat de la unió monetària... però fixem-nos que ningú no discuteix el mercat interior europeu... ningú discuteix el mercat interior europeu!

Anem més lluny, el 23 de juny hi ha un referèndum sobre la permanència del Regne Unit a la Unió Europea. Doncs bé, fins i tot aquells que defensen la sortida del Regne Unit de la Unió Europea no discuteixen el mercat interior, perquè voldrien mantenir una mena d'acord de lliure mercat amb la resta de països d'Europa. Siguem més explícits, de fet, la realitat és que aquells que aquí, a casa nostra, s'oposen a negociar un acord d'associació amb la Unió Europea són més euroescèptics que els euroescèptics britànics. I és difícil... però també he de reconèixer que té el seu mèrit... té el seu mèrit!

El gener passat, tres de les quatre forces polítiques representades en aquesta Cambra van signar amb el Govern un Pacte d'Estat sobre la negociació de l'acord d'associació amb la Unió Europea, donant compliment així a l'oferiment que vaig fer l'octubre passat, durant el Debat d'orientació política. Avui vull saludar, un cop més, el sentit d'Estat dels consellers de Demòcrates per Andorra, el Partit Socialdemòcrata i Socialdemocràcia i Progrés. Vull saludar el seu sentit d'Estat per haver assolit un acord que no ens lliga de cap de les maneres de mans i peus a cap dels signataris, que no dóna per fet que hi haurà un resultat favorable a les negociacions, però que permet que Andorra s'assegui a la taula de negociació amb la Unió Europea amb una veu reforçada que al Govern li convé. Però és el de menys, a qui li convé més és a l'Estat andorrà més que a cap Govern, a Andorra. Amb la força doncs, que dóna representar més del 72% dels vots de les últimes eleccions.

Deia que l'associació amb la Unió Europea és important per parlar un llenguatge que el món entengui. Però també és important -i molt- per ser allò que volem ser i per posar en valor el que som.

Andorra té potencial per créixer més enllà dels seus sectors tradicionals, n'estic segur, i els responsables polítics tenim l'obligació d'explotar al màxim aquest potencial. Perquè el model econòmic i social d'Andorra, tal i com fins ara l'hem vist no dóna oportunitats a tots els nostres joves que -paradoxalment- a més a més, són la generació d'andorranes i andorrans més ben preparada de la història.

Fa unes setmanes, en una conferència a l'Ambaixada d'Espanya, explicava el director de l'Instituto Elcano, explicava la por que hi havia en els països europeus l'any 1986 amb l'entrada d'Espanya a la Comunitat Europea. Pensaven que hi hauria molta més immigració espanyola als països comunitaris. Però l'efecte va ser el contrari, fixi's bé, molts espanyols que estaven a França, a Alemanya o al Regne Unit, van tornar a Espanya, perquè a Espanya es van crear oportunitats fins aleshores inexistents. També per a treballadors formats i molt qualificats que fins aleshores no trobaven a Espanya les feines per a les quals havien estat preparats.

Evidentment, és molt arriscat comparar entre països i èpoques tan diferents. Però el cert és que avui hi ha andorrans que són dissenyadors, analistes financers, experts en màrqueting, enginyers... i podríem citar una llarga llista. Són joves andorrans que estan exercint la seva professió fora d'Andorra, perquè a Andorra no existeixen els sectors en els quals treballen o aquests sectors no estan prou desenvolupats. I perquè aquests sectors existeixin i es desenvolupin i siguin competitiu calen convenis de doble imposició, cal obertura econòmica, cal inversió estrangera i sobretot aixecar les barreres per poder treballar des d'Andorra cap al món. Això és el més important! Si volem fer una política d'anticipació... si volem fer una política d'anticipació, que li convé molt a Andorra.

Tot el que estem fent ho fem -ho he dit i repetit avui- perquè el món ens entengui, sí; i també per posar en valor el que som i el que volem arribar a ser. I jo no vull una Andorra on la gent no hagi de renunciar al seu passaport per poder tirar endavant una carrera professional. Vull una Andorra on el fet de ser andorrà no penalitzi un jove per anar a estudiar, per anar a treballar o a viure en un país europeu; i on aquest mateix jove pugui trobar a Andorra les oportunitats professionals que avui dia ha d'anar a buscar a d'altres països de la Unió Europea.

Això és el que volem aconseguir amb l'acord d'associació amb la Unió Europea, i no és tot això tan important! No és tan important!. Estem aquí per legislar per a les generacions futures, o no?

Volem ser europeus per poder seguir sent andorrans en ple segle XXI. Volem una Andorra a Europa, perquè una Andorra a Europa és un país al servei dels seus ciutadans.

I com que aquest pas és tan important, Sr. Pintat, no em conformo amb el 72 o el 73% dels electors que representen Demòcrates per Andorra, el Partit Socialdemòcrata i Socialdemocràcia i Progrés. Per això torno a estendre, -ho torno a fer... ho torno a fer- la mà a Liberals d'Andorra perquè tornin al pacte d'Estat. És necessari.

Un pacte d'Estat que continua la seva feina. Precisament, en els darrers dies he tingut oportunitat de parlar-ne amb el president del Grup Demòcrata i també amb el president del Grup Mixt -m'excuso, Sr. Víctor Naudi, perquè no he tingut l'oportunitat de fer-ho igualment amb vostè. És el moment de començar a obrir el pacte d'Estat a la societat civil; és a dir, als agents econòmics i socials. En una propera reunió del Pacte d'Estat per Europa -les parts... tots plegats, ja mirarem com ho fem- hauran de concretar com s'articula aquesta participació i amb quina metodologia de treball volem fer-la servir.

Aquest és el meu segon oferiment d'avui, perquè en una qüestió com aquesta, l'acord no pot ser únicament polític; ha de ser un acord transversal amb els representants de la societat. Jo mateix, amb el ministre d'Afers Exteriors, analitzarem amb les forces signatàries del pacte quina és la millor manera d'incloure els representants de la societat civil en les nostres reflexions i en les taules de treball.

Senyores conselleres i senyors consellers,

Fa catorze mesos, la crisi de l'afer BPA va esclatar en plena fase de recuperació del ritme econòmic. I al llarg d'aquests catorze mesos hem pogut comprovar com l'economia andorrana resistia l'impacte. No sabrem mai com haurien anat les coses sense l'afer BPA -probablement s'hauria generat més confiança en l'economia i la recuperació hauria estat més accelerada- però sí que sabem que l'economia andorrana va seguir creixent durant el 2015 i segueix creixent durant els primers mesos del 2016. Tampoc sabem, evidentment, què hauria passat si el pla de resolució de BPA no hagués sortit bé, perquè ha sortit bé, si el banc hagués acabat en una liquidació o el que és pitjor en una fallida judicial. Però podem intuir, i crec que tots hi estarem d'acord, que avui la situació seria molt pitjor per al conjunt de l'economia.

Fem un breu repàs d'on ens trobem ara. Al llarg de l'últim any, el nombre d'aturats al nostre país ha seguit baixant. El març passat es va tancar amb una xifra de 490 aturats, un 21,3% menys que l'any anterior. Una xifra que s'emmarca en una tendència

sostinguda de reducció dels aturats iniciada el juny del 2013. I que coincideix, a partir del gener del 2014, amb una tendència també sostinguda d'augment del nombre d'assalariats. Avui Andorra té 1.500 assalariats més que fa 3 anys; i l'ocupació s'ha anat recuperant en tots els sectors, també en sectors extremadament castigats per la crisi com el de la construcció. I això és una gran notícia... I això és una gran notícia!

Les dades d'ocupació i atur són sempre les més preocupants, perquè són les que ens donen la fotografia de la gent que ho passa malament. Però darrere de la millora de les dades d'ocupació hi ha tota una sèrie d'indicadors que, durant els primers mesos d'aquest 2016, estan mantenint la tendència positiva dels últims tres anys: de gener a març, les importacions en valor -un cop descomptat l'efecte dels carburants- van créixer un 3% respecte l'any passat. Els vehicles matriculats durant aquest primer trimestre també representen un augment del 5,2% en comparació amb el primer trimestre del 2015. I el nombre d'establiments comercials va créixer el 2015 per tercer cop consecutiu. I aquest any pel que sabem ho tornarà a fer i això també és una bona notícia. Andorra té avui 987 establiments comercials més que el 2012. N'hi ha prou de fer un cop d'ull a les estadístiques per veure el canvi de tendència i el revulsiu que va significar la nova Llei d'inversió estrangera, i evidentment que esperàvem més. Però, ens hauríem d'alegrar tots plegats, senyores i senyors consellers de tot això. Més enllà de les polèmiques sobre les estadístiques, em sembla que la tendència és clara, avui mateix la Cambra de Comerç ho deia de forma molt clara.

Darrere la millora econòmica d'Andorra hi ha, evidentment, l'efecte de la recuperació de l'economia espanyola, no ens enganyem! Però no hem d'oblidar que el nostre antic model de creixement ja havia donat mostres d'estancament abans de la crisi espanyola i allà també s'hauria d'haver fet una reflexió. I no hem d'oblidar, també, que sense les reformes i els canvis d'aquests últims anys, no haguéssim estat en disposició d'aprofitar els efectes d'aquesta recuperació de l'economia.

De la mateixa manera, sense les accions i la política turística duta a terme els últims anys no tindríem avui les bones xifres de turisme que tenim. I m'explicaré: el 2015 es va tancar amb un nou augment del nombre de visitants. Però si anem més enllà de les xifres globals veurem que els turistes, els visitants que pernocten al país, van augmentar un 10,6%, la xifra més bona des de l'inici de la crisi. Aquesta tendència es confirma el 2016 ja que a falta de les dades de l'abril la temporada d'hivern ha estat la millor dels últims anys, amb un augment de

l'11,8% dels turistes de desembre a març respecte el mateix període de l'any passat. Això és el que fa anys que buscàvem: més visitants que pernoctin i que, per tant, augmentin la despesa que fan al país i augmenten, doncs, el nostre PIB.

La millora moderada però sostinguda de l'economia ha anat acompanyada, al llarg dels últims anys, d'una millora dels comptes de l'Estat, perquè ho vam fer, no ens enganyem! Ho vam demostrar un cop més amb el tancament dels comptes del Govern de l'any passat. El resultat de gestió -abans de descomptar el pagament dels interessos del deute- va ser un superàvit de 4,2 milions d'euros. Un cop pagats els interessos del deute, el dèficit final va ser de 13,2 milions; mantenint la tendència dels últims anys de pressupostos i de presentar dèficits per sota de l'1% del PIB.

No és el primer any que passa... no va passar mai... mai en altres governs d'aquesta dècada... mai! No és el primer any que passa i el que això vol dir és que en els últims anys, el Govern no ha estat generant nou endeutament. El que això vol dir és que, si no existissin els deutes d'anteriors governs, aquest Govern ja faria tres anys que estaria en situació de superàvit. I aquesta situació de superàvit permetria recuperar el ritme inversor del Govern amb una intensitat major del que estem fent

Però, tot i així, en els últims anys, també el 2015, hem anat recuperant les inversions reals del Govern, que són tan importants, per exemple, com un sector com la construcció, Sra. Rosa Gili... Encara que no li agradin les rotondes i ampliacions de carreteres.

El 2011 la inversió va registrar un mínim, i era el nostre govern, un mínim que jo qualificaria d'històric: 34 milions d'euros. A partir d'aquell moment es va anar recuperant. Excloent les dades del 2012, perquè aquell any vam haver de fer front al pagament de l'obra dels Dos Valires i la inversió es va enfilars fins a 135 milions. Però bé, el cas és que el 2013 la inversió es va tornar a situar a la franja dels 37 milions; en el 2014 va continuar un ascens moderat, arribant als 40 milions i el 2015 es va situar al torn de 46 milions d'euros.

Per poder incrementar la inversió -com creiem que és necessari- caldrà dur a terme una consolidació de les bases tributàries i també una revisió de taxes i preus públics. I per això és necessari continuar apostant per la diversificació de l'economia: perquè el model econòmic en què Andorra estava instal·lada donava una estructura d'ingressos que no deixava gaire marge per a la inversió sense, això sí ho heu fet molts de vosaltres, sense el recurs constant a l'endeutament, i no poc endeutament.

Per tant, el compromís del Govern que encapçalo passa per continuar treballant per anar augmentant paulatinament la inversió. Incloent, evidentment, les inversions de les parapúbliques. Però sense que això comprometi els comptes de l'Estat. Perquè si continuem compromentent-nos els comptes d'Estat com altres governs han fet, ens hi va també bona part de la nostra sobirania, perquè nosaltres sabem el problema que suposa per a un Govern haver de pagar deutes i compromisos d'èpoques anteriors. I no volem deixar aquesta herència als governs que vindran després del nostre, i no és cap crítica, com se'ns va deixar a nosaltres, com també ens va deixar el Partit Socialdemòcrata.

Per això continuem amb uns nivells d'inversió moderats que, tot i així, ens permeten afrontar les necessitats d'Andorra en infraestructures: durant el 2016, el Govern preveu destinar uns 12 milions d'euros a eixamples de carreteres i manteniment de carreteres secundàries, Sra. Gili, però també 13 milions d'euros a nous equipaments públics, com la nova Seu de la Justícia, l'estació d'autobusos o el centre multifuncional. Intentem que les inversions siguin aquelles que els comptes públics es poden permetre i que tinguin un clar retorn per als ciutadans i un clar retorn per la nostra l'economia.

Només un Estat ben gestionat, amb uns comptes sanejats, és garantia de donar un bon servei als ciutadans. I només un Estat ben gestionat i amb uns comptes sanejats és garantia de generar confiança que és el que necessitem més per donar sentit a l'obertura econòmica, en inversors i emprenedors, del país i de fora del Principat d'Andorra.

Senyores i Senyors consellers,

Malgrat la bona marxa dels indicadors econòmics i malgrat les bones xifres de liquidació pressupostària del Govern, no sorprendrà a ningú que reiteri avui el que ja he dit en altres ocasions: Hi ha encara perills i riscos latents, o es pot fer com han fet d'altres: no veure'ls i anar fent! Però això, no.

La bona tendència de les liquidacions pressupostàries del Govern es pot veure estroncada per una pujada significativa dels tipus d'interès -que han estat, vostès ho saben, notablement baixos en els últims anys-; també per una disminució sobtada dels ingressos de l'impost especial sobre el tabac; també per una reducció dels ingressos que paguen les entitats financeres perquè ve una època de canvis, reformes i consolidacions al sistema financer amb l'entrada en vigor de l'intercanvi d'informació automàtic el 2017; o també l'entrada en dèficit de la branca de pensions de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social.

Aquests perills latents s'han d'encarar de diverses maneres. La millor manera de fer front a una eventual pujada de tipus d'interès és no recórrer sistemàticament a l'endeutament o a assumir compromisos que en el futur s'hauran de finançar amb nou endeutament, és bàsicament el que va fer el Govern Liberal... És el que va fer, però parlem de futur. I aquí les xifres són clares: Els governs que he tingut la responsabilitat d'encapçalar només van generar nou endeutament el primer any. Els dèficits del 2012, 2013, 2014 i 2015 han estat generats, i ho torno a dir, per pagar els interessos de deutes contrets per anteriors governs o per pagar grans adjudicacions i compromisos amb pagament ajornat per part d'anteriors governs.

Pel que fa a l'excessiva dependència dels impostos especials, la solució passa -ho hem dit moltes vegades- per la diversificació: de les figures tributàries (els ingressos per impostos directes ja superen el 17% dels ingressos del Govern) i dels sectors productius. També hem de fer créixer els nostres sectors productius.

El perill latent, parlem-hi també, del sistema de pensions és un dels riscos més greus del sector públic; com ho era -fins que hi vam posar remei a finals de l'anterior legislatura- els complements de jubilació dels funcionaris. Eren bombes de rellotgeria que tots sabíem que existien, però que ningú no havia tingut mai el valor per desactivar. Segurament perquè era popular i es perdien vots... suposo.

E gran repte col·lectiu intern que tenim al davant és una reforma global del sector públic, per fer-lo sostenible. Ens hi va de la nostra credibilitat internacional, però també -i sobretot- del futur del nostre país i també de la qualitat de vida dels nostres conciutadans.

Quan parlo d'aquesta reformes globals del sector públic estic parlant, bàsicament, de dues coses: D'una banda, de continuar amb les reformes de la seguretat social i del sistema de salut pública; de l'altra, continuar amb les reformes en l'àmbit de l'administració pública, tant pel que fa a la reforma de l'administració com a tal, com pel que fa als canvis en el sistema de competències i transferències dels comuns.

Comencem per la primera qüestió: la seguretat social i el sistema públic de salut i protecció social. No voldria allargar-me en l'històric de les mesures adoptades en els últims anys al tomb de la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Senzillament recordaré que, quan vam arribar per primera vegada al Govern el 2011, la cotització era del 10% per a la branca de vellesa i del 10% per a la branca de malaltia. Cap de les dues branques no presentava

una situació gens esperançadora: La branca de malaltia havia anat augmentant la despesa de manera molt notable durant més d'una dècada, havia entrat en dèficit el 2006 i coincidint amb la nostra entrada al Govern havia esgotat les reserves el 2011, i ningú va fer res.

La branca de jubilació seguia acumulant reserves, però tot plegat era un miratge, perquè els estudis actuàrials ens deien que el sistema de pensions entraria en dèficit el 2017 o el 2018 i les reserves, totes elles, s'esgotarien cap al 2031. I a partir d'aquell moment, el Govern hauria de posar al sistema més de 300 milions cada any, cosa del tot impensable, evidentment, en un pressupost de 400 milions d'euros com el nostre. És per això que en l'anterior legislatura vam decidir augmentar la cotització per vellesa fins al 12% i reduir la cotització per malaltia fins al 8%.

El mes passat es va aplicar, per primera vegada, un augment en la cotització, passant del 20% al 22%: Cotitzant un 12% per jubilació i tornant a situar la cotització per malaltia en el 10%. Jo entenc perfectament que se'ns digui -com es diu des d'alguns sectors socials i econòmics- que abans d'apujar les cotitzacions s'hauria d'haver implementat millores en la gestió. Entenc la lògica, però crec que no és aplicable a aquest cas. I intentaré explicar-me.

En primer lloc, no és aplicable perquè amb aquesta pujada del 2% el que estem apujant és la cotització per jubilació. I a la branca de jubilació -ho he dit altres vegades- el problema no és de gestió. El problema és que és un model pensat per a una societat i una esperança de vida de fa gairebé 50 anys. Per tant, s'havien d'augmentar les cotitzacions i en el futur, no ens enganyem, i no fem discursos populistes, governi qui governi, caldrà tornar-ho a fer; o caldrà revisar aleshores el preu del punt; o caldrà, també, endarrerir l'edat de jubilació. Perquè són les úniques tres palanques de què disposa el sistema. També hi ha qui ens recomana, això també ho he sentit, i s'emmirallen en Espanya i en el seu Pacte de Toledo, mitjançant el qual l'Estat injecta sistemàticament diners al sistema de pensions públic. Però Andorra no té els ingressos i ni de lluny té el múscul físic ni fiscal d'un gran Estat. I, per tant, hem de procurar que el sistema de pensions públic sigui sostenible.

No encarar aquest debat, no dir la veritat a la societat és enganyar-la. És així.

En segon lloc, tampoc és cert que no haguem fet res per millorar la gestió de la branca general i del sistema de salut pública. Sempre hem dit que la reforma de la seguretat social i del sistema de salut

pública era la gran reforma pendent, és cert; però no es pot dir que els governs que he encapçalat no hagin fet res al llarg dels darrers cinc anys. El 2011, per primera vegada en més d'una dècada, vam aturar la tendència a l'alça de les despeses de la branca general de la CASS. I vam establir el dèficit al tomb dels 25 milions d'euros en els anys 2011, 2012, 2013 i 2014. Evidentment, el dèficit va tornar a créixer el 2015, principalment perquè la cotització per malaltia s'havia rebaixat, momentàniament, en dos punts.

Ara bé, les dades del sistema de salut pública són les que són. I aquest dèficit també ens preocupa: Tenim els 25 milions de dèficit -aproximat- de la branca general. Als quals cal sumar 14 o 15 milions de transferències i inversions al SAAS. Pel capbaix, ens n'anem a un dèficit de 40 milions. A banda del que els ciutadans cotitzem a la CASS, hi hem de posar -pel capbaix- més de 40 o 45 milions d'euros cada any.

I el preocupant, Sres. consellers i Srs. consellers, no són els 40 o 45 milions en si. Perquè si tinguéssim la certesa que la xifra quedarà clavada en aquests 40 o 45 milions i que aquest és el preu a pagar per tenir una salut pública de qualitat, potser podríem estar-hi tots d'acord. Però aquesta certesa avui dia no la tenim. Quan parlem de serveis públics, el problema no és el dèficit, el problema no és el cost per si sol: el problema és que el cost no el podem controlar, justificar i, diguem-ho clar, no el podem sufragar. No podem fer-ho.

Cal definir criteris i requisits dels professionals per signar un conveni per poder fer efectiva aquesta activitat. En aquest cas hi han de participar en aquest conveni la CASS, el SAAS i el Ministeri de Salut. Amb l'objectiu de garantir que els professionals que presten els seus serveis al sistema públic reuneixen criteris de qualitat i s'adeqüin al catàleg de serveis que el sistema públic ha de cobrir i ha de prestar a Andorra. En paral·lel, cal aprovar i publicar una cartera de serveis sanitaris que defineixi clarament quins serveis estan coberts i finançats pel sistema públic de salut, es prestin a Andorra o no. Tot plegat ha de configurar un nou model de relació i de contractació dels professionals de la salut amb el sistema sanitari. Aquesta és una eina clau per poder regular el sistema i per poder entendre i controlar els costos que el sistema genera, així com també la seva qualitat. I estem en disposició d'implementar aquestes dues eines: el nou model de convenció -perquè és un nou model de convenció- dels professionals i la cartera de serveis, al llarg d'aquest any.

A vegades, si em permeten Srs. consellers, les paraules que acompanyen la reforma sanitària

semblen allunyades de la realitat. Però no és així. Què volem dir quan parlem d'un nou model de contractació dels professionals de la salut amb el sistema sanitari? Què volem dir quan parlem de cartera de serveis? Estem parlant de controlar els abusos i les males pràctiques. Estem parlant de definir clarament què està inclòs, què no està inclòs i què s'ha d'excloure en el sistema de salut pública. I estem parlant de garantir que els professionals fan la seva feina amb uns estàndards de qualitat. No estem parlant de retallades; d'estalvis, això sí; de reduir costos innecessaris, també; però no de retallades de drets ni de qualitat. Del que es tracta és de tenir tota la informació i la regulació necessària per corregir els defectes del sistema, que bàsicament són tres. Ja que fem propostes, fem-les, perquè aquí també hi haurà un oferiment. Però a les propostes del Govern, estic, a demés, en predisposició i obligació d'escoltar les vostres. El que seria verdaderament irresponsable, diguem-ho així, és de no veure això i no fer propostes i no anar en un pacte que proposaré, perquè no s'hi vol anar. Tres coses, s'ha de corregir els defectes de sistema que bàsicament són tres: la duplictat -hi ha actes que els fem dues vegades, i també els paguem dues vegades-; també hi ha actes innecessaris; i també hi ha bosses d'actes que no fem amb la qualitat que seria desitjable.

Per això estic segur que els professionals ens faran costat; perquè la majoria de professionals de la salut són grans professionals. I el que estan esperant, i penso que estan esperant des de fa anys és que el Ministeri de Salut enforteixi el seu paper de lideratge i millori el control sobre el sistema. Per dir-ho clar: sota el lideratge del Ministeri, per primera vegada, com a condició prèvia a signar el conveni entre la CASS i els prestadors de serveis, els prestadors hauran de ser acreditats prèviament pel Ministeri de Salut amb els criteris que s'elaboraran en coordinació amb la CASS i però també amb el SAAS. Uns criteris que tindran com a objectiu garantir uns deures i unes obligacions envers el sistema públic.

La millor manera d'entendre i controlar el sistema públic de salut és garantir que tots els seus actors disposen de la informació necessària. És per això que, també al llarg d'aquest any, es posarà en marxa la història clínica compartida, qüestió que està estretament lligada a la llei de drets i deures del pacient en relació a la salut, que arribarà al Consell General en aquest període de sessions. Un cop la llei estigui aprovada -en el cas, evidentment, que aquesta Cambra així ho aprovi- el Govern té totes les eines preparades per implementar la història clínica compartida.

El primer que calia era garantir que el sistema informàtic fos prou robust. El següent pas serà garantir que tots els metges tinguin accés al programa informàtic de la història clínica compartida; i que hagin també rebut la formació necessària per fer-lo funcionar correctament. Per què? Perquè, per la seva relació de conveni amb el sistema públic, estaran obligats a utilitzar-lo sempre; sempre que el pacient sigui beneficiari del sistema públic, evidentment. L'objectiu és que tots els professionals disposin de tota la informació que sobre un pacient determinat hi ha dins del sistema. No per fiscalitzar per fiscalitzar; sinó perquè és l'única manera d'activar les alertes necessàries que indiquin on els sistema està funcionant malament. La història clínica compartida -que s'implementarà amb el respecte a la confidencialitat i a les dades personals- anirà en l'interès dels professionals responsables i dels pacients responsables; que són la gran majoria.

A la vegada, caldrà implementar mesures per garantir que usuaris i prestadors de serveis fan un bon ús del sistema de salut i que no es consumeixen més recursos dels necessaris. En aquest sentit, un cop posada en marxa la història clínica compartida, s'implementarà el sistema del metge referent; per garantir que els usuaris accedeixen al sistema públic de salut a través del seu metge de capçalera referent que -si cal- els derivarà a un metge especialista. I en aquest sentit, i això em sembla rellevant, i en podem parlar entre tots, i en aquest sentit, caldrà penalitzar -per la via del copagament- aquells usuaris i aquells prestadors de serveis que no utilitzen els circuits del sistema de manera òptima, i els prestadors que no s'adhereixin als protocols establerts. I no estic parlant de retallades, estic parlant de racionalitzar el nostre sistema de salut.

En paral·lel, aquests dies també ha començat la missió d'assistència administrativa amb la seguretat social francesa per millorar els sistemes d'inspecció de la CASS. La CASS precisa d'una inspecció més efectiva i d'una millor atenció als usuaris. En parlava en l'última sessió de Consell. També caldrà dur a terme uns criteris per atorgar el 100% de la cobertura sanitària per manca de recursos econòmics; tasca en la qual serà precisa també la col·laboració del departament d'Afers Socials del Govern. No per res, perquè estiguem segurs que la cobertura la donem als que ho necessiten realment.

Gestionar un sistema públic de salut i de seguretat social no és feina d'una legislatura o d'un Govern. És una feina que exigeix un esforç i també una reforma constant. I, a més, és una eina i és una feina a la qual successius governs han dedicat molts esforços i han hagut de lluitar contra grans inèrcies i dificultats.

És per això que entenc que és de l'interès de tots els grups d'aquesta Cambra, subscriure un acord al tomb de la política sanitària i de seguretat social. En aquest sentit, en els propers mesos el ministre de Salut convocarà els representants dels Grups Parlamentaris a diverses reunions per explorar la possibilitat d'assolir un pacte d'Estat en la matèria. Un pacte d'Estat que tingui com a premisses garantir la qualitat i la sostenibilitat del sistema, però que ens obligui a tots a tenir una actitud responsable, o si no, no hi haurà reforma. I una actitud responsable implica vetllar per la qualitat, sí, i també vetllar per tenir un sistema de salut que puguem pagar.

Entenc que potser formar part d'aquest pacte d'Estat podria significar per a alguns compartir amb el Govern un desgast en el qual no s'està disposat a participar. Però, no ens equivoquem, en política sanitària -igual que en polítiques socials- aquest Govern no és el Govern de les retallades. No fem a Andorra, per mimetisme, debats que tenen lloc en altres països. En política sanitària i en polítiques socials la nostra aposta és per la qualitat, l'acreditació i la sostenibilitat.

He explicat algunes propostes clares i concretes. No m'ho podran negar. Clares i concretes. És ara al tomb d'aquestes mesures o d'altres de definir el pacte d'Estat per la salut.

Per què crec que és necessari aquest pacte d'Estat? Perquè aquesta és una feina, ja ho he dit, de llarg recorregut. Els sistemes de salut pública generen problemes arreu d'Europa i del món, però també són un pilar bàsic de qualsevol societat desenvolupada. Si comparem, les xifres de despesa sanitària per habitant que tenim a Andorra no són molt elevades. És probable que, d'aquí uns anys, calgui plantejar-se un augment de la cotització per malaltia: perquè des de 1968, gairebé fa 50 anys, fins a dia d'avui, la cotització per malaltia s'ha mantingut fixa en el 10%. Als anys 70 teníem una població molt més jove i amb moltes menys malalties cròniques; i doncs, la cotització continua sent exactament la mateixa que quan es va fundar la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Però no podem exigir nous esforços als ciutadans si abans no fem nosaltres -des del sector públic- un esforç de racionalització, per controlar i per també garantir la qualitat. I aquest esforç els hem de fer, entenc jo, i així ho proposo, junts.

Invito des d'ara a tots els grups parlamentaris a sumar-se a aquest pacte en favor de la qualitat de la sanitat andorrana. El Govern estarà atent a tots els suggeriments. Jo avui n'he fet uns quants i molts clars. El Govern estarà atent a tots els suggeriments que ens vulguin aportar els grups parlamentaris presents al Consell General. Jo penso que el moment és ara, Sres. consellers i Srs. consellers, i jo

m'agradaria que el camí el poguéssim fer junts. Aquest és el meu tercer oferiment d'avui. Però no és un oferiment amb les mans buides. Jo acabo de dir coses, penso que molt raonades i molt racionals. Però hem de fer una reflexió tots plegats, si vostès volen, en tot cas des del Govern estarem encantats.

Quan abans deia que hem de parlar un llenguatge que el món entengui, també ho hem d'aplicar a la política de salut pública i a polítiques socials. Perquè hem de tenir un sistema de salut pública i de polítiques socials que sigui assumible des d'un punt de vista financer. I també que vagi en consonància amb les tendències del nostre entorn.

La passada legislatura, el Consell General va aprovar una llei de serveis socials i sociosanitaris que és una normativa moderna i en consonància amb els avenços que s'han fet en els últims anys. Perquè presta especial atenció -presta especial atenció- a les situacions de dependència i als col·lectius especialment vulnerables com la gent gran, les persones amb discapacitat o les famílies monoparentals. Això també ens acredita davant del món. Perquè quan parlem d'homologació, no només ens referim a l'àmbit econòmic, sinó també a ser capdavanters en atenció social i sociosanitària. Perquè això també posa en valor el que som i sempre hem sigut: una societat solidària i també una societat inclusiva. I això també contribueix a configurar una Andorra al servei dels seus ciutadans.

I no són només paraules boniques. La llei de serveis socials -que ara s'està implementant i desenvolupant per la via de reglaments- és la norma que ha permès que les pensions de solidaritat de la gent gran i de les persones amb discapacitat o els ajuts econòmics ocasionals es vinculin al salari mínim i hagin passat de 925 euros mensuals l'any a 975 euros mensuals aquest any. I l'any vinent seguiran pujant, perquè seguirem incrementant el salari mínim. Perquè això demostra que -més enllà de moltíssima retòrica- quan un Govern vol augmentar el salari mínim ho pot fer; amb un decret, sense necessitat de tenir la majoria d'aquesta Cambra. I el compromís d'aquest Govern, que no ha fet mai cap Govern, és augmentar el salari mínim fins a un 6% al llarg d'aquesta legislatura.

També és l'aplicació d'aquesta llei la que incrementa els llinars d'accés a les pensions de solidaritat i a les ajudes en un 20% per pertànyer a una família monoparental o per cada membre de la família que tingui una discapacitat. És també la que garanteix les prestacions vinculades a les pensions de solidaritat amb total, i això és el més important jo penso que és la clau de volta d'aquella llei, amb total independència de les previsions pressupostàries. Perquè quan la gent ho passa malament no mira

l'economia ni vol parlar d'indicadors... Ho passa malament, i allà ha d'haver el llistat que jo penso que el Govern solidari també representa.

Gràcies a l'aplicació i al desplegament de la Llei de serveis socials avui l'habitatge habitual ja no computa en el barem patrimonial per tenir dret a una prestació; les pensions per a les persones amb discapacitat es poden, Sra. Rosa Gili això li interessarà... les pensions per a les persones amb discapacitat es poden compatibilitzar amb una remuneració per una feina, sempre i quan no se superi el triple del salari mínim; les prestacions per familiars a càrrec es paguen des del primer fill, quan abans es pagaven a partir del segon fill i els ajuts econòmics ocasionals han passat d'un màxim de 14 dies a un màxim de 30 dies on estan les retallades.

Explico tot això perquè a vegades ha pogut donar la impressió que quan parlàvem de posar ordre al sistema d'ajudes socials i de concretar les prestacions i les ajudes en les persones que realment les necessiten estàvem parlant d'aplicar retallades. I no és així. Ara que ja portem gairebé dos anys d'aplicació de la nova llei, els resultats són palpables. I es tradueixen en xifres: El 2013, la pensió de solidaritat per a la gent gran -que s'articula com un complement a altres pensions existents- era de mitjana de 3.765 euros per persona i any; el 2015 va ser de 4.181 euros. La pensió de solidaritat, perquè potser que en parlem perquè s'han dit tantes coses... la pensió de solidaritat per a persones amb discapacitat, el 2013 la mitjana era de 5.489 euros per persona i any i al 2015 va ser de 6.830 euros per persona a l'any, i se les poden mirar les xifres, eh?

I no es pot dir que estiguin creixent les prestacions socials perquè estigui augmentant, que també s'ha dit i encara hi ha precarietat, que estigui augmentant la precarietat; perquè els ajuts econòmics ocasionals -que són aquells més directament vinculats a situacions de precarietat- han tendit a disminuir: el 2013, ascendien a 3.267 euros per persona i any de mitjana, mentre que al 2015 aquesta quantitat mitjana s'havia reduït fins als 3.032 euros.

Els avenços que hem fet i que seguirem fent en polítiques socials també ens acrediten davant del món. En aquesta línia abans que s'acabi el present període de sessions, el Govern enviarà al Consell un projecte de llei per adaptar la nostra normativa al Conveni de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat.

La filosofia que ens va portar a fer la Llei de serveis socials i sociosanitaris la passada legislatura és la mateixa que volem aplicar en el sistema de salut: qualitat, control i sostenibilitat. Per això espero que la reforma sanitària que volem implementar compti

amb molt més suport que el dels quinze consellers demòcrates presents en aquesta Cambra. Com va passar amb la Llei de serveis socials que tants bons resultats està donant contràriament al que es va dir, que la legislatura passada va rebre també de part de l'oposició, aquella part dels consellers, en aquest cas socialdemòcrates, que ara s'integra a Socialdemocràcia i Progrés; la Sra. Sílvia Bonet n'és un bon testimoni, segurament perquè ella coneix de primera mà les complexitats de gestionar el nostre sistema de salut i de protecció social. Del que sí estic segur és de comptar amb la Sra. Bonet, com també espero comptar amb tots i cadascun dels consellers generals.

Aquest és un altre oferiment.

Senyores conselleres i senyors consellers generals,

Quan fa una estona m'he referit a la reforma del sector públic, també he parlat de continuar amb els canvis i reformes implementats al si de l'Administració pública. Hem dit en reiterades ocasions que la reforma de la funció pública era una de les assignatures pendents. Però això no vol dir, ni de bon tros, que no s'hagi avançat fins ara.

De fet, la part més urgent ja va quedar resolta la legislatura passada, amb la reforma dels complements de pensió dels treballadors públics. Va ser una decisió dura i difícil, però necessària per garantir la viabilitat futura de l'Estat. I el resultat és que els treballadors públics continuen disposant d'un sistema de complements de pensió adaptat a la realitat i finançat conjuntament per ells mateixos i pel Govern.

També hem avançat en la regulació dels cossos especials de l'Administració. Durant aquest període de sessions -els consellers generals tindran molta feina- el Govern farà arribar al Consell General tres projectes de llei per regular tres cossos especials: El Projecte de llei del Cos de Bombers i les reformes de les lleis de la Policia i del Cos Penitenciari. Els tres textos s'han elaborat amb diàleg amb els representants dels cossos especials i tenen per objectiu reforçar els requisits de formació i honorabilitat per poder ser membre de qualsevol dels tres cossos... i d'honorabilitat per poder ser membre de qualsevol dels tres cossos, perquè així els reforçarà també el règim disciplinari. Perquè diguem-ho clar, perquè no torni a passar que membres dels cossos especials que han tingut una conducta impròpia -fins i tot delictiva- no puguin acollir-se a la jubilació anticipada i surtin tan airosos de la situació.

També, en l'àmbit de la Justícia, el Govern ha presentat el Projecte de llei dels salaris dels batlles, magistrats, fiscals i membres també del Consell Superior de la Justícia. Un pas més que s'emmarca en

el procés de la reforma general de l'administració de Justícia, endegada la legislatura anterior i continuada aquesta amb la posada en funcionament de l'externalització de les execucions civils i administratives -els nous saigs estic parlant-, el desplegament de la regulació de l'exercici de la professió d'advocat i els propers projectes de llei del Notariat, de Mediació i del Codi de Procediment Civil.

També, en l'àmbit de l'Educació, el Ministeri està treballant en el projecte de llei que ha de regular el Cos d'Educació i en paral·lel s'ha posat en marxa un procés de disminució del percentatge d'eventuals, amb la convocatòria de 20 places el passat gener. Un cop més, amb tota aquesta regulació dels cossos especials, també es tracta... de què es tracta? Es tracta d'acreditació, de garantir la qualitat i de posar aquesta qualitat al servei dels ciutadans.

Després de totes aquestes reformes parcials, el Govern té fixat un termini fins al juny del 2017 -d'aquí a poc més d'un any- per culminar la reforma de la funció pública. Ahir mateix, vam aprovar la licitació d'un concurs nacional per elaborar les propostes de modificació del marc legal, sobre la base del treball ja efectuat fins a la data i també Sra. Rosa Gili, també prenent en consideració les conclusions de les taules de treball del 2010. No em costa gens dir-ho avui públicament... N'hi ha tants que els hi costa de dir públicament quan les coses van bé. En aquest procés també es tindran en compte les propostes que puguin efectuar els treballadors públics, evidentment el Departament de Funció Pública o els càrrecs directius del Govern; així com les propostes dels comuns que són bàsics si ens creiem que en aquest país pot haver-hi mobilitat de funcionar els centres i administracions de l'Estat.

Evidentment, el Govern té els seus propis objectius i aquests són clars: Fomentar la carrera professional vertical i horitzontal dins de l'Administració pública, promoure la mobilitat i la flexibilitat en la gestió de les persones i dels seus llocs de treball, incrementar i millorar la formació i implementar sistemes de compensació més eficaços de retribució variable i per objectius i que no hi hagin greuges comparatius. Que els greuges comparatius en el fons és el que fa més mal a la política.

La política de mobilitat i transversalitat que es vol aplicar a l'Administració general haurà de comptar, d'alguna manera, amb la col·laboració, també ho deia, de les administracions comunals; per aconseguir que aquesta flexibilitat i aquesta mobilitat siguin plenes i el màxim d'efectives. I això ens porta a parlar d'una altra pota d'aquesta reforma de l'Administració, que és la relació del Govern amb els comuns.

En aquest punt, també queda pendent el debat global sobre la revisió de les transferències i també de les competències. Però tampoc no es pot obviar el que s'ha avançat fins ara. D'entrada, desenvolupant l'acord institucional signat amb els cònsols ara fa dos anys: fa uns mesos, aquesta Cambra va aprovar aixecar les limitacions a la destinació de les transferències del Govern. El març passat, el Govern va fer arribar als grups parlamentaris l'avantprojecte de modificació de la Llei general d'ordenament del territori i urbanisme, destinada a complir amb el que diu l'acord institucional sobre la cessió gratuïta de terrenys de titularitat comunal per a infraestructures i equipaments d'interès nacional. Un avantprojecte de llei que també es va presentar als comuns.

Estic segur que, amb els anys, es posarà de manifest que l'acord institucional assolit amb els comuns va ser un pas decisiu en favor de l'interès general d'Andorra. Sense aquests mecanismes per exemple de cessió gratuïta de terrenys comunals seria molt difícil i en alguns casos pràcticament impossible, desenvolupar plans sectorials d'abast nacional, en matèries tan importants com l'energia, o una cosa tan important si es creu, com crec jo, que l'Estat ha de ser, ha de portar criteris d'unificació i d'equilibrar, és a dir, de fer infraestructures en sessions gratuïtes en aquelles parròquies majoritàriament que avui en dia estan patint, i parlo per exemple també d'una parròquia que està patint molt que és Sant Julià de Lòria.

L'estructura administrativa d'un país ha d'estar al servei de l'interès general i no a l'inrevés.

En aquest mateix sentit, divendres vinent la secretària d'Estat de Relacions Institucionals i jo mateix ens reunirem amb els cònsols per presentar l'esborrany de la Llei de col·laboració entre l'Administració general i els Comuns. Dilluns vinent, vostès, els grups parlamentaris ja disposaran d'aquest text per a una primera reflexió.

I, en un altre ordre de coses, la política de diàleg entre el Govern i els comuns i la voluntat compartida de sumar esforços i racionalitzar l'estructura administrativa de l'Estat també donen els seus fruits, més enllà també de les previsions de l'acord institucional. Bona prova és la bona predisposició a crear, i és una gran notícia, una agència tributària única, compartida entre el Govern i els set comuns, que recapti els impostos de tots els nivells administratius.

Com acabo d'exposar, el Govern ha anat informant puntualment els grups parlamentaris dels passos que feia per desplegar l'acord institucional de l'abril del 2014. Ara entenc que ha arribat el moment de fer un pas més, i d'incloure formalment el Consell General

en el procés de revisió del sistema de competències i transferències dels comuns. Per tant, durant les properes setmanes caldrà posar les bases d'un grup de treball a tres bandes, que agrupi el Consell General, els comuns i el Govern, per adaptar el sistema de competències i transferències que, recordo, es va pactar ja fa 25 anys a la realitat actual. Amb l'objectiu, un cop més, de fer que el sistema sostenible i garantir la qualitat, l'eficàcia i l'eficiència en la prestació dels serveis als ciutadans.

El nou acord al tomb de les competències i transferències dels comuns és, al meu parer, com l'acord d'associació, fixi's bé: ha de comptar amb la veu de tots els representants de les nostres institucions. Avui faig aquest quart oferiment i ja emplaço a totes les forces parlamentàries perquè en les properes setmanes puguem iniciar els contactes per a aquest pacte. Però els que s'asseguin a la taula a negociar han de tenir clar que no anem ni en favor del comuns ni en favor del Govern. Hi anem en favor de l'Estat, que són tots i cadascun dels ciutadans.

Senyores i senyors consellers,

La nostra aposta per l'homologació i la qualitat és també una aposta per la qualitat de vida dels nostres ciutadans i per la millora constant dels nostres serveis públics. M'he referit, fa una estona, al Cos especial d'educació. Més enllà de les polítiques de personal, que són tant i tant importants en un sector com el de l'educació, el Govern també continua treballant per la qualitat.

Bona prova és l'acord administratiu signat entre el ministre d'Educació i la seva homòloga francesa ara fa uns mesos. Un acord que afavoreix el reconeixement mutu de les titulacions. En aquest mateix sentit va el projecte de llei -presentat recentment- de l'Agència de Qualitat de l'Ensenyament Superior, per adequar el nostre sistema d'ensenyament superior als estàndards de qualitat internacionals. O la reforma estratègica de la Formació Professional, amb un primer decret d'ordenament de la formació professional aprovat el passat 20 d'abril. Una reforma estratègica que ha de permetre una formació professional oberta al sector privat, més dinàmica i més propera a les necessitats de l'economia productiva.

L'educació és un dels pilars de la marca Andorra. Realment en això som únics, en el que expliquem sempre: tres sistemes públics, gratuïts i de lliure elecció complementats per una oferta privada.

D'altra banda i això també em sembla rellevant, la col·laboració de la Fundació ActuaTech amb el MIT (Institut de Tecnologia de Massachusetts), també donarà resultats ben aviat en l'àmbit de

l'ensenyament superior. Gràcies a la col·laboració del MIT amb la Universitat d'Andorra, es posaran en marxa programes de recerca i de doctorat centrats en les noves tecnologies aplicades al comerç, al turisme, a la mobilitat i a la gestió urbana. Això ens permetrà disposar d'un sector d'innovació, vinculat a l'ensenyament superior, amb resultats que poden ser directament aplicables i molt profitosos per a Andorra i que a més a més contribuiran a donar encara més prestigi a la nostra Universitat situada a Sant Julià de Lòria.

I si fa uns moments he fet referència a l'Educació com un dels pilars de la Marca Andorra, no és menys cert que també la cultura és un element essencial del que som i de com ens volem projectar com a societat.

Sóc el primer a reconèixer que, en els darrers anys, l'obligada contenció pressupostària ha afectat al món de la Cultura, potser fins i tot amb més intensitat que a d'altres àrees i departaments. En tenim... perquè quan es fa un Debat d'orientació política també s'ha de dir al Consell General i a la ciutadania que ens escolta les coses que no acaben de funcionar bé perquè sinó no podrem mai millorar.

En tenim una bona prova amb l'oferta museística del país. En els darrers mesos s'ha dut a terme un estudi i una avaluació dels nostres museus i els resultats ens diuen que calen canvis en profunditat: per renovar una concepció de museus més pròpia de la dècada dels 80 del segle passat, que no pas de la segona dècada del segle XXI; per incorporar les noves tecnologies als museus i per augmentar el personal que atén i gestiona aquests museus.

És per això que, des d'ara, de cara a l'any vinent, caldrà fer les previsions pressupostàries oportunes per donar un nou impuls a la nostra oferta museística. Per dir-ho clar: És l'hora de dotar de més recursos del ministeri. Perquè totes les grans reformes econòmiques no tindrien sentit si perdéssim la nostra identitat. I la cultura és una part essencial d'aquesta identitat.

Perquè el nostre romànic o els museus que mostren com eren les cases tradicionals andorranes -per posar dos exemples- també formen part del que som, de com volem que els altres ens vegin. Posar els nostres museus al dia és també contribuir a definir un missatge i un relat sobre Andorra que el món ha de conèixer.

Senyores conselleres i senyors consellers generals,

L'any que deixem enrere ens ha demostrat la importància de tenir un model econòmic homologable i acreditat. Les dificultats que hem passat els últims 14 mesos haurien estat majors - m'atreveixo a dir que haurien estat insuperables- si

no tinguéssim un històric de reformes en favor de la transparència, l'homologació, la cooperació i la seguretat jurídica. Però no hem d'oblidar que el relat d'homologació que serveix per explicar la nostra política econòmica també és aplicable a d'altres àmbits; al de les polítiques socials, com he explicat. I un d'aquests àmbits -ho hem vist recentment- és el dels esports.

En els últims anys -gràcies als esforços conjunts d'empreses privades i administracions públiques- Andorra ha estat escenari de competicions esportives de primer nivell. Però per poder competir -i mai més ben dit que en aquest cas- cal compartir les normes del joc. Nosaltres com a país teníem mancances i, tot i els avenços que s'havien anat fent en els darrers anys, calia que ens dotéssim d'una agència nacional de lluita contra el dopatge. Això ens ha portat a una situació de no conformitat amb l'Agència Mundial Antidopatge, -També n'hem parlat molt en preguntes i moltes altres preguntes que s'han fet- fet que posava en risc el futur de les competicions internacionals al nostre país.

Avui estem en disposició de dir que la setmana vinent -la setmana vinent- la situació estarà totalment solucionada. El comitè d'experts de l'Agència Mundial Antidopatge ja ha analitzat la llei de creació de l'Agència Andorrana Antidopatge i només falta que el màxim òrgan de decisió, el consell de fundació de l'AMA, faci seu el dictamen del comitè d'experts i retiri la no conformitat que pesa sobre Andorra.

Podríem haver estat -això de vagades passa en aquesta casa- encara més ràpids i avui ja estaríem fora d'aquesta situació de no conformitat si la tramitació de la llei al Consell no s'hagués dilatat més amb la presentació d'una esmena a la totalitat. Però bé, l'important és que Andorra està també en el camí de l'homologació de les bones pràctiques en la lluita contra el dopatge i en la promoció d'una pràctica esportiva basada en la competitivitat i també la transparència.

Evidentment, al llarg dels propers mesos caldrà seguir per aquest camí, amb l'aprovació dels reglaments reguladors de l'Agència Andorrana Antidopatge i amb l'elaboració del projecte de llei del dopatge.

Andorra -ho ha demostrat en els últims anys, jo diari, perdoni'm l'arrogància, que ho ha demostrat més en aquests últims 5 anys-, que és un indret amb les condicions ideals per acollir competicions esportives internacionals de primer nivell. També és un bon lloc de residència per a esportistes amb projecció internacional. El món de l'esport està demostrant ser també un sector amb futur i amb

oportunitats de creació de riquesa al nostre país. Però per posar en valor el que som -aquest país, amb aquest entorn natural i amb aquestes infraestructures- i per posar en valor el que volem ser -un referent en competicions esportives internacionals- cal que ens alineem amb les millors pràctiques internacionals en la matèria. Cal que parlem el llenguatge que el món entén per posar en valor el que som i el que volem -i podem- arribar a ser.

L'organització d'esdeveniments esportius de primer nivell -com la copa del món d'esquí femenina del passat febrer al Tarter, o la prova del Freeride World Tour a Arcalís o la competició del món de BTT de Pal- unida a una major presència de la marca Andorra als mercats europeus expliquen, també, les bones xifres de turisme que he esmentat fa una estona.

Però tampoc en turisme -perquè ho he dit fa poc en un discurs, també, no pot venir el cap de Govern i dir tot va bé, quan no va bé s'ha de reconèixer o quan les coses es poden millorar també s'han de dir-, però tampoc en turisme podem caure en l'autocomplaença, perquè també queda camí per recórrer. Especialment pel que fa a l'acreditació i la qualitat. I no puc evitar ser repetitiu: aquí també es tracta d'acreditar-nos perquè el món ens entengui i es pugui donar el millor de nosaltres mateixos. Si bé els darrers 4 anys hem hagut d'actuar amb una certa urgència per recuperar el camí del creixement, no podem perdre de vista que tant important és captar nous turistes com que els turistes repeteixin. Si no donem un servei excel·lent en tots els àmbits, els que ens visiten no repetiran.

El Ministeri de Turisme -en estreta col·laboració amb el sector- està treballant en una nova llei d'allotjaments turístics i en els reglaments de classificació per impulsar una millora qualitativa d'un sector que aplega 320 empreses i 44.000 llits. Els objectius són: garantir que cada client rep l'atenció que es mereix; actuar de forma efectiva contra l'oferta d'allotjaments il·legals -que n'hi ha a Andorra, i no és pot tolerar-; i reordenar el sector dels apartaments moblats per a vacances, incrementant les exigències i millorant la convivència, també, entre residents i turistes. En això ens hi va la qualitat -i, per tant, el futur- d'un dels pilars més importants de la nostra economia.

És per això que vull aprofitar per llançar un missatge de responsabilitat i compromís cap als dirigents del sector. Som conscients que en els darrers anys han hagut de fer molts esforços per mantenir les seves empreses durant aquests anys de crisi. Ara, que iniciem un nou cicle econòmic alcista, compto amb ells per construir un sector més competitiu; i el

Govern estarà al seu costat per aconseguir-ho. És per això que constituïrem un canal de diàleg i treball permanent amb els hotelers; perquè sabem que la feina no s'acaba amb l'aprovació de noves lleis i nous reglaments, sinó que requereix d'un treball d'implementació acurat i responsable. Hem de fer que els preus de les nostres habitacions siguin més alts. Ho hem d'aconseguir, i també en vull parlar obertament amb tots els hotelers.

En estreta relació amb el turisme, ens preocupen -i molt- les dificultats per sortir de la crisi del sector del comerç, que és el segon contribuïdor al nostre producte interior brut. Per a la bona salut de la nostra economia, és imprescindible que aquest sector recuperi la competitivitat d'anys enrere. És per aquest motiu que estem implementant un pla estratègic de turisme de compres que ja ha permès -en una primera fase- fer aflorar les principals mancances del sector; entre les quals destaquen les deficiències en l'atenció al client en determinades zones i formats de comerços. En aquests moments, els treballs del pla s'estan centrar en l'estratègia i les accions per re posicionar l'oferta comercial a Andorra. Però -un cop més- aquesta es una feina que el Govern no pot ni ha de fer tot sol; perquè requereix de la implicació de tots -comuns, associacions i empreses del sector- perquè no s'acabi, perquè és un dels pilars fonamentals de la nostra economia, no s'acabi tot això en paper mullat.

Senyores conselleres i senyors consellers,

Un país basat en la qualitat de vida dels seus conciutadans, un model de societat que es vol sostenible, no pot girar l'esquena a un dels grans reptes del món que passa -precisament- per la sostenibilitat des d'un punt de vista mediambiental. Fa menys de dues setmanes Andorra va ser un dels països presents a la seu de l'Organització de les Nacions Unides, a Nova York, per signar l'acord de París que desenvolupa, actualitza i precisa el conveni marc de les Nacions Unides de lluita contra el canvi climàtic.

Andorra va estar present, des del primer moment, en el gran consens global al tomb de l'anomenada COP21 per motius evidents. En primer lloc, perquè un país com Andorra que depèn -en bona mesura- d'un ecosistema fràgil com el dels Pirineus, és dels primers interessats a combatre l'escalfament global. En aquest sentit, vull recordar que la nostra Constitució va ser una de les primeres del món a recollir el dret dels ciutadans a gaudir d'un medi ambient de qualitat.

En segon lloc, perquè l'adhesió a les bones pràctiques mediambientals constitueix cada cop més un element d'imatge i de reputació internacional.

Recordem en aquest sentit que l'acord de París preveu mecanismes per elaborar llistes de països no complidors amb les mesures per reduir les emissions que provoquen l'escalfament global. Aquí un cop més veiem com s'uneix la necessitat d'Andorra d'homologar-se amb les bones pràctiques internacionals i la conveniència d'adoptar aquestes bones pràctiques pels nostres interessos interns, per la nostra també prosperitat econòmica i pel benestar i la qualitat de vida evidentment dels nostres ciutadans.

I en tercer lloc, perquè la COP21 va ser una aposta clara i ferma del nostre copríncep i president de la República Francesa, el Sr. François Hollande. Per això vam ser dels primers davant de gairebé tots els països a presentar la nostra contribució nacional.

Més del 90% de les emissions de CO2 d'Andorra estan relacionades amb la producció de calor i amb la mobilitat. Per això hem posat en marxa, no per res, per aquestes coses que són tan importants des del punt de la defensa del medi ambient però també perquè són generadors de riquesa, tothom ho diu, no ho diu el cap de Govern, per tant estem en marxa amb aquestes apostes.

Per això hem posat en marxa diversos plans en aquests dos fronts: el de la política energètica i el de la mobilitat sostenible.

En l'àmbit de la política de la mobilitat sostenible, el Govern va presentar l'any passat un pla de foment del vehicle elèctric, que ha estat abastament explicat i detallat pel ministre Alcobé i també per mi mateix en el Debat d'orientació política que vam celebrar a la tardor. Un pla que -deixi'm que ho recordi- dóna continuïtat al Pla Engega implementat la passada legislatura i que ja fomentava l'ús d'una mobilitat menys contaminant.

En paral·lel, el Govern està treballant per re formular el model de transport públic intern amb les noves concessions de transport públic nacional de viatgers que es licitaran durant les properes setmanes. Les característiques d'aquestes noves concessions demostraran l'aposta del Govern per un transport públic més accessible, integrat i doncs, també més sostenible. Amb l'objectiu de modernitzar la xarxa de transport públic nacional, amb flotes de vehicles menys contaminants i més eficients que incorporaran tecnologia a l'abast de tots els usuaris. Així com amb noves parades i nous recorreguts.

En l'àmbit de l'energia volem que FEDA jugui un paper clau per transformar el model energètic del nostre Estat i obrir noves oportunitats de negoci i de creació de riquesa en aquest sector. Des del debat de l'octubre passat fins ara quines novetats tenim? Doncs bé, principalment l'aprovació per part del

Consell General de la Llei 5/2016 que dóna les eines a FEDA per poder dur a terme aquesta transformació.

Gràcies a aquesta Llei, FEDA podrà crear una filial que a partir de l'any que ve posarà en funcionament i gestionarà la central de cogeneració d'Incles, pensada per abastir de calor la zona nord de Canillo, el Tarter, Incles i Soldeu. En aquesta línia similar -i també a través d'aquesta filial- aquest any s'engegarà el projecte de recuperació de més energia del centre de tractament de residus. Aquests dos projectes són el principi, són tan sols el principi, d'un pla de treball a deu anys, basat en augmentar la producció interna d'energia i apostar per les fonts de producció de calor menys contaminants i amb menys riscos per al medi ambient.

D'altra banda, més enllà del rol de FEDA, el Govern treballa fermament per fer realitat en els propers mesos una planificació energètica nacional. I aquí és on es veu la importància també de l'acord institucional assolit amb els comuns, perquè aquest pla energètic nacional ha de preveure les reserves dels espais necessaris per desenvolupar projectes concrets.

I aquest camí no l'estem fent sols, tampoc en aquesta Cambra. No em costa reconèixer que és gràcies a una esmena del Grup Socialdemòcrata -acceptada pels consellers demòcrates durant el debat del pressupost al si de la Comissió- que s'ha augmentat notablement la partida dedicada a la rehabilitació d'edificis administratius amb criteris d'eficiència energètica. En la mateixa línia, s'ha treballat per facilitar l'accés a les subvencions del programa Renova; i es continuarà fent un treball amb els comuns per sumar esforços al tomb d'aquest programa. Ahir mateix els cònsols es van reunir amb aquest efecte i hi ha notícies positives... Quan ens coordinem, les coses surten!

Diguem-ho clar: De cara al futur, el següent pas per transformar el nostre model energètic ha de passar per una llei de transició energètica que doni base legal a un programa de crèdits de carboni, que fixi obligacions de cara a l'eficiència de nous edificis i de les administracions públiques, que incentivi encara més la compra de vehicles amb baixes o nul·les emissions i que en definitiva contribueixi a dibuixar un sistema energètic baix en carboni i més sostenible. Perquè, recordem quin és l'objectiu final... l'objectiu final dels convenis internacionals dels quals Andorra és part és que a finals d'aquest segle canviaran moltíssim les coses i nosaltres ja no hi serem, els països siguin neutres en emissions de carboni, tot i que ho desitjo a tots vostès.

No voldria acabar aquesta intervenció, Sr. síndic, sense fer referència a les manifestacions del primer de maig, diumenge passat. Com cada any, va ser el moment d'escoltar les reivindicacions dels sindicats i de posar de manifest les mancances que té el nostre país. Evidentment -ja ho he dit moltes vegades- no comparteixo moltes coses de les que es van dir: voler dibuixar Andorra com un infern social em sembla una caricatura injusta i allunyada de la realitat. Però és cert que queden mancances per omplir.

La primera, i és la més evident, és desenvolupar el dret de vaga, constitucionalment reconegut. Vull deixar clar que en tant que dret fonamental el dret de vaga és plenament vigent i efectiu a Andorra i qualsevol treballador que veïés limitat aquest dret podria recórrer als tribunals per aquesta vulneració. Però continua faltant una legislació que desenvolupi aquest dret per donar seguretat a totes les parts: tant als treballadors que l'han d'exercir, com als empresaris.

En aquest sentit, sé que el Grup Demòcrata culminarà aviat els treballs de preparació de la Proposició de Llei per regular el dret de vaga, així com la reforma del Codi de relacions laborals, encaminada a adaptar la nostra legislació a un entorn econòmic marcat per la recuperació del creixement; una recuperació encara moderada a la qual cal contribuir i també ajudar. Estic segur que des del grup parlamentari de la majoria se sabran teixir, n'estic convençut, les complicitats amb l'oposició perquè això sigui possible perquè l'homologació d'Andorra, ho he dit abans, sigui també una homologació social.

Senyors síndics,

Senyores conselleres generals,

Senyors consellers generals,

Quan parlava de l'afer BPA, al principi de la meua intervenció, he dit que al llarg dels últims catorze mesos no hem variat el nostre discurs. Hem mantingut el diagnòstic de la situació que vam fer el març del 2015. Hem mantingut també el full de ruta per resoldre el problema. I hem mantingut també el convenciment que calia continuar amb les reformes, precisament per evitar que situacions com aquesta es tornin a repetir en un futur.

Perquè, de fet, no és que haguem mantingut el mateix discurs durant els últims catorze mesos. És que hem mantingut el mateix discurs durant els últims cinc anys. En bona mesura, el que hem fet durant aquest últim any en l'afer BPA és una concreció -una aplicació concreta- del que hem estat dient i fent des que tenim la responsabilitat de governar: homologar-nos per competir, obrir-nos per créixer, seguir les bones pràctiques per construir un

futur amb garanties, acreditar-nos per garantir la qualitat, vetllar perquè Andorra torni a donar oportunitats als seus ciutadans i fer la feina ben feta -per dur que això sigui en alguns moments- amb l'objectiu que el nostre país sigui respectat i sigui valorat.

No en tenim l'exclusiva, no ens ho hem inventat nosaltres. Fa trenta i quaranta anys, fins i tot abans que Espanya entrés a la Comunitat Econòmica Europea, ja hi havia estudis i informes que deien que Andorra havia d'avançar cap a l'obertura, l'homologació i la qualitat, ja hi havien informes. Tots els governs, des del 1982 fins ara, ho han estat fent: amb les seves dificultats i cadascú també al seu ritme. M'he referit en el meu discurs -i ho faig sempre- als avenços fets pel Govern del Sr. Albert Pintat i pel Govern del Partit Socialdemòcrata.

Per això el meu discurs d'avui, més enllà de la duresa d'alguns moments pels atacs injustos que hem rebut en la gestió de l'afer BPA, està ple d'ofertes de pacte i d'acord... N'està ple! L'exemple que hem donat amb el pacte d'Estat per Europa hem de ser capaços de traslladar-lo a altres àmbits: al reforçament del nostre sistema financer, a la reforma de la nostra sanitat en benefici de la qualitat i del futur del sistema i a les mesures per assegurar el futur de les pensions de la gent gran, i a la re definició de la nostra estructura administrativa o a la implementació d'un nou model turístic i comercial basat en la qualitat.

A vegades, senyores consellers i senyors consellers, de vegades la proximitat de les coses i l'acalorament del combat polític no ens deixa veure les coses amb prou perspectiva. Fa catorze mesos Andorra va ser posada a prova: no només el sistema financer, sinó tota la seva economia; no només el Govern, sinó totes les institucions. Tots els esforços dels últims anys, una incipient també recuperació econòmica, la confiança dels ciutadans en les seves institucions, la nostra trajectòria com a país sobirà i respectat... Tot això... tot això que no és poc, podia haver caigut com un castell de cartes. I no ho ha fet.

Andorra ha donat al món un missatge de responsabilitat, de seriositat i de fortalesa. I, no ens enganyem, és en interès d'Andorra que s'ha fet tot això. Només s'ha fet en interès d'Andorra. Per això hem de donar un missatge d'unitat en aquestes qüestions d'Estat. Com ho vam fer tot just començada la legislatura, l'abril del 2015. És això el que avui vull recuperar en aquesta Cambra. I sé que, més enllà de les files demòcrates, també hi ha aquesta voluntat: n'hem vist mostres també repetides al llarg d'aquests últims catorze mesos.

El que Andorra ens demana és responsabilitat, estabilitat política i institucional i els demano unitat. És el que vol la gent del carrer, més enllà del soroll interessat i amplificat d'alguns. És el que els ciutadans ens han dit a les urnes dues vegades en l'últim any i mig.

És el que Andorra ens demana i és el que Andorra sobretot necessita. Feu-me cas.

De tot el que ha passat en aquest any, n'hem d'extreure una última lliçó: Andorra és capaç de sortir-se'n; Andorra té futur dins de les bones pràctiques; Andorra té futur sense ser un paradís fiscal; més encara, Andorra té futur sense secret bancari, però Andorra solament té futur en un entorn obert i competitiu transparent i practicant les bones pràctiques, si no, no té futur.

És més: jo penso que Andorra, i ho dic sincerament, Andorra té més potencial amb tot això que no pas vivint al marge i del marge. Això s'ha d'acabar... Això s'ha d'acabar!

De tot el que ha passat durant l'últim any, hi ha un gran vencedor, no ens enganyem, no és el cap de Govern, no sou cap de vosaltres: el gran vencedor és l'Andorra de l'esforç i del talent; l'Andorra construïda amb el treball de molta gent d'origen diferent que això fa també la grandesa d'Andorra; la gent que s'estima la seva terra i que no vol -que és la gran immensitat dels andorrans i residents d'aquest país-, que no vol que les males pràctiques d'uns pocs... les males pràctiques d'uns pocs posin en risc el futur de tots; l'Andorra que creu que aquest país té un futur dins de la transparència i les bones pràctiques; l'Andorra que sap adaptar-se als canvis i que sempre ha sabut reinventar-se; l'Andorra dels padrins que han treballat molt dur per donar un futur als seus fills i uns estudis als seus néts i que volen que els seus néts tinguin el seu futur també aquí a Andorra; l'Andorra que vol continuar sent una societat solidària, on es valora el mèrit però ningú és deixat enrere. Diguem-ho així, eh? Perquè ha sigut un any molt dur; l'Andorra, aquesta és l'Andorra que contra tot pronòstic de molta gent i malgrat totes les resistències que hi han hagut ha resistit i ha guanyat... Aquesta és l'Andorra que ha resistit i ha guanyat.

Malgrat tot el que s'ha dit -i alguns continuaran dient- malgrat tot el soroll que s'ha fet -i alguns continuaran fent malauradament-, Andorra ha ensenyat una gran cosa: no cal ser un país gran per ser un gran país.

Aquest debat d'avui i de demà hauria de servir per demostrar-ho, un cop més, que ho podem fer. Per controlar evidentment, impulsar i criticar l'acció de Govern, faltaria més!. Per dir-nos quan ens

equivoquem i el per què ens equivoquem. Però també per fer-nos costat els uns als altres per tirar endavant aquest país. Perquè en el fons -més enllà d'algunes diferències lògiques- i ho he volgut dir al llarg d'aquest discurs, aquest camí encara que no ens en adonem l'hem anat fent tots junts, però el més important és que l'hem de continuar fent tots junts i encara més important tenim que defensar Andorra aquí i molt més a fora perquè moltes vegades hem estat maltractats injustament.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies Sr. cap de Govern.

Les seves paraules segur hauran sabut esperonar la reflexió i el debat.

Acte seguit se suspèn la sessió fins demà dia 5 de maig a les 10 hores del matí, moment en què iniciarem el debat amb la intervenció dels grups parlamentaris.

Gràcies a tothom.

Se suspèn la sessió.

(Són les 12.50h)

L'endemà dia 5 de maig, dijous, a les 10.03h, es reprèn la sessió.

La M. I. Sra. Olga Gelabert Fàbrega, Ministra de Cultura, Joventut i Esport s'incorpora a la sessió.

El Sr. síndic general:

Bon dia a tothom, reprenem la sessió.

Anem a iniciar el debat amb la intervenció dels grups parlamentaris.

Pel Grup Parlamentari Mixt, per SDP, té la paraula el Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

En la meua intervenció del debat d'orientació política, de l'octubre del 2015, començava dient que es tractava d'un debat atípic.

El d'enguany encara ho és més.

I no ho dic únicament per les presses d'avançar el període habitual del debat, sinó perquè malauradament coincideix amb una gravíssima crisi reputacional del Govern.

Quan encara no hem sortit del cas BPA, i de les conseqüències que en resultaran, esclata l'escàndol

de les activitats empresarials passades del ministre de Finances.

Tot just fa una setmana el ministre, amb molta habilitat explicativa, intentava justificar actuacions professionals passades i, en un pretès acte de transparència, es comprometia a aportar a Sindicatura tota la documentació de la seva activitat d'importació de lingots d'or. Intentava passar de llarg sobre altres actuacions moral, ètica i estèticament reprovables de les societats que dirigia.

La premsa internacional d'aquests darrers dies l'ha deixat en evidència.

Permeteu-me unes breus citacions:

"Aquells que lliurement han optat per dedicar-se a la política, a la cosa pública han d'actuar amb exemplaritat."

"Ja no hi ha camins bruts i pedregosos que aïllin les tranquil·les i remotes Valls d'Andorra. L'aposta per l'obertura no permet ja els espais d'ombra."

"Si sabem deixar de costat l'afany egoista quan aquest malmet l'interès general, si sabem entendre que en un país tan petit com el nostre els actes irresponsables dels uns poden malbaratar el bon nom i el benestar de tota la població i posar en entredit la sobirania i la continuïtat d'un estat molts cops centenari, segur que ens en sortirem."

Bé, no són paraules meves, tothom les haurà reconegut, són paraules que fa tot just un mes i mig va pronunciar el Sr. síndic en la planta de mes amunt.

Paraules molt encertades, i que cal tenir en compte i més especialment en aquests moments delicats en què la comunitat internacional ens vigila pel que fa al camí per l'adaptació en matèria de transparència financera.

No cal dir que, qui hagi de negociar aquest camí i presentar i signar els diferents acords ha de ser algú que no tingui espais d'ombra.

Senyor cap de Govern no pareu de donar lliçons d'andorranitat i patriotisme, als qui responsablement, legítimament i democràticament hem discrepat de la vostra forma de procedir.

Què teniu a dir ara?

Ahir al matí vàreu fer un èmfasi especial en la imatge de país. Doncs bé d'una cosa estem segurs: la imatge la tenim malmesa, i molt especialment aquests darrers dies, pels dubtes que genera l'actuació professional del que avui és ministre de Finances i per les seves contradictòries i parcials explicacions públiques.

Demanem responsabilitats, exigim decisions. I ara, sense més dilacions.

Ahir al matí, esperàvem que ens presentaríeu un full de ruta pels propers anys, sòlid, marcat per línies clares i una mà estesa per trobar acords en aquelles qüestions cabdals pel futur del país.

Andorra és un Estat de Dret democràtic i social que reconeix les llibertats d'expressió i la lliure creació de partits polítics. Ignorant aquest principi constitucional us heu dedicat a escometre contra dos responsables de partits de l'oposició que no són aquí per a defensar-se. Aquestes formes em semblen mesquines i poc valentes. Pròpies d'una roda de premsa de DA i no pas d'un debat en aquesta Cambra.

No hi podeu fer més: vàreu fer campanya pel No a la Constitució i vint-i-tres anys després encara no ho heu paït.

Senyor Martí, la crisi de la BPA no s'ha resolt encara. Els clients d'aquell banc no tenen avui ni la certesa ni menys encara la seguretat que podran recuperar els seus diners.

Dissortadament, després dels acords de l'AREB, molts estalviadors sí que tenen avui una certesa: que no podran recuperar una bona part dels seus estalvis que estaven invertits en productes que tenien accions preferents en la seva composició.

I molts treballadors de BPA tenen també una certesa: que perdran el seu lloc de treball.

I ningú té la seguretat, a dia d'avui, que el mes de novembre Flowers confirmarà finalment l'adquisició dels actius de VallBanc.

Insistiu que hi ha una reactivació econòmica gràcies a la inversió estrangera i veieu 987 noves activitats en relació al 2012.

Poca reactivació han suposat si al gener del 2012 hi havia 38.419 afiliats a la CASS i el gener del 2016 eren 38.508.

Sabeu perfectament que els augments recents del nombre de cotitzants són l'efecte del desplegament de la nova legislació, que ha fet que molts treballadors autònoms s'asseguessin i no pas el resultat d'un augment de l'activitat econòmica.

En aquest àmbit no aneu pas d'acord amb la Cambra de Comerç que abans d'ahir feia públiques unes xifres força pessimistes.

Com tampoc coincideu amb les apreciacions de la Unió Hotelera que no comparteix les alegries estadístiques d'Andorra Turisme.

No heu estat capaços, en cinc llargs anys, d'avançar en la reforma de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, que tant esmenteu. Únicament heu aconseguit dues coses: augmentar les cotitzacions i

retallar les prestacions. Es paguen menys baixes i menys invalideses. Però el dèficit no l'heu pas reduït.

Hi ha un problema de gestió en la branca de jubilació però no l'heu volgut encarar.

Heu perdut cinc anys, emprant tres ministres de Sanitat, per arribar ahir a proposar-nos reformes que nosaltres ja us havíem deixat preparades quan vàreu arribar al Govern l'any 2011.

La història clínica compartida i el metge referent són projectes que us vam deixar a punt. Fa cinc anys.

Si voleu un acord o pacte sobre sanitat ja sabeu que estem disponibles. Però per treballar, no per perdre el temps.

Seguim a l'espera de la Llei de farmàcia i esdevé urgent que Andorra signi el Conveni del Consell d'Europa per la lluita contra la falsificació de medicaments, (Medicrime).

En l'àmbit social us recordem que la llei us obliga a tenir adjudicada, abans de finals d'aquest mes, una auditoria sobre els serveis socials i sociosanitaris del país.

També convé avançar en la ratificació dels articles de la Carta Social Europea que romanen pendents. Per això proposem la constitució d'una comissió mixta Consell General-Govern per avançar en la regulació de la negociació col·lectiva a l'empara de la norma europea.

Ho fem perquè porteu ja tres anys promentent la modificació del codi de relacions laborals.

Sou un especialista en incomplir les resolucions del Consell General. Ara proposeu un acostament al Fons Monetari Internacional quan fa sis mesos que el Consell us ho va encomanar i no heu fet res de res.

Pel que fa a la negociació de l'acord d'associació amb la Unió Europea nosaltres no hem de rebre lliçons Sr. Martí. L'hem defensat abans que molts de vostès el descobrissin i alguns l'haguessin d'acceptar ben a disgust.

Vam signar l'acord del passat mes de febrer però hem de lamentar que no hagueu sabut incorporar-hi els Liberals, condició indispensable perquè el pugueu qualificar de pacte d'Estat.

No heu sabut, o potser no heu volgut, amb les vostres presses i les vostres contínues agressions verbals a tot el que gosa discrepar del vostre pensament únic.

Tres mesos després de la seva signatura, aquell pacte, Sr. Martí, és paper moll. Només tenim la fotografia que volíeu i un PowerPoint que vam rebre un mes després que el Govern el presentés a la Comissió Europea.

El document firmat diu que els elements que conformen l'estructura de treball s'articularen i es compartiran en el temps i la forma escaients per facilitar la construcció de la posició de la delegació andorrana en cadascun dels àmbits de la negociació.

Ni s'ha compartit en el temps i encara menys en la forma. La setmana passada hi havia reunions a Brussel·les i no s'ha compartit res de res.

La metodologia ja estava pactada i signada. Vostè no l'ha respectada.

I que consti que no discutim pas que la competència per negociar correspon a Govern. Però si només se'ns demana de fer el paper de comparses, no hi serem. Us ho vaig dir el 9 d'octubre de l'any passat i us ho repeteixo avui:

Seguirem sent lleials en aquesta qüestió d'Estat però reclamem reciprocitat. La nostra sincera implicació requereix informació prèvia i puntual, no a pilota passada. Així no anem enlloc.

Quant a la reforma de l'Administració pública i la modificació de la normativa de competències comunals, així com la correlativa adequació de la llei de transferències als comuns, entrem en un nou exemple de la buidor dels vostres discursos que giren i giren, repeteixen i repeteixen, però cinc anys després som al punt inicial.

Cinc anys perduts, Sr. Martí. El vostre oportunisme fa que sempre us feu enrere quan s'acosten eleccions. I en la reculada feu caure els ministres que calgui.

Per això no podem creure en el vostre discurs d'ahir.

Qui es pot creure el discurs sobre els joves andorrans que estan exercint la seva professió a fora i que voldríeu veure tornar a casa quan esteu omplint l'Administració de persones vingudes de fora amb un salari mitjà de 8.000 € mensuals, quan molts dels nostres joves encara no han pogut accedir a la seva primera feina?

I ara també li tocarà a l'INAF, que voleu omplir d'eminències foranes. També serà al mateix preu? També tancareu les portes als nostres joves?

Passo a la conclusió.

Senyor cap de Govern, el vostre discurs d'ahir és un compendi del pitjor de les majories absolutes: arrogància i menyspreu als que gosem discrepar.

Teniu un problema d'actitud, d'estil i de formes.

Parleu de pactes però no hi creieu.

Sou políticament incapaç de conjuguar un "nosaltres" que abarqui el conjunt de l'arc parlamentari en els grans problemes del país.

Pel contrari, ens heu demostrat que només us importen "els vostres" i "lo vostre".

Per acabar pel que fa als oferiments que vàreu proposar, ens hi trobarà sempre que sigui per treballar i no per perdre el temps com ja li he dit abans.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També pel Grup Mixt, representant al PS, Sr. Pere López.

Teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Ja fa 5 anys Sr. Martí, que és el cap de Govern d'Andorra.

D'ençà de les eleccions de l'any 2011 ha pronunciat en aquesta sala set discursos. Dos amb motiu de les diferents investidures i cinc en el marc dels debats d'orientació política.

Si fos possible fer-ne ara una visualització ràpida de tots ells, veuríem com any rere any, com debat rere debat, ha anat promentent afrontar els mateixos problemes i anunciant solucions que no heu ni tan sols intentat implantar.

La sensació dels que els hem anat seguint és gairebé la mateixa d'aquella pel·lícula en què cada dia, després del so del despertador, es repeteix exactament el mateix dia. No sé si recorda la pel·lícula en qüestió:

- Reforma sanitària.
- CASS.
- Pensions.
- Competències comunals.
- Transferències als comuns.
- Reforma de la funció pública.
- Relacions laborals i Lleis sindicals.
- Dret de vaga.

Debat rere debat i any rere any heu reproduït les mateixes vaguetats, la mateixa manca de concreció sobre tots i cada un dels grans reptes del país i veritables problemes a què ha de fer front. El nostre país.

Una llista de reptes que és, any rere any, pràcticament la mateixa. Deia ahir vostè mateix senyor Martí que el seu discurs és el mateix de fa 5 anys; com en la pel·lícula; i malauradament, crec que esteu en el cert!

Uns reptes pels quals va prometre tenir solució l'any 2011 i pels quals ha anat mantenint, i em permeto dir falsament l'esperança que els afrontariu, cosa que no ha fet.

Cal reconèixer la seva capacitat i també la del president del grup parlamentari que li dona suport en intentar vendre, i dic bé, vendre, el projecte de DA com un projecte reformista quan en el fons el seu és un projecte essencialment immobiliari.

En alguns àmbits concrets, cal reconèixer-ho, s'han fet avenços. Però no heu afrontat cap de les reformes estructurals necessàries.

Parlar de tot, obrir fronts en totes direccions, eludir tota presa de decisions per acabar, també com en aquella pel·lícula i novel·la del Gattopardo, restant pràcticament en el mateix lloc on érem l'any 2011.

Si bé la llista de les reformes estructurals pendents són les mateixes que l'any 2011, la seva magnitud, la grandària evidentment no ho és perquè els problemes quan no s'afronten, quan s'eludeixen o s'esquiven no fan més que créixer.

I això exactament és el que ha passat en els darrers 5 anys. Perquè mentre no prenieu decisions, la situació mitjana real de les famílies andorranes empitjorava; les dificultats dels empresaris i els autònoms augmentaven i la qualitat de vida dels nostres conciutadans minvava.

La desigualtat no ha parat i no para de créixer; i mentre aquesta creixi s'esvaeix la possibilitat d'una cohesió nacional sobre la qual construir un futur de prosperitat per a tothom.

Senyor Martí, no ha afrontat les reformes necessàries; i ho sap!

Ha prioritzat els seus resultats electorals als interessos del país. Ha posat pel davant evitar tot tipus de disputes sectorials, territorials, gremials i de tot altre tipus abans de posar-se a treballar amb sentit d'estat i prendre decisions.

Cal veure si ara que arriba al final del seu mandat comença ara per fi a prendre les decisions de les quals ha defugit en els darrers 5 anys.

I en aquests àmbits essencials, li he de reconèixer que la seva intervenció d'ahir per inconcreta, ens ha resultat força decebedora.

A més, volem dir-li que segons el que faci en els propers dos anys pot comprometre molt seriosament el futur del nostre país i pot deixar una herència molt difícil de gestionar.

Per això apel·lo, apel·lem a la seva responsabilitat com a cap de Govern d'Andorra, com a cap de Govern de tots aquells que viuen i vivim en el nostre estimat país per no malmetre els 3 propers anys

veient com els problemes es van engrandint. Perquè potser ens acabarà abocant sinó a una situació en què les solucions poden ser cada cop més complexes o poden arribar fins i tot a ser traumàtiques.

I em permeto dir-li, si m'ho permet, amb tot el respecte sobretot, i el respecte que sap que li tinc malgrat les nostres diferències polítiques que tenim, que a més segons el que faci la història l'acabarà jutjant per segons el que faci en els propers anys. Encara és a temps, i dic si m'ho permet, d'intentar evitar passar a la història com el cap de govern que va prometre moltes coses, que va arribar a generar una gran il·lusió però que finalment va acabar abocant el nostre país a una situació molt complicada.

Entrant una mica en els detalls del seu discurs d'ahir hem trobat a faltar de veritat molta concreció en relació a aquests grans reptes que estaven anunciant, per exemple començant per algunes de les qüestions amb matèria de transferències i de competències.

Vostè proposa crear una taula de treball i incorporar-hi el Consell General.

Benvinguda sigui la proposta, obviarem ni que sigui avui per un moment tot allò dels fusters i de les taules. M'alegro que vagi superant, ni que sigui de mica en mica, la seva fòbia a les taules de diàleg.

Han passat més de dos anys d'ençà de la carta que li vaig adreçar com a primer secretari del PS l'any 2014, però també ho obviarem.

Estem d'acord; posem-nos a treballar! Ara bé, ens ha de dir en quina direcció?

Perquè no podem entendre que després de cinc anys com a cap de Govern vingui any rere any en aquesta sala a dir que cal reformar les transferències i les competències però no ens digui les grans línies d'aquesta reforma.

Els dos debats en què ja hem debatut ha sabut com defugir d'aquesta qüestió i em temo que avui ho tornarà a intentar.

Quin és el model de competències i transferències de DA? El seu model és o no a prop del que va proposar el seu ministre Toni Riberaygua?

Quina és la idea, ni que sigui global de com cal afrontar aquesta reforma?

No és possible que després de cinc anys governant no tingui model de competències. O no és lícit que, si el tenen, no l'exposin. No es pot seguir jugant Sr. Martí amb els diners dels nostres ciutadans per tal de no "fer enfadar" a aquells que s'oposen a la reforma.

No és acceptable retallar drets i prestacions socials per qüestions econòmiques i alhora anar posposant una reforma tan necessària com aquesta. Ha de

contestar-nos Sr. Martí a totes les preguntes i a totes les reflexions.

Sap que ens posarem a treballar. Sap que el PS és un partit responsable, i que ha assumit els costos electorals en molts moments quan ha sigut necessari. Ara bé, vostè ha de ser clar, ens ha de dir si comparteix o no el fet que les actuals vuit administracions tal com les coneixem avui en dia no es poden mantenir, que no ens les podem pagar. Perquè des d'un punt de vista polític, com li deia abans, és inadmissible fins i tot li diria immoral que mentre es fan retallades socials aquells que més ho necessitin es mantingui un sistema de vuit administracions farcit de duplicitats.

Parlant de retallades, d'altres retallades de la política de DA per motiu de la legislació aprovada en la passada legislatura, anunciar que demanarem un debat monogràfic sobre polítiques socials que esperem poder celebrar a la propera tardor. Amb les dades que tenim ens indigna veure en quin nivell s'han situat arran d'aquestes modificacions legislatives determinades pensions i prestacions; com també ho fa el fet de què la proposta del tercer pagador segueixi sent una proposta incompleta per vostè, una necessitat que sap que genera molt patiment a moltes persones amb pocs recursos i de la qual ahir no ens en va parlar.

Ens preocupa també la gestió que es fa des de la CASS i en primer lloc perquè hem pogut escoltar per boca d'alguns ministres -entre altres el ministre Espot o el ministre Álvarez- que és la CASS que està marcant la política social i política sanitària d'aquest país. Hem pogut veure i escoltar com és la CASS que legisla, és la CASS que reglamenta, és la CASS que interpreta...

I aquest és un fet inacceptable! És el Govern el que ha de liderar totes i cada una d'aquestes polítiques perquè a més ja hem vist amb quins criteris gestiona la CASS. Ja vam veure el passat dijous la pregunta de la companya Rosa Gili, quina és l'actual composició del Consell d'Administració de la CASS, un consell d'administració que no s'adiu al que estableix la seva pròpia llei perquè no hi ha representació de l'àmbit sanitari, ni de l'àmbit social, ni de l'àmbit laboral.

També vam veure fa uns dies com la gestió del fons de reserva no s'està efectuant dins el marc de la seva llei de creació. No s'han elaborat ni els informes anuals ni l'auditoria que es requereix per llei. També hem pogut comprovar com aquesta separació del fons ha multiplicat les despeses de gestió i funcionament a càrrec de les nostres pensions.

També vam expressar la nostra preocupació en aquesta mateixa Sala per les nombroses queixes del

Raonador del Ciutadà en referència al tracte que la CASS dóna a molts dels nostres ciutadans i a la necessitat d'establir un mecanisme d'arbitratge que resolgui l'actual situació d'indefensió amb la que es troben molts ciutadans davant de la gestió i de la presa de decisions de la CASS.

I seguint encara amb la CASS i quant a la viabilitat del sistema de pensions ens sembla totalment inadmissible el paper que estan jugant els presidents del Consell d'Administració amb les seves declaracions tendencioses.

La seva obligació -i també i sobretot la seva Sr. Martí- és prendre decisions; no els paguem per anar als mitjans de comunicació a fer declaracions, ells i vostès tenen les dades i per tant són ells i vostès que han de prendre les decisions que considerin necessàries i deixar d'alarmar a la ciutadania.

La seva proposta expressada ahir, que també va expressar el Sr. Delgado el passat dimecres, de revisar... curiós, l'eufemisme que va emprar el valor del punt ens fa molta por.

Seguint en temes de gestió no podem més que recordar també la darrera sessió de control al Govern i la incapacitat de respondre davant les nombroses irregularitats de tot tipus detectades al SAAS. A més, aquesta no és una qüestió que es limiti només al SAAS, són massa els organismes que presenten deficiències i irregularitats començant pel propi Govern.

Pensa, Sr. Martí, no fer res sobre aquesta qüestió? Deixar que els informes del Tribunal de Comptes s'aprovin any rere any de forma gairebé rutinària? Creu que aquesta és una manera d'actuar que poden acceptar els nostres ciutadans?

Calen propostes i actuacions concretes i no hi veiem cap altra que establir mecanismes de sancions i de demandes de responsabilitats per tots aquells que cometin irregularitats. I també reforçar els mecanismes perquè el Tribunal de Comptes pugui posar en coneixement de la Fiscalia els fets greus detectats i que aquesta actuï conseqüentment.

En relació al pacte d'Estat de la sanitat, el primer que volem dir és que en els darrers cinc anys no s'han pres decisions, i vostè ho sap Sr. Martí, no s'han pres decisions. I no és veritat, o com a mínim no és del tot veritat que anteriors governs no les prenguessin, el govern del PS va començar a prendre algunes decisions, no les suficients ja li reconec, però es van establir unes bones bases de treball i es van començar a prendre algunes decisions.

La seva inacció, un cop més, ha provocat que els problemes s'hagin agreujat. Són vostès els

responsables de la situació en què es troba avui en dia la gestió de la salut pública.

Quan tinguin propostes concretes, i no discursos genèrics, les valorarem; ara bé la presa de les decisions que cal prendre en el món de la sanitat és bàsicament un tema executiu més que no pas un tema legislatiu i per tant s'han de posar a treballar!

No hem sabut trobar en el seu discurs mesures concretes destinades a la reactivació econòmica, ja vam parlar-ne d'aquesta qüestió en motiu del Debat del pressupost i de la seva manca d'innovació ja sigui en matèria de política econòmica, tant inversió pública com en actuacions destinades en crear nous llocs de treball.

Per la nostra part dir que estem a l'espera de poder presentar al més aviat possible la Proposició de llei de foment i de finançament de l'emprenedoria.

Finalment no voldria acabar aquesta primera intervenció -que a conseqüència de la limitació reglamentària doncs, malauradament hauré de deixar alguns temes als que espero poder-me referir en intervencions posteriors-, sense referir-me a algunes de les darreres crisis patides pel Govern, em refereixo entre altres crisis que han afectat a la imatge del nostre govern com la gestió de l'aigua d'Arinsal o la demanda de dimissió del ministre Cinca. I amb algunes veus que quan es fan aquestes crítiques assenyalen cap a la nostra andorranitat.

Nosaltres, senyors de DA, som tant patriotes com vostès o, fins i tot, em permeto dir que ho som més que vostès.

Estem donant suport al Govern en molts temes, hem de ser justos, ahir el cap de Govern ho va reconèixer: amb el Moneyval, els CDIs, el Pacte d'Estat per la Unió Europea... Hem estat responsables al llarg de tot el procés de resolució de Banca Privada d'Andorra, i segurament podria donar molts altres exemples. En canvi, i els miro directament algun dels assistents o algun integrant d'aquests partits, demano: on era el seu patriotisme quan els va tocar estar a l'oposició? És molt fàcil demanar patriotisme quan és Govern, i potser el bon moment per demostrar el patriotisme és quan s'està a l'oposició.

Ja que som avui en un Debat d'orientació política voldria que avui ens trobéssim amb un espai per fer el balanç de grau de compliment de les Resolucions, al nostre entendre de les Resolucions de la passada legislatura només s'han implantat vuit de les vint-i-una Resolucions. I, al nostre entendre, això és un menysteniment clar al que s'aprova en aquesta Cambra.

Aprofito per exposar, ni que sigui breument les dues propostes de resolució que presentarem i a les quals,

si és el cas, podem debatre posteriorment amb més amplitud, i per manca de temps potser em referiré en una segona intervenció.

La primera, insta al Govern a fer efectiu el seu compromís d'acollir una vintena de refugiats de la Guerra de Síria, en una posterior intervenció doncs, exposaré la seva motivació; i la segona proposta de resolució va destinada a què s'excloquin les polítiques de gènere en les actuacions de qualsevol administració pública i que s'elaborin memòries d'impacte de gènere en totes les seves sessions i actuacions públiques, així com s'estableixin sistemes de quotes per l'assignació i per l'atorgament de càrrecs de responsabilitat en l'Administració.

Vaig concloent, Sr. síndic, abans que em doni la seva senyal de què el temps se m'està esgotant.

A tall de conclusió i a l'espera de poder debatre més àmpliament aquestes i altres qüestions en els posteriors torns de rèplica, la seva intervenció d'ahir Sr. Martí, tot i la seva voluntat i les seves bones intencions, és al nostre entendre una nova mostra de la manca de projecte polític, de la manca de valentia que els ha caracteritzat, i de la manca de consens intern en les files de DA per tirar endavant les reformes que el nostre país necessita fa anys i a les que vostès no hi han fet front.

Ja no hi ha més temps a perdre i ens sembla que vostè o no té l'energia o no té la determinació necessària per tirar-les endavant, si més no en solitari.

I arribats a aquest punt potser sembla que la notable arrogància de la passada legislatura i de potser bona part de l'inici d'aquesta legislatura es modifica ara en recerca de consensos polítics o potser cal dir de solucions fora davant del que vostè no pot tirar o no sap tirar endavant; o potser de totes dues coses.

Nosaltres no ens negarem mai a seure, a debatre, a discutir i a treballar pel nostre país; crec que en part ja ho sap.

Ara bé, vostè, el seu govern i el grup parlamentari que li dona suport ja no poden per responsabilitat amb el país i amb tots nosaltres seguir defugint de la seva responsabilitat de governar i han de començar ja a prendre decisions. Es tracta tan sols de complir amb tot allò que van prometre i que han promès un i tants cops.

Finalment -i ara sí que acabo, Sr. síndic-, no podem més que lamentar el fet de veure com s'està deteriorant la gestió del dia a dia del nostre govern i de veure com aquesta s'està situant cada cop més en una intolerable manca de seriositat, manca de respecte a les lleis, als terminis i als procediments.

No es pot mantenir per més temps aquesta gestió incompetent, aquesta tolerància cap a les irregularitats i aquesta improvisació.

Tenen molts deures per fer, molts anuncis i moltes promeses per complir però sobretot, sobretot el que tenen és una alta, altíssima responsabilitat enfront del nostre país de la qual ens permetem demanar-los que no defugin.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És ara el torn del Grup Parlamentari Liberal. Té la paraula el Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Molt Il·lustres Senyores Conselleres i Senyors Consellers.

Avui abordem el segon Debat d'orientació política d'aquesta legislatura.

Si avui coincidim tots, en qualificar, aquesta legislatura d'atípica, aquesta voluntat del cap de Govern d'anticipar el Debat d'orientació política la ve a ampliar encara més.

Tot just un any després dels debats d'investidura, vuit mesos des de l'últim d'orientació política, prop del debat del marc pressupostari pel mandat 2016-2019, i del debat al pressupost d'enguany.

Debats on s'haurien d'haver establert els reptes del país, les línies mestres de la legislatura, i els objectius a assolir.

En tot cas, la voluntat del cap de Govern d'anticipar el Debat d'orientació, pel Grup Parlamentari Liberal no ha suposat cap problema per acceptar-ho. Tot el contrari, i així ho vaig manifestar en l'última junta de presidents.

La pregunta que ens formulàvem era: que es pretenia o es cercava?

En tot cas el que sí donàvem per descomptat, i era més que previsible, era l'anunciament de la venda de VallBanc. Solament mancava conèixer l'adjudicatari i el decret de resolució.

D'aquí que en la Junta de Presidents del 5 d'abril d'enguany, em vaig permetre suggerir, la compareixença del president de l'AREB, davant del Consell General. Compareixença que s'ha produït en el si de dues comissions. Fet que agraïm. I tal com he manifestat reiteradament, la resolució de l'afer BPA era urgent i ja tocava.

Sr. cap de Govern, desitgem que aquesta, ens doni garanties externes com plaça financera fiable, tranquil·litat a totes les persones i famílies que han vist perillar els seus llocs de treball i els seus estalvis, permeti defensar-se legalment els qui han sofert d'anys col·laterals, en tot aquest afer i, que els recursos públics no es vegin impactats.

També som plenament conscients, que el desplegament de la resolució, no estarà absent d'alts i baixos.

Dit l'anterior, ahir vam escoltar amb atenció el discurs d'orientació política del Sr. cap de Govern i vam poder observar que el discurs d'orientació política es va centrar en un terç de la seva durada a esbronar a parlamentaris i polítics d'altres partits i a constatar, un cop més, en un exercici de màrqueting al que la seva persona ja ens té acostumats, que vostès ho fan tot bé, i que l'oposició si no combreguem amb vostès, som mals andorrans i fiquem pals a les rodes.

Avui en la meua intervenció, em voldria centrar en el que el nostre grup parlamentari entén el que són els reptes del país i com afrontar-los. Però, abans vull fer una petita menció al cas BPA i a les referències a les que vostè va fer menció.

Sr. cap de Govern, el grup parlamentari, en la resolució del cas BPA, ha actuat amb sentit d'Estat malgrat la poca o quasi nul·la informació que el seu Govern ha tingut a bé compartir amb nosaltres.

Des d'un bon inici -fa 14 mesos-, li vam demanar el full de ruta per la resolució del cas BPA.

Aquest full de ruta, al que vostè va fer menció ahir unes quantes vegades, mai ens va arribar, ja sigui perquè era inexistent o perquè simplement el volien mantenir en secret.

Vam presentar una proposta de creació de la Comissió Especial de Vigilància i Prevenció del Risc Financer que va ser aprovada per la majoria de grups parlamentaris però que s'ha vist minvada per la falta d'impuls del Grup Parlamentari Demòcrata.

No entraré a discutir amb vostè altres al·lusions esbiaixades que ahir ens va dedicar.

Tornant al tema central del que hauria de ser un debat d'orientació política i com enfrontar els reptes del nostre país, dir que, Andorra es troba en un moment cabdal de la seva història. Necessitem, els millors encerts, per aconseguir mantenir els fonaments que han de continuar forjant les bases d'un bon futur.

Ens uneix per sobre de tot un sentiment d'orgull de pertinença a un territori lliure i sobirà que amb molt d'esforços i sacrificis, però també amb solidaritat, s'ha guanyat el seu espai en l'escenari internacional.

I, aquest sentiment és el primer compromís que volem posar de relleu per sobre de qualsevol altre.

Nosaltres, en diem especificitats, d'altres identitats, i d'altres, més tècnicament en diuen Status Quo. Diguem-ho com sigui, però en tot cas no podem renunciar a tot allò que ens ha fet ser com som. Per això és clau conèixer bé la nostra realitat, identificar els problemes de forma clara i precisa i actuar en conseqüència i això Sr. cap de Govern no vol dir immobilitisme.

Com de tots és sabut, l'economia andorrana es fonamenta principalment en els següents sectors motors: el comerç, el turisme, juntament amb els sectors que depenen directament o transversalment d'ells i també, molt especialment, el sector financer. Representen tots junts, els que acabo de citar, més del 65% del Producte Interior Brut.

A aquest s'hi afegeixen, altres com la construcció, l'immobiliari, i els serveis públics. Fruit de les sinergies dels primers.

El fet que el comerç i el turisme i les seves activitats connexes es recolzin l'un sobre l'altre, ha estat la força de l'economia andorrana.

El turisme, cada cop més diversificat en funció de l'estació de l'any, aporta prop de 8 milions de visitants anuals, majoritàriament espanyols i francesos, i les compres continuen sent el principal motiu de visita.

En aquest sentit, l'evolució econòmica d'Andorra presenta una forta dependència en la conjuntura exterior.

La limitada producció interna, a diferència de Luxemburg o Liechtenstein, es supleix amb unes importacions elevades per atendre la demanda nacional i, sobretot, la demanda dels visitants estrangers al país, basada en diferencials impositius.

Aquest fet ens posiciona clarament com un país importador basat en una baixa pressió fiscal.

Per tant, és un objectiu clar, que tant a curt, mig i llarg termini, que aquests dos sectors de l'economia mantinguin el seu atractiu.

No podem prescindir d'ells de la nit al matí, ni debilitar-los, sinó tot el contrari. La nostra societat del benestar pivota a l'entorn d'ells.

Prova d'això, és que la part més important dels ingressos de l'Estat, tant directes com indirectes, en són dependents a l'igual que la majoria de llocs de treball d'aquest país.

La signatura de l'acord duaner de l'any 1990, va consolidar les bases del nostre teixit productiu i ha permès crear un marc avantatjós per la nostra economia, sobretot via les franquícies duaneres

acordades als visitants, que són tres vegades superiors a les concedides a altres països tercers. Andorra és l'únic país del món que ha gaudit d'unes franquícies tan importants.

I, per tant, és un fet molt excepcional que seria impossible d'obtenir avui.

Per tant, l'acord de l'any 1990, tal com el tenim, és vital per a la nostra economia, i és irrenunciable.

L'altre gran sector de la nostra economia és el financer.

Aquest, en l'actualitat representa pràcticament un 20% del producte interior brut, però realment afecta al 100% de l'economia del país.

Per tant, l'estabilitat financera d'un país és un element clau pel seu desenvolupament.

I recuperar la confiança en el mateix és el punt de partida inexcusable.

I per cert, ahir en les seves declaracions no el va fer cap favor.

Amb el decret de resolució per part de l'AREB de l'afer BPA, tal com he exposat a l'inici de la meua intervenció, desitgem que els riscos que l'han impactat es vagin diluint. I amb la vinguda d'un nou actor, s'obrin noves perspectives de futur.

Al marge de l'anterior, tots hem pogut constatar, arran de les últimes crisis financeres viscudes, inclosa la de BPA, els recents canvis en normatives a nivell internacional.

La tardança en l'aplicació d'aquests canvis internacionals a la normativa andorrana minven la capacitat del sector financer, de poder competir, a nivell internacional, des d'una legislació no equivalent des d'un punt de vista europeu.

Totes aquestes incerteses, estan evidenciades per la baixada de ràting del deute andorrà per part de l'agència Standards & Poor's, ja des del 3 d'octubre del 2014. Molt abans de l'esclat de l'afer Banca Privada d'Andorra.

Actualment, el model bancari andorrà, es basa en un model de reserva fraccional.

D'aquí, que a diferència d'altres places financeres, al sector financer andorrà li manca un prestador últim de recursos, és a dir un banc central, que li doni suport en cas de dificultats. Per tant, el sector financer és dependent en última instància de tercers.

La nostra plaça financera ha d'estar reconeguda com equivalent a altres places financeres, com és el cas de Mònaco, cosa que avui no és així per Andorra.

Un país no pot estar subjecte als encerts o desencerts dels seus actors ni a la falta d'anticipació legislativa del seu Govern.

Andorra té un gran repte, que no és altre que la reforma de l'arquitectura del seu sistema financer, dotant de recursos als seus supervisors, per permetre, al mateix temps, el desplegament dels annexos de l'Acord Monetari signat entre Andorra i la Unió europea.

En aquest marc, també cal valorar la necessitat de comptar amb la col·laboració d'altres organismes internacionals, com el Fons Monetari Internacional, a fi de potenciar i promoure el bon nom de la plaça financera.

Per tant l'objectiu clar és contribuir a equiparar el nostre sector financer al dels nostres Estats veïns, perquè pugui competir d'igual a igual a l'exterior, sinó, correm el risc que el suport que aquest sector ha donat al país en el passat, desaparegui en un futur, no molt llunyà.

Sr. cap de Govern, esperem amb neguit les propostes que portarà el Govern, que vostè va anunciar ahir i que ja vam ser presentades com a propostes de resolució fa set mesos, en l'últim discurs d'orientació política del 8 d'octubre del 2015, on s'encomanava a Govern que estudiï la conveniència, d'una banda, de la creació d'un banc central andorrà i d'altra banda, de l'adhesió del Principat d'Andorra al Fons Monetari Internacional i al Banc de Pagaments Internacional i gaudir d'una supervisió bancària internacional a fi d'aportar una major seguretat i reduir els riscos sistèmics. Proposta aprovada pels 28 consellers generals d'aquesta Cambra.

Desitgem no haver d'esperar al proper discurs d'orientació política per comprovar que el Govern no ha avançat.

Un altre eix clau i repte de futur de la nostra economia és tot el procés d'obertura econòmica i l'atracció de nous inversors en sectors estratègics. Actualment, tot el procés d'obertura econòmica encara no ha portat tots els fruits desitjats, i té un pes insignificant sobre el nostre PIB, en concret un 2%.

Considerem que la Llei d'inversions estrangeres s'ha de basar en la lliure competència i s'han d'eliminar tots els criteris de discrecionalitat que s'atorga el Govern. Una societat s'ha de poder constituir al nostre país en un termini màxim de 48 hores.

Paral·lelament, i potser més important, és que qualsevol inversor ja sigui estranger o nacional, necessita garanties jurídiques de l'Estat on exerceix la seva activitat. Aquestes garanties es basen principalment, en mantenir una normativa fiscal estable i competitiva.

La competitivitat no ve marcada per disposar únicament d'un tipus impositiu baix. Vostès ho

saben. L'actual marc fiscal d'Andorra va ser definit en un entorn molt diferent a l'actual. Aquest fet ens porta a què s'hauria d'haver adaptat la nostra legislació fiscal al context actual.

A més, l'execució de models fiscals, definits fa alguns anys, presenten errors de concepte i enfoc, i aquests s'han traduït en menys efectivitat en els convenis de doble imposició signats que s'hauran de revisar en un futur proper.

Això, implica el compartiment d'unes regles de joc comunes. I dic això perquè això és un factor clau per la diversificació, i per potenciar-ho la nostra economia necessita l'accés al mercat interior.

En tot cas, aquest procés no ha de posar en risc tot el nostre teixit econòmic, sinó que l'ha de complementar i enfortir. Per això, és indispensable garantir les nostres especificitats.

D'aquí que el gran repte o el gran objectiu del Grup Parlamentari Liberal, en el procés de negociació amb la Unió Europea és el d'assolir una homologació diferencial, que ens permeti ser competitius. O dit d'una altra manera, una homologació del nostre status quo.

Per més que això sembli contradictori. Del contrari, està en entredit el nostre futur. I aquí serà clau de l'èxit o del fracàs de la nostra diplomàcia.

Actualment, la Unió Europea s'ha dotat d'un mandat de negociació per poder negociar un acord d'associació amb Andorra, Mònaco i San Marino.

Aquest mandat és el resultat, dels estudis d'impacte, que la Unió Europea sí que realitza obligatòriament, -a diferència del seu Govern- quins, a més han de comptar amb el dictamen del Comitè de Control Reglamentari, i que es publiquen acompanyant la proposta i l'informe final d'impacte.

La finalitat és clau per determinar el marc jurídic on es cenyiran les negociacions per participar en el Mercat Interior de la UE, sigui l'Espai Econòmic Europeu, l'Acord d'Associació o els Acords Bilaterals.

L'èxit en l'assoliment d'aquests acords passats, va tenir com a punt de partida, un anàlisi molt acurat de l'entorn amb encert i de les necessitats del país.

Quins anàlisis de l'entorn ha fet el cap de Govern? Cap ni un.

Aquests estudis ja se li van demanar en l'últim debat d'orientació política. Per tant, pel Grup Parlamentari Liberal és definir amb claredat quines i com haurien de ser les "relacions específiques de proximitat" d'Andorra amb la Unió Europea, encara que s'estigui en ple procés de negociació, sobretot tenint present

el principi que no hi ha res tancat fins que tot està tancat.

I no solament s'ha de tenir en compte el marc jurídic, sinó, quins són els interessos concrets d'Andorra en cada una de les llibertats.

Per tant, els anomenats estudis d'impacte són vitals, i condicionen l'èxit de la negociació.

Observem perplexos que el Govern no en disposa, els estudis els substitueix amb màrqueting comparatiu emmirallant Andorra amb altres països com Liechtenstein quan les nostres economies ni són similars.

Sr. cap de Govern, la despesa de l'Estat, juntament amb l'endeutament continuen disparats. Fet que es traduirà amb més pressió fiscal, com ja hem vist últimament amb una puja del 2% de les cotitzacions de la CASS i ahir en va anunciar més.

A més, amb tot un conjunt de necessitats futures que tindrà l'Estat per fer front als compromisos concrets com per exemple les pensions de jubilació, per citar alguna.

Per tant, ens trobem en front d'una difícil conjuntura econòmica. Els motors tradicionals de l'economia no són suficients per cobrir les nostres necessitats, l'aposta per l'obertura econòmica és incipient necessita més temps i més liberalització.

Vostès creuen que la sostenibilitat de les finances públiques i el creixement econòmic l'assolirem amb unes previsions del PIB de l'euro zona i mundial, ajustat lleugerament a la baixa, juntament amb un viatge cap Europa sense el més mínim estudi d'impacte econòmic, que és el que ens hem proposat en el debat del marc pressupostari i últimament?

En aquest sentit, una de les reformes estructurals claus que s'ha de dur a terme és en l'àmbit de la sanitat.

La tendència de la despesa sanitària és a l'alça, situant-la a més de 60 milions d'euros, en l'últim exercici, i incrementant contínuament les cotitzacions perquè sigui assumible.

Per nosaltres, és clau la implementació d'un nou model sanitari on la prioritat és situar el pacient al centre del sistema, vetllant sempre per la qualitat i el benestar de l'usuari, i amb models de prevenció eficients. És imperiosa una coordinació entre el Ministeri de Salut, SAAS i CASS. Evitant ineficiències que cauen damunt de l'usuari i vénen a ampliar el dèficit amb sanitat malbaratant recursos. És necessari una gestió integrada dels seus serveis, és clau.

En aquest punt seria desitjable conèixer els resultats de la proposta de resolució efectuada en l'últim

debat d'orientació política on es va encomanar al Govern "que treballi amb caràcter prioritari per introduir la necessària reforma del SAAS, modificant la seva creació i funcionament, reforçant que el Ministeri de Salut exerceixi el seu rol com a màxima autoritat sanitària del país, en benefici de la sostenibilitat i de la qualitat del sistema". Proposta aprovada pels 28 consellers generals, que un cop més, no han dut vostès a terme.

Un altre punt on és necessari una reforma estructural de calat, és en la definició del nostre model d'Estat. Cal fixar de forma clara les bases competencials de totes les institucions de l'Estat. La creació d'un espai nacional de treball i de debat entre el Consell General, el Govern i els comuns amb l'única finalitat de trobar l'encaix òptim de tots els òrgans de l'Estat a l'actual i futura conjuntura econòmica, tot garantint la millor prestació de serveis a la ciutadania, ja era per nosaltres un punt de partida inexcusable.

Però, el desplegament únicament d'aquest acord no és suficient per abordar el problema, i em refereixo a l'acord institucional.

És un punt de partida des d'una altra perspectiva, i de forma incompleta, que no garanteix l'èxit de posicionar adequadament quin model d'Estat volem i ens podem pagar, amb el risc de veure incrementar la pressió fiscal i minvar un dels factors de la nostra competitivitat.

Celebrem que finalment el Govern, hagi convençut al Grup Parlamentari Demòcrata, des de l'últim debat d'orientació política, que vulgui introduir en aquesta taula també el Consell General per definir el model d'Estat que volem i ens podem pagar.

De moment ho deixaré aquí, després ja continuaré amb les regles.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

És ara el torn del Grup Parlamentari Demòcrata.

Sr. Ladislau Baró teniu la paraula.

El Sr. Ladislau Baró:

Sí, gràcies Sr. síndic.

En el decurs del debat d'orientació política celebrat l'octubre del 2015 els demòcrates vam afirmar que, malgrat la complexitat de totes les qüestions vinculades a l'afer BPA, en la present legislatura hi havia vida més enllà d'aquesta qüestió. Doncs bé, transcorregut mig any després d'expressada aquesta afirmació, ens complau constatar la desitjada

vitalitat de la legislatura alhora que ens satisfà remarcar que el procés de resolució i, més en general, de solució de la crisi derivada de la qüestió BPA avança en unes pautes d'idoneïtat més que notables. Insistirem en aquesta qüestió més endavant.

Estem d'acord Sr. Naudi, no està conclòs el procés, però sí que considerem que les pautes amb les quals avança tenen un nivell de raonabilitat molt elevat. I dir-li també, Sr. Naudi, doncs, que bé, ens sembla que vostè tendeix una mica a mares de magnificar aquesta presumpta crisi reputacional del Govern, tendeix a minimitzar una mica la crisi reputacional que ha representat determinades pràctiques a l'afer BPA. Aquesta és la crisi reputacional que fa que el país hagi viscut 14 mesos molt complicats, i és amb la que ens hauríem de centrar de manera més específica.

Dit això sí que voldria remarcar en nom del grup parlamentari, doncs, el nostre suport al ministre Cinca. Nosaltres vam agrair la transparència amb la que es va expressar en la sessió de control. D'altra banda també pensem que si alguna estratègia de defensa judicial s'ha de tirar endavant, és ell el que l'ha de decidir.

I finalment, doncs, també remarcar, que amb aquesta voluntat de transparència, doncs, expressada en la sessió de control, va deixar tot un seguit de documentació a l'accés dels parlamentaris que segons em consta, aquest matí no ho sé, però fins ahir al vespre, encara no havien estat consultats per ningú. Per tant, és més fàcil, sembla ser, proclamar opinions i demanar determinades accions, que contrastar la informació que pugui haver estat aportada, pel ministre Cinca en aquest cas.

Permetin-me ara, senyores i senyors consellers, comentar breument quins són alguns dels aspectes més destacats ens els que es fonamenta la nostra apreciació sobre la vitalitat de la legislatura. S'hi va referir ahir el senyor cap de Govern, i en certa manera s'hi acaben de referir els representants de les forces polítiques presents al Consell General que m'han precedit en l'ús de la paraula. Acord d'associació amb Europa, eficàcia del nostre model constitucional d'estructura territorial, reforma de la funció pública i sostenibilitat del nostre sistema sanitari i de seguretat social. Molts d'aquests temes, per no dir tots, es defineixen en termes de sostenibilitat i ens porten a parlar del control de l'endeutament públic.

De manera vinculada a aquesta darrera qüestió hi podem afegir la consolidació del sistema tributari, àmbit que a la vegada ens condueix cap a la transparència fiscal internacional. Esmentant totes

aquestes qüestions no ens estem referint al programa polític dels demòcrates, que també, sinó que estem parlant sobre tot d'una proposta de modernització del país. Una proposta de modernització defensada amb fermesa per les majories i els governs demòcrates però iniciada, cal reconèixer-ho, i cal congratular-se'n, en anteriors legislatures. En un món, s'ha dit moltes vegades, que canvia a gran velocitat l'única resposta possible és l'adaptativa. Una resposta que cal formular amb prudència però també amb decisió. Podríem dir que aquesta capacitat ha estat sempre en la genètica sociocultural dels andorrans.

De vegades, històricament, aquesta modalitat de resposta ha passat per romandre discrets, gairebé camuflats, davant els canvis i trasbalsos exteriors. Avui, però, la necessària adaptació no passa per aquesta mena de plantejaments. No són possibles en un món globalitzat.

No podem girar l'esquena al que passa a fora.

Els països veïns, l'OCDE, la Unió Europea demanen la cooperació d'Andorra, i l'obtenen. Els demòcrates estem convençuts que no pot ser d'una altra manera. Aquesta és la fèrtil línia de treball seguida per la política exterior del Govern. Per això secundem la proposta formulada ahir pel Sr. cap de Govern en el sentit d'entrar ben aviat a tràmit parlamentari els convenis amb l'OCDE i la UE d'intercanvi automàtic d'informació, així com la necessària llei en el mateix àmbit normatiu.

Per això aplaudim també la continuïtat de la política d'establiment de CDIs. Per això estem plenament implicats en el pacte d'Estat per la consecució d'un acord d'associació amb la Unió Europea que ens permeti accedir al mercat interior europeu.

Permetin, senyores y senyors consellers, que em detingui breument en aquest darrer apartat. El Sr. cap de Govern es va referir ahir a la importància de la presència del Grup Liberal en el referit pacte d'Estat. Permetin-me, senyors del Grup Parlamentari Liberal, que els exhorti en el mateix sentit. Mirin, la polarització política real avui a Andorra, segons el meu criteri, passa per la dicotomia entre reformadors i immobiliistes.

Dit passant, amb el Sr. Pere López hauríem de tenir una discussió, potser hi haurà ocasió, quant al concepte que té d'aquest mot.

Vull creure, i així ho crec, que Liberals d'Andorra no és una formació immobiliista. Els Liberals d'Andorra diuen que tenen prevencions sobre com es planteja la negociació i que volen tenir una exhaustiva llista de costos beneficis en relació a l'accés al mercat interior -el Sr. Pintat ja acaba d'insistir no fa gaire- això diu ell. I tots sabem que liberals d'Andorra es

proclama com una formació no immobiliista. Els Liberals d'Andorra diuen que tenen un dictamen que analitza amb expertesa tècnica aquesta qüestió però no sabem si el referit dictamen conté l'esmentat estudi de costos beneficis. També afirmen que volen encarar una negociació sense tocar ni una sola coma en determinats aspectes. I malgrat tot, volem continuar creient que Liberals d'Andorra no és una formació immobiliista.

Els Liberals d'Andorra sostenen que caldria re formular el pacte d'Estat en uns altres termes i posar fre a la negociació. I tots sabem que Liberals d'Andorra no vol ser considerada de cap manera com una formació immobiliista.

Els hem de dir que els demòcrates estem convençuts de la bondat d'assolir l'acord d'associació. Noves perspectives de treball i de negoci s'obren. Noves perspectives de cooperació i col·laboració. L'Acord d'associació entra en sintonia amb l'obertura econòmica que està desenvolupant el Principat. D'altra banda, som conscients que hi ha determinats àmbits en els quals cal ser especialment vigilants. Ens referim a les anomenades línies vermelles, ja conegudes.

I també estem convençuts que la participació en el pacte d'estat de totes les forces polítiques presents al Consell General, cadascuna esmentant les seves preocupacions i formulant les seves observacions, fora molt bona per Andorra, alhora que estem convençuts que Liberals d'Andorra és un partit europeista i no immobiliista. Per això, senyors liberals, els convidem a integrar el pacte d'Estat, a fer arribar a les altres forces polítiques els seus dubtes i aportacions. Parlem, tots plegats, sobre com ho podem fer. Segur que trobarem la manera.

Diferents acords transversals van ser ahir proposats pel cap de Govern, a més del ja referit pacte d'Estat per a l'assoliment d'un Acord d'associació amb la Unió Europea. El futur del sistema financer, competències i transferències dels comuns i sostenibilitat i qualitat del nostre sistema sanitari. De fet, aquestes propostes no parteixen del no res, sinó que formen part de l'agenda política de Demòcrates per Andorra i també d'alguna manera de la de les altres forces polítiques presents al Consell General. En aquest sentit, el ministre de Sanitat va proposar recentment el referit pacte en una compareixença davant la comissió legislativa corresponent.

I cal també esmentar que el Consell General en el passat Debat d'orientació política celebrat l'octubre del 2015 va aprovar un parell de resolucions referides, per un costat, a l'enfortiment del lideratge del Ministeri de Sanitat a l'hora de coordinar les accions del SAAS i de la CASS en el

desenvolupament de les polítiques de reforma sanitària, i, per l'altre costat, a la necessària reflexió sobre el futur del sistema financer vinculada a la possibilitat de sol·licitar l'entrada en el Fons Monetari Internacional. Dit això, cal apreciar la concreció i l'amplitud participativa amb les que es concreten les propostes formulades ahir pel Sr. cap de Govern.

Ens hi estendre'm una mica. Pel que fa al sistema financer, diàleg entre les feines d'anàlisi i de prospectiva desenvolupades per la Comissió especial del Consell General i les desenvolupades pel Govern, incorporant en el referit diàleg a l'Associació de Bancs d'Andorra. Entre altres qüestions es tracta de millorar els sistemes de control i de supervisió, d'avaluar els impactes interns de la nova normativa derivada de l'evolució internacional, d'encarar la qüestió del prestador d'última instància i de considerar la qüestió de l'adhesió al Fons Monetari Internacional. Tant l'afer BPA com l'evolució normativa internacional en matèria de transparència fiscal obliguen a aquest esforç de diàleg i, si pot ser, de concertació i de consens.

En relació a això, bé, voldria destacar un parell de qüestions, remarcar l'actitud positiva que tant el Sr. López com el Sr. Pintat han tingut a l'afer BPA; i d'altra banda en relació a la consideració formulada pel Sr. Pintat en relació a la falta d'impuls per part del Grup Demòcrata dins la comissió legislativa, bé, per un costat podríem recórrer a la nombrosa activitat desplegada quant a compareixences i a informació aportada -per cert, hi ha hagut discussió a aquest tema i ens hi referirem en algun altre moment del debat sobre quina era la informació que havia d'estar sotmesa a confidencialitat i quina no-; i d'altra banda, bé, també li voldria recordar al Sr. Pintat, ell va proposar la comissió, va tenir la possibilitat de presidir-la i per tant d'impulsar-la directament, la va defugir i, per altra banda, sí que voldria remarcar que dins la comissió el Partit Socialdemòcrata ha tingut una actitud més coherent, perquè ells havien demanat una comissió d'enquesta, van entendre que no només era això i bé, doncs, es van adaptar a aquest plantejament més ampli de la comissió; en canvi vostès semblava que rebutjaven, senyors liberals, la comissió d'enquesta i en canvi, un cop avançaven els treballs semblava que volien reportar-la o reconduir-la cap aquesta via. Bé, en tot cas, ho podem comentar més endavant.

Dir també que en relació a la reforma sanitària l'oferiment de concertació a les diferents forces polítiques se situa en un punt de partida ben clar. La proposta d'un nou règim de convenció entre CASS i SAAS, intentant limitar els abusos, les duplicitats,

les males pràctiques i dotant un paper de coordinació i de lideratge rellevant al Ministeri de Sanitat.

Quanta estona em queda Sr. síndic?

El Sr. síndic general:

Li queden uns dotze minuts.

El Sr. Ladislau Baró:

Bé, breument, intentaré comprimir una mica la meua exposició.

Pel que fa a la qüestió de les competències i les transferències, partint de l'acord institucional que es va vertebrar durant l'anterior legislatura, Sr. Pere López, no és veritat que no s'hagi fet res en aquest àmbit... no és cert que no s'hagi fet res en aquest àmbit, en l'anterior legislatura es va vertebrar un important acord institucional que ha encarrilat molt bé com s'ha de desenvolupar a partir d'ara l'eventual negociació. Celebrar que el Govern plantegi una inicial discussió de la Llei de col·laboració entre l'Administració general i els comuns, segons el nostre criteri aquest text és clau perquè estableix el principi de cooperació i aquest ha de ser un element molt important per poder encarrilar tot el seguit de qüestions que s'han d'anar desgranant al llarg d'aquesta negociació. Algunes ja estan en curs, esmentem-les, la cessió gratuïta de terrenys, la vertebració d'una Agència tributària única, i se n'han d'encarar d'altres, qüestions de mobilitat del personal, afinament dels àmbits competencials respectius per tal d'evitar solapaments, absències i reflexió en general sobre el finançament de les institucions territorials de l'estat a partir d'un escenari fiscal força diferent al de quan es van aprovar la Llei de competències i de transferències, és a dir, a l'any 93.

Si aquest procés negociador, en el que hi ha de participar, a més del Govern i els comuns, el Consell General, Sr. Pintat, no és que no féssim cas al que diu ara el cap de Govern, és que la proposta que vostès van plantejar fa un any plantejava una negociació amb la qual semblava com si el Consell General hagués estat vigilant permanentment qualsevol acte que fes el Govern en matèria de diàleg amb els comuns i això no coincideix amb la nostra concepció del sistema parlamentari, però en tot cas sí que pensem i estem d'acord amb el que vostè ha dit i amb el que va plantejar el Sr. cap de Govern que aquesta ha de ser una discussió a tres bandes.

Dir, amb aquest aspecte que sí que pensem que el límit que ha de tenir aquesta reflexió sobre competències i transferències és no anar més enllà del que estableix la nostra Constitució.

Cinc minuts Sr. síndic? O una miqueta més?

Bé, deixaré algunes coses com ha fet el Sr. Pere López prudent i hàbilment per les altres intervencions perquè sí que m'agradaria desgranar-les, però no voldria doncs, acabar aquesta intervenció sense fer una referència a l'afer BPA que, bé, vulguem o no ha marcat de forma clara com a mínim aquest primer tram de la legislatura.

S'hi han referit els representants de les diferents forces polítiques i no totes ho han fet certament amb el mateix to.

La resolució de la crisi iniciada amb la nota del FinCEN del març 2015 s'inscriu en un procés complex de mesures i decisions a diferents nivells que certament encara no ha conclòs -té raó el Sr. Víctor Naudi- i que té repercussions en l'horitzó del mig i del llarg termini. Però d'entrada cal remarcar que en poc més d'un any el balanç és clarament satisfactori. Afirmar això no és ni un exercici de triomfalisme ni d'autocomplaença. És gairebé una mera constatació de fets. Les institucions preocupades en cada àmbit han reaccionat i donat resposta en els ritmes adequats. Qüestió, la dels ritmes, tan important com la dels continguts en una crisi d'aquestes característiques. Fem, breument, una mica de memòria.

Amb la nota del FinCEN del març 2015 no només la BPA deixava de ser un banc viable sinó que també es veia compromès el futur de la plaça financera andorrana. La intervenció de l'INAF sobre l'entitat financera preocupada no es va fer esperar, demostrant així a la comunitat internacional que el nostre país no amagava el cap sota l'ala davant de la qüestió. Aquesta rapidesa de reflexes fou clau per a recuperar una credibilitat sobtadament malmesa en l'àmbit financer. Emès aquest primer senyal calia dotar el nostre ordenament jurídic dels instruments necessaris per a resoldre la crisi en un horitzó proper. No es podia deixar la qüestió en mans del nostre llavors dret vigent.

Així va ser que tot just conclòs el procés d'investidura del cap de Govern i de confeccionar l'equip ministerial el Govern va exercir ràpidament la iniciativa legislativa, en un àmbit normatiu complex, i va proposar al Consell General un text que permetia encarar la qüestió amb solvència, com el pas del temps així ho ha demostrat. La resposta de gairebé totes les forces polítiques presents a la Cambra va ser ràpida i positiva. Amb la llei ja vigent, la subsegüent creació de l'AREB que de la mateixa dimana haurà estat decisiva per a la bona marxa del procés de resolució de la crisi. Des de l'AREB es van posar a treballar el ritme requerit per a garantir la bondat del procés. La rapidesa i els reflexos havien

ara de donar pas a la minuciositat i a la pulcritud. El banc bo segregat de BPA havia de ser precisament això: bo.

Des de l'AREB es va encomanar una complexa auditoria sobre la provenença dels diferents actius del banc, per tal de tenir la certesa que els actius traspassats a Vallbanc no patien problemes en l'àmbit de la *compliance*; aquest era un requisit previ tant per a obtenir el beneplàcit del FinCEN, com per a poder gaudir de nou de l'oxigen prestat per les corresponsalies i per arribar, finalment, a la posterior adjudicació del banc. Aquest va ser el llarg període de la paciència. De la paciència dels qui havien de prendre les decisions, de la paciència dels qui havien de sostenir els qui prenen les decisions, de la paciència de tots els afectats de bona fe per la crisi BPA i de la paciència de la societat andorrana. Una paciència que s'ha hagut de sobreposar a la impaciència legítima d'alguns i a la impaciència interessada d'altres, aquests darrers amb vocació i possibilitat de fer molt soroll.

Avui... -vaig acabant, Sr. síndic- amb Vallbanc adjudicat a un consistent fons d'inversió internacional ens trobem amb un panorama força clarificat. La feina no s'ha conclòs, el procés continua i els efectes del cas BPA es deixaran sentir durant anys en el nostre país. Cal continuar amb un full de ruta que s'ha revelat ben dissenyat i que s'està mostrant eficaç. I cal continuar administrant-lo amb les dosis necessàries, segons el moment, de celeritat i de paciència. L'estabilitat de la plaça financera està assegurada, els clients de la BPA tenen garantits els seus actius i els treballadors, almenys la majoria, poden trobar una sortida raonable a la seva problemàtica laboral. El resultat que avui tenim, per bé que encara parcial, mostra un equilibri força raonable i satisfactori.

Cal admetre que tant la societat civil com les institucions han tingut la força i la consistència necessàries per a fer front a la crisi. Decisions adequades preses en els ritmes adequats i acompanyades de la de vegades tan necessària paciència. Cal reconèixer també que el nostre país ha viscut -i està vivint encara, no ens enganyem- una intensa situació d'estrès derivada de l'afer BPA. Una situació de les complicades de veritat. Amb variables econòmiques i polítiques -tant internes com externes- de gran calat i de diverses ramificacions. I, saben una cosa senyores i senyors consellers? Estic molt orgullós, de la resposta conjunta que s'ha sabut donar. Aquesta haurà estat també una crisi clarificadora. En les situacions d'estrès cauen caretes, es desemmascaren interessos, i també apareixen empaties i complicitats. Silencis

eloqüents conviuen amb estridències ensordidores. I també amb raonaments assenyats.

Tot plegat sumaria zero si no fos per la capacitat de les institucions de l'Estat dret a l'hora de generar consensos. La separació de poders, postulada pel gran Montesquieu, està a l'origen de l'èxit. Diverses institucions que actuen sota l'àmbit de les seves respectives competències, de vegades es complementen, de vegades es vigilen. Diverses institucions que recullen el pluralisme i les preferències de la societat, que es veuen influïdes i alhora influeixen en l'opinió pública i en la societat civil. Diverses institucions imperfectes i perfectibles. Consell General, Govern, Comuns, Justícia, Justícia Constitucional, INAF, AREB, UIFAND. Totes elles desenvolupant les seves funcions, totes elles treballant en els ritmes que els són propis. Totes elles afortunadament imperfectes i perfectibles.

Malfiem-nos dels que parlen en nom de la perfecció, ja que acostumen a amagar el fanatisme o la defensa de l'interès particular o espuri. Fem confiança a allò que és raonable, sensat, idoni, inspirat en el sentit comú. Fem confiança a l'Estat de dret i a les seves sempre revisables i millorables imperfeccions. L'equilibri democràtic dels diferents poders, lubricat amb el sentit comú dels governants, és el millor antídoto no només per a superar situacions de crisi, i ara n'estem tenint una bona prova, sinó també per a garantir una bona convivència.

Ha transcorregut poc més d'un quart de legislatura. Queda encara un llarg camí per recórrer -abans semblava que s'instava al cap de Govern dient-li: "Escolti que això ja s'acaba"... No- un quart de legislatura, en queden tres quarts i tenim una important feina política per desenvolupar. El discurs pronunciat ahir pel Sr. Toni Martí així ho va acreditar.

El Grup Parlamentari Demòcrata, a més de les tasques parlamentàries usuals que té assignades pel propi règim parlamentari -i a les que m'hauria referit anteriorment si hagués tingut una mica de temps-, continuarà treballant en la seva qualitat de grup majoritari en estreta col·laboració amb el Govern i continuarà assegurant l'estabilitat política de la legislatura. Una condició, aquesta última, potser no suficient però sí necessària per al correcte funcionament institucional i, potser més important encara, per a l'enfortiment de la recuperació econòmica.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Acabades les intervencions dels grups parlamentaris, demanaria al Sr. cap de Govern si prefereix continuar tot seguit amb el debat...

Sí...

Doncs té la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Comencem doncs, pel torn de rèplica de forma ordenada si puc, no? Això no em costarà gaire si comencem pel primer orador el Sr. Víctor Naudi.

Però abans de començar pel que ha dit el Sr. Víctor Naudi, abans de tot deixi'm agrair les intervencions de tots plegats, però sobretot el to de tots plegats.

Em dóna la sensació avui que totes les crítiques legítimes i tot el control legítim i que és una de les seves feines de control al Govern en l'acció del Govern em sembla i ho vaig desitjar ahir que vaig dir amb aquests termes que el debat d'avui, d'aquests dos dies, que pogués ser profitós, i em sembla que ho serà, tinc aquesta sensació.

I ara vull agrair el to de les intervencions i ho vull agrair sincerament menys una part.

Miri Sr. Víctor Naudi, de la mateixa manera que ho agraeixo amb la totalitat del que han expressat tant els portaveus del Partit Socialdemòcrata com del Partit Liberal, m'hauria agradat agrair-ho també en la seva totalitat. Ha sigut l'únic que ha vingut aquí, bàsicament, independentment de llegir, o no, el discurs que vaig fer ahir i s'ho ha d'agafar amb la cortesia necessària.

Hi ha un moment Sr. Víctor Naudi, que l'acta d'un conseller general, és una acta -i així ho diu el Reglament del Consell- em sembla que la qüestió va en aquest sentit, és una qüestió unipersonal. Jo penso que no pot ser una quartada per ningú, ni pot estar deixada en altres llocs que són aquí al Consell General.

Vostè ha tingut paraules duríssimes d'entrada i d'entrar a l'atac contra el ministre de Finances. I jo li diré una cosa i així... També li agraeixo que el tema del ministre de Finances no hagi, diguem-ho així, embrutat un debat que penso que serà molt positiu al llarg del dia d'avui, però vostè no s'hi ha pogut estar de dir-ho. Miri, el Sr. Jordi Cinca, també val per la moderació amb la qual s'ha expressat en un comunicat d'ahir de Liberals d'Andorra, farà els aclariments oportuns i entendran els seus lletrats si ha de fer demandes, o no, en tot cas s'ho està mirant, així m'ho ha comunicat com a cap de Govern i vull dir-ho de forma clara.

Però, és que avui potser valdria la pena de llegir la premsa internacional, segurament no és massa correcte citar mitjans de comunicació, però mitjans de comunicació reconeguts tant de la dreta com de l'esquerra, o del centre a Espanya i a França, i parlen del Debat d'orientació d'ahir, del discurs del cap de Govern, i parlen en termes, jo penso, que molt positius que ens haurien de satisfer a tots plegats, i ho dic en el sentit que parlen que... -i ho diu en aquests termes i ja s'ho llegiran- "*Andorra una vegada més continua amb aquest esforç i amb aquest camí de la transparència i de l'homologació internacional*"; diu: "*Andorra vol continuar lluitant contra el blanqueig de diners*"; "*Andorra, a més a més -no n'han fet referència i podia haver fet soroll, però potser faria soroll aquí però no fa soroll a nivell internacional-, vol també tipificar el delictes fiscal, perquè Andorra ha entès que aquest és el camí de creixement de l'economia andorrana*". Això és el que diuen els diaris, que tots ho són, seriosos. No altaveus teledirigits. És d'aquí que en surt també una bona part de la credibilitat d'Andorra.

Jo li demano al Sr. Víctor Naudi i que tindrem ocasió i no en tornaré a parlar, i espero que vostè no si no li han donat més instruccions, però espero que vostè no.

Per tant, em centraré en el que he dit perquè ha dit també coses interessants. Ha dit coses interessants però de la mateixa manera que les ha dit ha fet una mica d'alarma, és veritat que el tema de la BPA ha sigut un tema feixuc, és veritat que ho vaig dir ahir que ha generat molta angoixa, que finalment hi ha una resolució, això de l'opinió, i li agraeixo al Sr. Josep Pintat d'haver fet, penso jo, una explicació del procés de la BPA i dir que estem millor que fa uns quants dies, i veurem com s'acaba sense donar-ho tot per definitiu. Però vostè parla dels estalviadors, i els estalviadors... a veure, els estalviadors ho van passar molt malament però el que no pot deixar de dir és que hi ha petits estalviadors que tenien productes d'estalvis garantits amb BPA Assegurances i que aquests productes estan invertits també en preferents i que recuperaran la totalitat.

A mi em sembla que és important que es digui això perquè així ho va dir el Sr. Hinojosa i perquè prou mal de caps han passat aquests estalviadors perquè encara amb aquestes insinuacions se'ls hi fica més preocupacions. Jo penso que això ho he de dir, no vull fer més polèmiques però vostè no ha deixat de dir-ho amb aquesta manera que té que suposo, que en el fons vull pensar que no ho fa amb mala fe de fer la política de la confusió.

Allà on vostè ha estat menys confós i li agraeixo és quan em diu que el pacte d'Estat sobre la sanitat, evidentment, hi ha reunions i així ho vaig dir que si

vostès volen es faran properament amb els grups parlamentaris més enllà del que vaig dir ahir per concretar amb més detall de què volem parlar, i vostès estan oberts doncs, a aquest pacte d'estat i s'agraeix.

També vostès fa poc van fer una reunió sobre la Carta Social Europea, i dic passant, evidentment que tot és millorable però diem les coses com són també. Això també val per alguna intervenció que ha fet el Sr. Pere López, gent que en saben més que jo mateix van dir que estava més que raonablement bé, que sempre es pot millorar, si ho comparem amb altres països que ni han firmat la Carta Social Europea revisada, per exemple. Vostè ho sap i per tant en aquest cas esdevé un tema d'actualitat, jo penso que va fer un debat molt positiu perquè va anar amb el sentit que tots nosaltres tindriem d'anar i desmitificar algunes coses des d'un punt de vista social, i ja li agraeixo doncs, aquella trobada que es va fer i jo no vaig poder assistir però evidentment ja vaig tenir coneixement de la mateixa.

Parlaré també del Codi de relacions laborals i jo reconec avui, sé i va venir que va ser un moment històric aquí, potser va ser penso l'únic no andorrà que va parlar des d'aquest faristol que era el secretari general de les Nacions Unides, el Sr. Ban Ki-moon, han passat uns quants anys i vaig dir que havíem de fer un pas endavant i és veritat que no s'ha fet... i és veritat que no s'ha fet, però no és més veritat que ho està preparant no només des d'un punt de vista de modificació del Codi de relacions laborals, però també incloent tot l'apartat de l'atur però sobretot també dels drets fonamentals perquè també és veritat que encara queda camí per desplegar el títol 2 de la Constitució.

Escolti! Si una persona ho pot fer que menys que sigui crític el cap de Govern i que ningú li pot discutir, és una persona d'un talant conciliador i és el president del Grup Parlamentari Demòcrata. Per tant, ja teixirà tots els mecanismes escaients perquè puguem fer un consens al tomb d'un tema que més enllà de qui governa també és un tema d'Estat, és un tema d'Estat perquè desplega temes constitucionals i que en alguns casos estem una mica retrassats tot i dient que no estic d'acord, i ho torno a dir, amb algunes coses que es comenten del que és Andorra i ho volen vendre com un infern social, que no ho és, però que hi ha coses evidentment a millorar. Per tant, pel que fa referència al Codi de relacions laborals doncs, estem en via de poder-ho portar perquè fa falta i és una demanda legítima que s'han fet, diguem-ho així i jo mateix, molts anuncis i no s'han concretat.

Després, em deia Sr. Víctor Naudi que hi han hagut agressions verbals... Bé, el de les agressions verbals...

Miri, com que jo penso que les coses van en el bon sentit i tot és discrepant entre els grups parlamentaris, tenia aquí -perquè m'ho preparen també-, totes les agressions verbals que he sofert. Però, deixem-ho estar! Perquè diguem que ha tingut deu minuts dolents però necessaris perquè... deixem-ho així, tenia una certa obligació.

Després em diu que el Govern d'Andorra no ha sigut lleial i falta lleialtat en el pacte d'Estat... Bé, de la Unió Europea. *"El ministre Saboya s'ha d'esforçar més"*... Doncs, el ministre Saboya ha fet divuit compareixences, està a la seva disposició cada vegada que hi ha un document rellevant el té, però també vist que no estan aquí per defensar-se, perquè no és la meua intenció que es defensin de res, són ells que diuen el que diuen cada vegada que es pot des de les files d'SDP, es diu que no hi ha lleialtat amb la Unió Europea i amb el pacte d'Estat, i no és veritat! Jo penso que el tenim de continuar aquest pacte d'Estat, és molt necessari que SDP hi sigui però no pot dir que no hi hagi lleialtat. Tota la informació que tenim la donem. Fixi's bé! Si hi hagués tanta deslleialtat ja m'ho hauria dit el Sr. Pere López, estic segur, i no m'ho diu! I miri que el Sr. Pere López em diu coses, eh?

Per tant, això deu ser una cosa que també deu venir de més enllà d'aquestes files.

I li agraeixo l'ofertament. Jo penso que ha fet un ofertament global. Bé, els meus ofertaments o els ofertaments del Govern d'Andorra -que mai són meus, són del Govern d'Andorra-, en línies generals sobre els diversos pactes d'Estat estan disposats a analitzar-los tots. Ara, això també vull entendre que no és un xec en blanc, analitzem-los però concretament cada un d'ells.

Per tant, aquesta ha sigut la intervenció que passats aquests deu minuts d'una certa passió, doncs també han sigut penso molt interessant la seva intervenció.

El Sr. Pere López ha començat... Al Sr. López ja li agraeixo tot, des d'un punt de vista li agraeixo tot el to, després hi ha coses que no compartim.

Vostè em diu que gairebé no hem fet res... És que gairebé ho ha dit així, és que ha dit que no hem fet res, aquí es prometen moltes coses i no es fa res. I a més, una cosa que diu molt vostè és que qui parla, jo mateix doncs, no és un gran estadista, el que és un gran polític electoral. M'acusa doncs, de prioritzar cada totes i cada una de les reflexions, suggeriments o polítiques que tinc arrel electoral. És clar, retallar per exemple, perquè va ser una retallada, els salaris més elevats de l'Administració durant quatre anys, és una evidència i era un rèdit electoral evident. Reformar els complements de jubilació dels funcionaris, evidentment això em va portar

l'aplaudiment de tots els funcionaris i vostès saben, ho he dit tantes i tantes vegades, que és necessari i tenir el màxim de respecte als funcionaris de l'Estat andorrà, dels comuns i dels governs, dic passant. No tenen les mateixes prestacions, això no cal dir-ho, els funcionaris del Govern d'Andorra -de l'Administració general- que els funcionaris que també són funcionaris dels comuns.

I ficar un IRPF, Sr. Gallardo... ficar un IRPF això també portava molts vots.

I acabar amb tots els prestanoms també era una política immobiliària perquè vostè m'ha dit això, m'ha dit: *"Sota l'aparença de què vostè és el gestor de les grans reformes, un gran reformista, al final és un gran immobiliària"*. Ja ho he entès bé... Ja!

I dir que honorarem, perquè ho hem de fer, l'intercanvi d'informació automàtic perquè ens vam comprometre amb el multilateral de l'OCDE i també amb la Unió Europea, i anar més lluny i dir que ho recullim en el sentit més positiu perquè és l'Andorra que vol caminar cap a la transparència i l'homologació que properament els portarà a aquesta Cambra per passar la cinquena avaluació del Moneyval al delictes fiscal, això també és immobiliària. No, això què és? És mirar la realitat endavant, perquè Andorra sempre hem sigut el que ens han deixat ser i moltes vegades hem agafat aquestes oportunitats; però Andorra encara la comunitat internacional ens deixa ser tant. Ens accepta uns convenis de doble imposició amb una fiscalitat baixíssima -diguem-ho així, el ministre d'Exteriors sempre diu: *"No diguis mai baixíssima. Molt competitiva, moderada"*-, però se'ns accepta si continuem sent seriosos. Si cada vegada que anem a veure als nostres interlocutors internacionals el que diem després ho complim, i això no és immobiliària, això és creure en un projecte, un projecte no té la paternitat de qui us parla, que ho vaig dir, va començar amb el Sr. Albert Pintat amb la Declaració de París, amb l'intercanvi d'informació a la demanda, va continuar amb el Partit Socialdemòcrata també amb el començament de desplegament fiscal, amb l'Acord monetari i ja, el que hem fet nosaltres, deixem-ho estar! Però em sembla que també hem fet una colla de coses.

El Sr. Pere López, jo penso que ens tenim d'entendre en moltes coses, perquè independentment del que diu i de la batalla dialèctica, vostè té un projecte polític diferent al que defensem nosaltres, però vostè té un projecte polític, i per tant, és també un plaer sempre discutir amb vostè.

Parlem d'un moment, si s'ha de parlar, parlem de tot, em deia transferències i competències, i em diu sí i li agraeixo, però també em diu: *"A veure Sr. Martí, a*

veure si ens aclarim”, em ve a dir que estic lligat de mans i peus des del punt de vista que des de les files de Demòcrates per Andorra no es vol anar tant lluny com potser el Govern vol anar, o com potser vostè diu que aniríem al Govern defensant el que diu la proposta, d'una persona que avui tampoc és aquí, del Sr. Riberaigua.

Miri, d'una part, l'Acord institucional va ser un avenç, va ser el final de tot, no, però el començament de moltes coses, i dic passant, aquell acord el vaig negociar jo mateix i el Sr. Riberaigua.

Ahir també vaig dir, avui no se n'ha parlat, que l'avenç és tan important, que podrem aconseguir per primera vegada per tant l'actitud dels comuns ja va en el bon sentit, terrenys lliures de qualsevol gravamen sobretot gratuïts per fer energies, per fer projectes energètics que ho necessitem, per deslliurar terrenys per una cosa vital, del que entenc jo, les competències i les transferències. Per deslliurar terrenys per reequilibrar el territori nacional. Aquesta, Sr. López, és una de les prioritats.

Jo sóc conscient que hi ha parròquies que estan millor des d'un punt de vista financer, hi ha parròquies que estan pitjor, hi ha parròquies que no tenen ingressos atípics, més enllà de les transferències perquè no generen tanta activitat com d'altres i, per tant, el fet de què el Govern, l'Estat, perquè són els comuns i el Govern que arriben a aquest pacte del lliure terreny-, també serà una manera de reequilibrar el territori, perquè seria un error de deixar una parròquia amb una situació més complicada que altres parròquies, i jo sé que hi ha parròquies que en aquests moments ho estan passant molt malament.

Per tant ja ho dic des d'ara, aquí hi haurà el Govern perquè si al final del que es tracta en aquest país és únicament de dir és que aquell comú va gestionar malament i tornar a això que tant em critiquen de “mirar el retrovisor” i no mirar com ho podem ficar, però també amb uns criteris de gestió a partir d'ara que no torni a passar no en aquella parròquia sinó en d'altres parròquies. Això és el primer.

Segon, un país com el nostre de 464 quilòmetres quadrats, vostès i jo ho hem cregut sempre, és normal que hi hagi ciutadans d'una parròquia que tinguin unes prestacions i ciutadans d'unes altres que no les tinguin? Aquest és un altre objectiu, i aquest no és un objectiu econòmic, això és un objectiu d'equitat d'una persona que neix en un país que no és Estats Units d'Amèrica, que té 464 quilòmetres quadrats i que penso que ha de tenir les mateixes prestacions des que neix fins que mor, independentment de la parròquia on ha viscut. Jo penso que aquest és un altre element important.

Després hi ha el que jo anomeno l'Estat, i l'Estat és això, aquella frase d'ahir, que de vegades els liberals volen venir i a més el Sr. Pintat ha tingut un discurs que ha pres molt moderat. L'Estat qui és? L'Estat és els comuns i el Govern, i vaig dir que no es poden fer polítiques a favor o en contra dels comuns, en contra del Govern, sempre a favor de l'Estat: a favor dels comuns i a favor del Govern. Aquest és un tercer element molt important, però per fer tot això fan falta diners i sé que aquests últims anys els comuns, que han tingut de gestionar situacions difícils com el Govern d'Andorra, i que alguns d'aquests comuns estan al límit gairebé, assolint el límit d'endeutament, han tingut de fer esforços i han tingut de renunciar i fer inversions i això també sé que hi ha hagut desequilibris que encara s'han accentuat més entre parròquies, però també sé i sabeu vostès, que les dificultats que té el Govern per equilibrar els seus comptes, -i ho dic passant però no vull fer polèmica d'estadístiques, aquí també tinc un altre gràfic però em sembla que vist com s'està portant el debat no és qüestió de comparar-ho-, però permeti que digui que el Govern que hagi donat menys endeutament és aquest, però de lluny, és aquest.

Evidentment, el Govern està sota una pressió de què té una obligació d'equilibrar els seus comptes i per tant al que invita el Govern d'Andorra, al Partit Liberal que ha recollit l'ofertament, al Partit Socialdemòcrata i evidentment al Partit Demòcrata i al Partit Socialista, a això, a discutir sobre tot això.

En aquest moments la Sra. Cònsol Naudi, està fent un estudi amb tot detall de com està la situació de cada un dels comuns, de com està l'aplicació de la Llei de finances comunals de cada un dels comuns. És de tot això que en vull parlar i compartir-ho. Amb aquestes premisses. D'Estat solament n'hi ha un, i està compost per un Govern i 7 comuns. Com podem fer, aquella famosa paraula que sempre dic, com podem fer de la solidaritat amb els diners ben repartits, que verdaderament no hi hagi parròquies que estiguin pitjor que d'altres.

Perquè miri, al fons, és igual d'on vingui el PIB. Mentre el PIB pot venir, si parlem de la meua parròquia, d'Escaldes-Engordany, no sé, o de la parròquia del Sr. Pintat, de Sant Julià, o la parròquia del Sr. Pere López, d'Andorra la Vella, al final aquest creixement, -o de la Massana-, de totes, ho dic per situar-nos on residim... aquest creixement del PIB com l'hem de gestionar? Mirant que verdaderament els esforços que han fet els ciutadans estiguin repartits de forma equitativa, perquè l'Estat som tots, no hi hagi parròquies que s'enfonsin davant de les altres i que puguem, no els comuns rebaixar endeutament, com han fet, i el Govern encara ha

generat endeutament bàsicament per pagar els interessos, perquè a l'hora d'avaluar-nos, això que m'agrada tant dir, no faran la diferència les agències entre el que deu un Govern o el que deuen els comuns, s'agafa l'Estat en la seva globalitat. És de tot això que vull parlar.

I també sé, i vaig tenir ocasió ja que vostè em fa la pregunta, de concretar una mica més, Sr. Pere López, vaig tenir l'ocasió de parlar amb vostè, i expressem-ho franc, em sembla que em vaig expressar amb aquestes paraules, vaig dir "és que el necessito". És que el necessito perquè si som capaços de teixir aquest consens que, evidentment, no el que jo penso personalment serà el que es farà, perquè quan una negociació s'engega, hi ha els pro i els contra i sempre hi ha l'equilibri, i l'equilibri si es fa per al conjunt, és quan s'assoleix un bon acord. Però hi haurà, perquè són dos lleis qualificades, la necessitat, hi ha la doble votació a la Cambra, de tenir bastants més consellers, en tot cas pel que fa referència a la llista nacional, de Demòcrates per Andorra.

Aquest és el meu gran oferiment. Per tant, el meu primer gran oferiment, els hi vull donar les gràcies. Perquè ho vaig dir ahir, és com l'acord d'associació. Són treballs massa importants. I vostès em poden dir que vostè arriba tard. Doncs, potser sí! Però val més tard que mai.

Per tant, quan em parlava del tema de les transferències és el que li volia dir, i potser parlant d'això també he contestat una mica al Sr. Josep Pintat. Vostè em diu, i això també n'hem parlat amb vostè. És veritat que té una bona relació. Jo vull pensar que tinc bona relació amb tothom, però em diu: és que vostè és l'home de les retallades. Bé, ahir em vaig esforçar dient el que vaig dir, també tinc una altra fitxa. Deixem-ho estar! Però el que serà molt interessant, serà molt interessant perquè li he dit que vostè té un plantejament d'Estat diferent al nostre, però em sembla que ens adonarem quan farem aquest debat sobre polítiques socials, que potser tampoc estarem tan lluny com vostè vol fer veure. Però temps hi haurà, no sé, quan vostè el demani, en tot cas, el Govern no sé com funciona exactament a nivell del Reglament del Consell General, però suposo que també podem dir alguna cosa i ens explicarem. I serà un plaer, perquè polítiques socials entenc que és la política que porta el ministre d'Interior i d'Afers Socials el Sr. Xavier Espot, però que també al tomb parlem de sanitat, al tomb d'un gran ministre, que serà un gran ministre, Sr. Pere López, serà un gran ministre, el Sr. Carles Álvarez Marfany.

La CASS, bé, escolti jo ahir vaig dir la veritat. La veritat és la següent. Sí, vostè ha fet una mica de

referència sobre les pensions. Parlem de les pensions. Quan es fa l'acord, el gran acord, el que es fa, entre d'altres mesures, és pujar la branca de jubilació del 8 al 10%, això parlo de l'acord del 2008. I el que hem fet nosaltres és pujar de 10 a 12. Estem a 12. I em recordo que vostè mateix va dir que segurament s'haurien de pujar les pensions. I jo ja vaig dir ahir que hem de fer esforços perquè independentment dels esforços, miri el que li dic, s'hauran de pujar les cotitzacions per fer front a les pensions de tots nosaltres, però que el ciutadà no entén que no fem un esforç de racionalització de la despesa mèdica.

Ahir vaig fer vàries propostes, però tornant al que és la branca de les pensions. Li vaig dir, hi haurà un moment de parlar sobre el valor del punt. Però no ho vaig dir des d'un punt de vista aquesta és la solució, però ho vaig dir amb tres palanques. Augmentem el valor del punt, a més vaig dir, augmentem les cotitzacions, que n'acabo de parlar, o augmentem l'edat de jubilació. Com a mínim dir la veritat que són aquestes tres palanques, dir-ho públicament on s'ha de dir, al Consell General. A mi em sembla que això és de responsabilitat, però estic disposat a parlar-ne.

Pel que fa referència a la sanitat, perquè després diuen que el cap de Govern no concreta. Pel que fa referència a la sanitat, que també li agraeixo des d'un punt de vista genèric al Sr. Víctor Naudi, ha dit estem també disposats a parlar-ne. El Sr. Pere López m'ha semblat que sí però no ha quedat massa clar. Tampoc m'ha quedat massa clar amb Liberals d'Andorra que era un altre dels quatre suggeriments o oferiments que vaig fer ahir. Però en tot cas les reunions, Sr. ministre, les hem de fer. Perquè les hem de fer i buscar aquest pacte si és possible. No el dono ni d'un bon tros per perdut.

Li vaig dir que hi havien tres grans problemes. Li vaig dir que un és que duplicàvem els actes, i quan duplicàvem els actes també els pagàvem dos vegades. I vaig anar més lluny, i li vaig dir que hi havia actes innecessaris. I vaig anar més lluny i li vaig dir que hi havia bosses d'actes que no es feien amb la suficient qualitat. De què estic parlant? Home, estic parlant que també hi havia uns quants compromisos, estic parlant de la història clínica compartida. Estic parlant, per exemple, no sóc un gran especialista. L'altre dia em mirava la Generalitat de Catalunya. Quan hi ha una lumbàlgia, a la Generalitat de Catalunya abans de fer una radiografia han de passar sis mesos. Aquí no. Estic parlant per exemple de protocols d'actuació mèdics. Estem parlant d'això. Estic parlant que per exemple, els prestadors de serveis avui dia no tenen accés a la història clínica compartida, solament aquells que estan acreditats al SAAS.

I per tant, potser perquè no s'hagi instal·lat el metge referent que una persona, i no té pas culpa el metge, i no té cap culpa el pacient, va a veure al seu metge i li recepta una cosa i potser li recepta algun acte específic ja més costós i es troba malament. I es troba malament, i igualment no s'acaba de curar. Se'n va a un altre metge i li torna a receptar al cap de dos mesos. Per tant, si tot això es protocol·litza i hi ha la història clínica compartida, és de tot això del que estic parlant.

I estic parlant, i això val per la intervenció global que han tingut els M. I. Consellers, del lideratge del Ministeri de Salut, perquè és veritat que hi ha un decret que fa culte, independentment que hi ha una llei. Avui dia tenim la CASS. El que fa la CASS no ho fa per fer-ho, ho fa perquè aquí en aquesta casa es votar una llei que els donava la possibilitat de poder-ho fer.

El que volem és que de la mateixa manera que històricament s'han firmat convenis entre els prestadors de serveis i la CASS, es facin aquests convenis entre prestadors de serveis i la CASS, però també al tomb d'unes figures, d'uns protocols d'actuació, d'unes carteres liderades per un ministeri i amb coordinació, també, amb el SAAS. I això Sres. conselleres i Srs. consellers, no és ni de bon tros retallades.

Aquesta és la invitació que faig. I a demés ahir hi van haver compromisos fermes. Vaig dir que això és possible de tenir-ho aquest any. Parlem un moment dels números. També teniu gràfic. Del passat, passat està. Vam esgotar les reserves, vam començar, les reserves ja no van créixer més, i doncs, van disminuir cap allà al 2004, em sembla. I avui dia tothom ens hem despertat, i els primers em toca a mi gestionar-ho. A mi i al Govern, i espero que amb la vostra complicitat, quan no queden reserves això va directament a les arques de l'Estat, i ho ha de finançar, doncs, l'Estat. L'Estat què vol dir? Els contribuents.

Però nosaltres hem mirat d'estabilitzar aquesta corba, aquesta línia ascendent que hi havia, esgotament de reserves i anem pujant al tomb de 27 milions d'euros. I vaig dir més 12 o 13 milions més de transferències que es fan al SAAS per funcionament del SAAS i per inversions. I vaig dir que fins i tot em podria semblar correcte que 40, 45 milions era el que costava la sanitat de qualitat. Però el que no serà admissible és que en valgui 50, 60 i no haguem fet el que jo de forma molt esquemàtica acabo d'explicar. I no són retallades.

Per tant, Sr. ministre ens haurem d'esforçar més per convèncer, tot i que hi ha una bona voluntat perquè

aquest segon oferiment que vaig fer ahir del pacte d'Estat també es concreti.

No n'ha parlat però vull entendre que hi està d'acord tothom, però potser sóc molt agosarat dient això i faig referència a un altre pacte o suggeriment o taula. Això m'ho va dir el Sr. Pintat, en plena campanya electoral va dir: "El Sr. Pintat només vol fer taules, al final acabarem tots de ministres". I llavors ara dóna la sensació que era solament proposo taules jo, però en tot cas diàleg sí que el proposo. I un diàleg important, i així acabaré amb el torn de rèplica del Sr. Pere López, però no m'ha parlat del pacte financer. Vull entendre, o me n'ha parlat de forma molt esbiaixada. Estic convençut que vostè hi estava d'acord de reflexionar sobre el recurs d'última instància, sobre la possibilitat del FMI que ja hi tornaré. Per tant, vull entendre que aquí ens hem de posar d'acord. Fixi's bé, i quedo a la disposició del Consell General perquè em diguin en quin format, el que els consellers generals vulguin. Perquè és massa important, perquè la sotragada ha sigut tan forta, hauria pogut ser tan forta si les autoritats pertinents no haguessin agafat les seves responsabilitats, que això ens ha de servir perquè si algun dia malauradament ens passa, i ja no per qüestions de sospita de blanqueig, per qüestions que pot passar en qualsevol sistema financer de liquiditat, tinguem altres mitjans que avui no tenim.

També em felicito que tothom aplaudeixi el fet, que també és una evidència, avui ja ho recullen molts mitjans internacionals, fet que es vol dotar, no perquè facin malament la feina perquè la feina és cada vegada més complexa, més mitjans a l'INAF i a la UIFAND.

I després a mi em sembla que hauria de parlar amb vostè perquè hi estic d'acord sobre l'informe del Tribunal de Comptes. Jo em vaig expressar en l'última sessió de preguntes que no és possible que si hi ha irregularitats, no es faci res. A mi em sembla que vostè diu: "Per què no li donem al Tribunal de Comptes una facultat...Jo penso que la pot tenir però, una facultat d'anar directament al Fiscal, per anar per feina, per dir-ho de forma planera.

Bé, vostè sap que s'estan fent molts treballs sobre la comptabilitat nacional de la mateixa manera que la tenim d'adaptar a les noves exigències. Jo penso que aquí hi ha una reflexió a fer. No sé si el que vostè proposa, però nosaltres no ens quedem dins de la indiferència, una paraula que ahir vaig utilitzar, una indiferència quan es veu, i em sembla que en aquest sentit ho va entendre la Sra. Rosa Gili, de què hi ha irregularitats. Més en aquest cas, aquest últim any pel que fa al Tribunal de Comptes pel que fa referència al SAAS, són majors. Per tant, jo estic disposat i no sé si això farà objecte d'una proposta

d'acord o no, però em sembla que tenim de fer un pas cap endavant. Faig una reflexió. També el Tribunal de Comptes durant 15 anys, 20 anys potser, jo era conseller, el Sr. síndic també, i ha passat temps de tot això. Hi havia aquí varis consellers, es portava també al Tribunal de Comptes moltes reflexions, fixi's bé, són diners públics, sobre incompliments dels comuns sobre la Llei de finances comunals i no es feia gran cosa més.

Jo penso que si tenim el Tribunal de Comptes perquè si tenim de dotar de més mitjans, o hem de donar més mitjans però és perquè si ens diu que no complim la llei, no la complim. Però penso que la política està evolucionant moltíssim i no perquè els anteriors consellers no fessin la seva feina sinó perquè l'exigència és més gran i perquè cada vegada serà més gran. Ha canviat una cosa molt important, que això no eximeix que tenim de complir la llei sempre. És que estem demanant als nostres conciutadans de pagar impostos. Per tant, encara hem de ser més exigents i jo penso que en aquest apartat vostè té raó, una reflexió s'ha de fer en aquest sentit.

Potser em descuido alguna cosa, Sr. López però com que hi haurà temps de rèpliques si em permet si faig una intervenció una mica llarga.

El Sr. Josep Pintat. Miri, el mateix títol que el Sr. Pere López. Jo també li vull agrair perquè sé que ahir va haver-hi en algun moment que vaig ser molt dur. I vaig ser dur però també vaig dir d'altres coses. Vaig dir que reconeixia públicament el fet que el Govern d'Andorra però també potser les institucions no havien sabut gestionar bé la informació des del punt de vista que tenim el deure que tenen vostès de demanar al Govern informació, independentment que hi ha informacions, i ho mantinc així, que eren molt confidencials. I el deure nostre de no mediatitzar més mitjançant un procés que ens posava a tots a prova. També vaig dir això que ningú tampoc m'ho ha dit avui que ho hagi dit, però també vaig dir això i d'altres coses Sr. Víctor Naudi. I en la seva intervenció no hi voldria tornar, les tornaria a dir i em sap greu de dir-ho, però vista la seva primera intervenció...

Tornant al Sr. Josep Pintat, contestant-lo. Miri, no vull pensar i els hi dic sincerament. Andorra necessita que vostès estiguin a la taula de negociacions amb la Unió Europea. Jo ho desitjo profundament. Ahir vaig dir que els signataris de l'acord institucional o de l'acord sobre la Unió Europea no era un xec en blanc ni se'ls hi exigia que anessin sota els dictàmens del Govern d'Andorra, ni sabien si al final donarien suport fins al final les negociacions però que en tot cas, hi havia una voluntat que continua sent la mateixa que tinguin

Sr. Víctor Naudi la informació de primera mà i em sembla que d'això se n'ha encarregat el ministre d'Exteriors. I no vull pensar i no penso que dins del debat intern de Liberals d'Andorra estigui guanyant la posició que li agradaria assentar-se a la taula per negociar conjuntament, i ha de guanyar la que diu: "escolti, primer fem totes les gestions d'impacte i tot això..."

Però miri, perquè la ciutadania ens entengui del que estem parlant. De què estem parlant? Perquè en feia referència i a més ho ha fet amb un to molt conciliador, i molt del que ha dit ho comparteixo. La primera cosa que he de dir, l'acord duaner ja està dins del document, nosaltres el volem respectar. El que no acabo d'entendre és que no es pot dir, perquè penso que no va junt per dir-ho així, de dir anem a negociar però no s'ha de tocar res perquè això és impossible. Tenim d'aconseguir anar allà, defensar l'estatus quo, les nostres especificitats. És veritat Sr. Pintat que tenim franquícies com un estat tercer, tres vegades superiors als altres països. Tot això jo ho vull defensar. Però com funciona l'acord duaner? Que estiguem assentats o no assentats, la Unió Europea, una de les parts pot dir, escolti de forma unilateral que ens assentem o no, vull posar sobre la taula el fet de què ja no ens convé l'acord duaner del 91. Això és el que pot fer, però ho pot fer si estem assentats o no. No és molt més intel·ligent d'estar assentats? Perquè si la final abandonem aquesta taula, el que abandonarem és la possibilitat d'un acord d'associació, però no abandonarem el perill que d'una forma unilateral la Unió Europea pugui decidir, perquè així està reflectit dins de l'acord de tornar a canviar, i per exemple que els productes agrícoles de l'1 al 24, amb el tabac inclòs estiguin al règim idoni.

Això és el que hi ha, l'acord duaner no són al meu punt de vista les taules de la llei. No estan gravades en marbre i no es poden tocar.

És això el que hi ha, per tant jo penso que tenim d'entendre això, com també hem d'entendre que quan es va negociar...nosaltres demanem quatre coses bàsicament. Demanem evidentment respectar l'acord duaner, que ells et poden dir del dia a l'endemà: "nosaltres no hi estem d'acord", depèn de si negociem o no. Tenim de mirar perquè no ho tindrem si no donem alguna cosa a canvi, que a nivell de lliure circulació de persones hi hagi el que van obtenir d'altres països petits com el nostre. Que hi hagi verdaderament unes transitòries perquè no és el mateix evidentment participar d'un mercat de 500 milions de persones, això és una exageració que 500 milions de persones vinguin a Andorra. Per tant, hi ha més obrers transitoris. Com també està dins de l'acord que vam firmar tots plegats, que tot el que va

cap al comunitari se'ns doni el temps necessari per poder-lo adaptar des del punt de vista que tenim l'administració que tenim. I una altra cosa, que la Unió Europea s'ha de negociar, és el monopoli que tenim d'estat en alguns casos. En línies generals és això el que estem defensant. I això no és raonable? Això no dóna possibilitats als nostres empresaris d'aquí amb la inversió estrangera, que dic passant li dono unes dades de la inversió estrangera perquè vostè em feia una crítica. No dóna la possibilitat als nostres empresaris d'aquí però els empresaris que vénen perquè fan confiança a aquest sistema moderat, que volen tenir un label des d'un punt de vista de poder sortir a fora si som realment una plataforma de serveis, que és el que volem. Això és demanar coses que no van amb el sentit, que d'altres persones abans que jo com a caps de govern van demanar? O que els nostres fills, els meus néts en un futur de negar la possibilitat de què puguin treballar en un mercat de 500 milions de persones, i en el qual en molts països se'ls hi nega la possibilitat d'establir-se perquè són andorrans.

Miri, ahir mirava perquè de tots els caps de govern se n'aprèn, de tots, fins i tot del Sr. Bartumeu en vaig aprendre. I perquè no he vingut aquí amb l'arrogància de dir que des d'aquest govern s'ha instal·lat tot, va molt millor. El que passa és que hem hagut de gestionar com d'altres caps de govern que també han hagut de gestionar moments complexos. Doncs nosaltres ens toca aquest i ho fem el millor que sabem.

Jo els hi vull llegir una frase d'un cap de govern de fa molts anys. Perquè això és l'essència dels andorrans, el que els hi llegiré ara, l'ADN dels andorrans de saber fer dels perills i oportunitats, de saber-se adaptar en un món que va canviant. Diu: "Andorra és avui un mercat basat en el turisme i el comerç, vulguem o no. Els interessos immediats d'aquest sector ens mediatitzen i seria perillós que fossin aquestes consideracions les quines ens portessin a decidir avui quin serà el model de creixement que es vol per demà i per demà passat. Un bon règim per als legítims interessos sectorials actuals. No significarà forçosament un bon règim per una futura societat del tipus post industrial, que requerirà una gran llibertat de moviments, d'absència de rigideses industrials, gran adaptabilitat i la necessària integració no només amb les regions veïnes sinó amb tot el món. "

I va més lluny i diu: "És menester que les llibertats immediates que necessitem avui no s'obtinguin en detriment de les llibertats futures que s'exigiran als andorrans del segle XXI, com en el marc jurídic per desenvolupar la seva vida professional. "

Doncs estem aquí, estem al segle XXI. Aquest cap de Govern era el Sr. Josep Pintat Solans, que va saber

negociar un gran acord duaner però que també ens deia aquí, jo ahir en feia referència, que l'obertura, l'homologació ja se'ns deia feia anys, se'ns deia aquí que és el que fa falta en aquests moments, però tinguem la política que sempre hem tingut els andorrans d'anticipar-nos més endavant, però jo recullo això i dic, el Sr. Josep Pintat, conseller, té raó. Avui encara necessitem que l'acord duaner sigui vigent però l'altra part del discurs del Sr. Pintat Solans, del Sr. Albert Pintat, una mica més del Marc Forné, el discurs del Sr. Jaume Bartumeu, el meu discurs. Tots van per aquí i tots també van en el sentit de dir, això sí perquè ho necessitem ara, però obrim-ho, les possibilitats en altres sectors, i això se'n diu el mercat interior europeu.

És d'això que estem parlant i a més no n'hem fet referència, vaig fer un oferiment sobre ampliar. Evidentment que tenim contactes amb les patronals, és veritat que tenim menys contacte amb els agents socials, també ho he de dir. Això ho tenim de mirar de fer, però ahir vaig fer la proposta d'incloure'ls dins de la taula, la EFA, la Cambra de Comerç. La Cambra de Comerç va dir que els resultats eren bastant bons. El president de la Cambra de Comerç que és una persona molt seriosa tampoc ho va dir amb gran eufòria, però jo ho agafo amb molt d'optimisme perquè quan ja t'ho diu la Cambra de Comerç que les coses van bé, segurament té més credibilitat. Per tant, amb tot el respecte, em giro cap als Liberals, necessitem del 72% arribar al 100%. I vostè ho ha dit. Fins que el partit no s'acabi, no se sap qui ha guanyat, però nosaltres no acabarem un partit si no guanya Andorra. I llavors parlarem dels impactes, podem parlar de tot. Però jo necessito que els Liberals vinguin al pacte d'Estat, amb la màxima lleialtat Sr. Víctor Naudi perquè sempre l'hem tingut, no em pot dir el contrari.

Del sector financer, parlem-ne un segon, vaig acabant Sr. síndic, ja sé que és molt llarg. Vull pensar i ho he dit abans que tots vostès hi estan d'acord. El perill és que ha viscut Andorra aquests últims anys si no fem aquest esforç d'anticipació, de dotar de més recursos la UIFAND, de més recursos l'INAF, que a més tindrà el control de totes les entitats asseguradores. Si no anem amb un instrument d'últim recurs però ja ho vaig dir en el debat d'orientació, jo veig molt difícil Sr. Pintat d'anar a un banc central andorrà, des d'un punt de vista que no som emissors de moneda i d'una altra part, perquè penso que no tenim el muscle, però en canvi anar a mirar com podem dins de la sobirania que ha de tenir el nostre supervisor, com pot estar tutelat per una qüestió de credibilitat internacional, amb un supervisor que sigui de la Unió Europea, ho vull compartir. Com podem perquè sinó serà difícil

d'entrar dins del Banc Central Europeu, com podem fer aquest primer pas per poder anar potser a buscar el Banc Central Europeu com a recurs d'última instància. Però com podem ministre d'Exteriors? Com podem també entre tots tenir una estratègia però complint-ho tot, perquè sinó se'ns tancaran les portes a nivell de la Unió Europea, on s'estableix dins d'aquesta negociació d'obrir també això a l'acord d'associació. És d'això que estic parlant, i parlem una mica del Fons Monetari Internacional perquè el FMI algunes vegades de forma molt excepcional, també ha fet de prestador d'última instància. És veritat que el FMI el que fa també és donar crèdits a entitats amb dificultats però en si no és un prestador d'última instància. I sí que és veritat perquè crec que s'ha de saber, que entrar dins del FMI pel cap baix costa al tomb de 30 milions d'euros. I a més com que no tenim un banc central se'ns pot descomptar els deu o dotze milions que sempre paguen i que en aquest cas no haurien de pagar. Però el FMI també ens dóna credibilitat a nivell internacional. Però és que hi són tots els països! Des de països que estan gestionats per democràcies de dretes, d'esquerres i tal, perquè dóna credibilitat. Això és el que vull que la ciutadania entengui, però aquest oferiment és un altre oferiment sincer.

Acabo Sr. síndic.

I els hi agraeixo profundament, jo penso que hi haurà un abans i un després d'aquest debat d'orientació política, i puc entendre totes les crítiques.

El Govern que tinc l'honor d'encapçalar serà un dels molts governs d'Andorra i no ho podrà fer tot. Però si ens creiem que aquest és un camí de creixement. Jo vull que ho poden compartir de com podem que creixi més de pressa, i en tot cas, segur que creix més de pressa perquè això genera confiança si al tomb d'aquests grans temes d'estat hi ha una gran unitat en el parlament.

Acabo, simplement perquè hi ha l'obertura econòmica i hi crec. Però crec tant en l'obertura econòmica, diré més, en aquests moments crec més amb els sectors instal·lats a Andorra que amb l'obertura econòmica. I vull pensar que hi haurà un moment si ho fem tots bé que creurem tant en els sectors que ja estan instal·lats tradicionalment a Andorra com amb els nous sectors vinguts de l'obertura econòmica, i aleshores és quan haurem diversificat la nostra economia. Però vostè feia referència, deia: "la inversió estrangera ha suposat un 2%". I em diu que és poc, saber que ho ha dit el Sr. Pintat.

Bé, a Espanya un 3,2%. A Alemanya la inversió estrangera l'any passat va suposar un 1,4%. A Portugal millor, un 3,8%. A Suïssa van tenir per primera vegada un creixement negatiu de la inversió estrangera. Jo penso que anem millor, i també vam pecar d'optimisme quan pensàvem que canviaríem el món amb l'obertura estrangera. I també ho he dit aquí i ho he dit en d'altres debats.

Acabo Sr. síndic. Jo els hi agraeixo moltíssim les intervencions i estic evidentment a la disposició de quantes rèpliques que es vulguin fer. Vull pensar que al final la responsabilitat serà del cap de Govern i del Govern i del grup parlamentari, que li vull donar les gràcies Sr. Ladislau Baró per la defensa que ha fet en la seva intervenció. Sé que si hagués fet falta i haguessin anat més lluny algunes suposicions, podia comptar amb vostè per donar pressupost a cadascun dels membres del Govern. No ha fet falta avui, perquè penso que avui hi han hagut intervencions que milloren i molt les seves intervencions, la intervenció que va tenir ahir el cap Govern.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Abans de passar al segon torn d'intervencions dels grups, suspenem la sessió durant un quart d'hora. Els hi demano puntualitat a la tornada.

Se suspèn la sessió.

(Són les 12.16h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 12.42h)

El Sr. síndic general:

Es reprèn la sessió.

S'inicia un segon torn d'intervencions per part dels grups parlamentaris. Pel grup Parlamentari Mixt, Sr. Víctor Naudi teniu la paraula. Hauríeu d'anar a la tribuna si us plau.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Tornant a les paraules del Sr. cap de Govern, notar aquest canvi d'actitud o de to entre ahir i avui, que és d'agrair, molt en el seu estil, una de freda i una de calenta, i fins i tot arribant al punt de què avui ha establert una certa química fins i tot amb el Sr. López.

Doncs, començaria pel cas del Sr. Cinca per precisar que el president del grup de Demòcrates deia que hi

havia hagut transparència en la informació la setmana passada. No li negaré Sr. Baró, evidentment hi va haver transparència, unes explicacions donades i fins i tot ha fet al·lusió de què ningú havia anat a mirar aquesta informació a Sindicatura. Jo personalment li dic que tampoc hi aniré perquè jo ja em crec el que va dir el Sr. Cinca la setmana passada. Però entre la setmana passada i aquesta hi ha hagut un canvi, hi han hagut novetats en un cert tipus de premsa que ens agradi o no ens agradi, que abans el Sr. cap de Govern hi feia referència, doncs han aparegut unes informacions alarmants i preocupants, i en el sentit que penso que en aquesta Cambra no ens correspon jutjar unes suposades actuacions de fa anys, però si més no el que jo dic que és i defenso que és recriminable en aquest sentit, és de què si hi ha unes sospites d'unes actuacions impròpies en un passat i la persona que ha de defensar el bon nom d'Andorra i aquestes negociacions quan estem parlant de formar part del FMI o avançar cap a la transparència financera o votar lleis i defensar lleis enfront a aquests organismes de cara al blanqueig de capitals, doncs aquí el que cal és tenir una imatge i no tenir ni la més mínima sospita d'un passat obscur, i per tant, és aquí on em refereixo, i torno a manifestar el que he dit i demanaria al Govern que reflexionés seriosament sobre aquesta qüestió, és allò del que diuen de la dona i el Cèsar.

Bé, passant a una altra qüestió, ja que tinc el temps bastant limitat, les paraules del Sr. cap de Govern d'ahir, feia referència en un moment donat sobre la indiferència dels consellers d'SDP a votar les lleis del Moneyval, li he de dir, Sr. cap de Govern que no és així, en tot cas, l'invito a què miri el Diari de sessions perquè potser si no sortís tant sovint a fer un cigarret potser sabria el què vam votar, i entre aquestes tres lleis, els consellers d'SDP en vam votar dues, i una ens hi vam abstenir. I si ens hi vam abstenir era perquè una de les esmenes que vam presentar en treball en comissió, que pretenia garantir amb seguretat jurídica i defensar els comerciants del petit detall perquè no tinguessin problemes, i garantir la feina que fan, doncs no va ser tinguda en compte.

Pel que fa al pacte d'Estat amb la Unió Europea, m'hi referiré, en tot cas nosaltres, parlava de lleialtat, evidentment nosaltres som lleials, tenim una paraula i el pacte d'Estat, o creiem que aquest acostament cap a la Unió Europea és necessari pel futur del nostre país, i el que feia és un toc d'atenció amb la forma de treballar, que és vàlid i el faria extensiu amb la resta dels altres tres oferiments que va fer ahir. Li he de dir que pel que fa al ministre Saboya, estem perfectament informats i en cap moment, cada vegada que l'he trucat o l'he intentat localitzar,

encara que sigui a l'estranger, sempre s'ha posat al telèfon i per tant, això sí que ho he manifestat avui aquí, i aquesta informació la tenim.

Jo amb el que em refereixo és amb el procediment, moltes vegades aquesta no informació però la preparació per anar a la comissió es fa a última hora, i doncs el que demanaria de què el procediment fos més clar, que es pogués tenir en compte a les nostres aportacions i això és un toc d'alerta per la forma de treballar i per més endavant.

He d'agradir doncs que ahir feia un oferiment d'ampliar això a la societat, de canviar la metodologia de treball. Jo crec que serà bo perquè també ens ha arribat per part dels representants dels seus estaments professionals, que s'està avançant però també necessiten més informació o més mitjans per poder divulgar en els seus afiliats aquesta metodologia. Per tant, és un toc d'atenció.

En quant a la intervenció d'ahir en temes econòmics, ahir Sr. Martí tampoc ens va il·lustrar o ens va aportar grans novetats. Sí que he de constatar doncs, tant vostè com el president del Grup Demòcrata, hi feia referència abans, doncs amb el tema de BPA sembla com si us haguéssiu quedat amb el fre de mà posat, sembla una cortina de fum que tapa la resta de treball a fer, i per tant, aquelles grans reformes pendents, ja s'ha dit abastament en altres intervencions que queden per fer.

Vull ressaltar una certa preocupació amb el tema econòmic. Les seves paraules Sr. Martí, tornant a avançar en l'àmbit econòmic que cal o que vol modificar la pressió fiscal en el sentit de suprimir aquelles exempcions que hi ha a les lleis d'imposició directa o acabar amb aquella rebaixa que va fer de l'IGI, que nosaltres els consellers en la passada legislatura ja vam denunciar, ara s'adona que s'ha de tocar, i això genera inseguretat jurídica. Per tant, això no és bo en aquests moments i no solament amb aquesta qüestió sinó que també va generar un cert neguit de cara a la societat parlant de les pensions, la garantia del sistema de pensions. Una de les possibilitats s'hi va referir, tal i com s'hi havia referit el president del Consell d'Administració en compareixença la setmana passada, doncs, una possibilitat és baixar el valor del punt i això, Sr. cap de Govern, jo crec que és temerari avançar aquesta possibilitat en aquests moments i genera desconfiança de cara als treballadors o als joves que vulguin treballar per tenir un futur garantit i segur.

El tema de les grans reformes de país, reformes estructurals, doncs continua coixejant malgrat els seus oferiments; no és mai per fer-los però bé, el que ens preocupa és que quan s'hagi posat en funcionament estava ben avançada la legislatura i

s'atansa una altra vegada eleccions i, per tant, és possible que no arribin a bon port. Bé, aquest és un retret que li faig.

També pel que fa a la delimitació de competències i transferències comunals doncs, és vàlida aquesta reflexió en el sentit de què com fa sempre vostè acaba fent pedaços amb lleis noves, amb modificacions de lleis, allò que no els agrada a la bancada que els hi dóna suport el del contraban legislatiu i per tant aquesta vegada estem assistint, una vegada més, amb pedaços en lloc d'encarar de forma decidida aquesta reforma de cap on han d'anar les transferències, i em refereixo a aquell esborrador de projecte de llei que ens va passar, de modificació de la Llei del territori i urbanisme, o bé aquesta llei de coordinació amb els comuns; jo crec que això s'haurà de veure en un àmbit global perquè aquesta llei de modificació de la Llei del territori, doncs hi ha qüestions allà que actualment ja es poden fer, la sessió ja és gratuïta i amb aquells comuns que vostè o que hi ha la gran majoria que és del vostre color polític, amb una bona negociació ja es podria aconseguir aquest alliberament del sòl. O hi ha d'altres vies com la d'expropiació que, per cert, la llei d'expropiació també s'hauria de tocar.

Doncs, a mi el que em preocupa és que la gran reforma no s'acabi simplement amb aquests dos o amb alguna altra llei que pugueu aportar, i ja li avanço doncs ja que no hem tingut ocasió de parlar-ne aquest document que ens va passar doncs, pot oferir algun avantatge, no li negaré, però ja li avanço doncs, que retalli competències comunals i fins i tot pot presentar algun vici d'anticonstitucionalitat.

Pel que fa als altres oferiments, l'ofertament de la sanitat -tindrem ocasió de referir-nos-en més endavant- bé... Ho veiem amb bons ulls. Ja us ho vam dir en l'anterior Debat d'orientació però bé, continua passant el temps, i el que ens preocupa és aquesta dilació amb el temps i el dia que ens posarem a treballar tots plegats sempre amb el benentès com deia abans, de què ens posem a treballar amb paraules majúscules, no per passar el temps, doncs, que no arribem tard, no?

Tema econòmic? Jo vaig trobar a faltar i continuo trobant a faltar en les seves respostes o la seva rèplica d'avui o rèpliques, doncs que de mesures per relançar l'economia d'aquest país, ben poques! I sí que avançaven els indicadors, ha tornat a interpretar en el to en la vostra versió optimista com deia les afirmacions o resultats que presentava la Cambra de Comerç, jo crec que tampoc és així perquè d'alguna forma la represa és molt tímida i si hi ha repeses en aquelles qüestions que directament estan subvencionades per Govern i, per tant, aquí la famosa obertura estrangera i ja ho ha reconegut fa

una estona, ara ja mira cap amunt, ja mira cap Europa i ha reconegut que l'obertura estrangera doncs potser no és el que havia de ser però, és clar, estem en una situació que els indicadors econòmics no són el que vostè els hi fa dir. La realitat des que els treballadors, els autònoms, els comerciants que es lleven d'hora al matí i pleguen tard a la nit doncs, cada vegada veurem el seu calaix ben escurat. I aquesta és la realitat del carrer Sr. Martí No vulgui fer veure les coses d'una altra manera i per tant aquí reformes urgents i necessàries no n'han aportat cap i aquestes que tot es basa i podem estar d'acord que el futur depèn en gran part d'aquest acord d'associació sempre que el sapiguem negociar bé i d'una obertura estrangera d'alguna forma que sigui productiva i no com ara que és competitiva, doncs ens ajudaran de cara al futur, però de moment amb tot això contribueix a què el nostre Estat cada vegada és més pobre i el que no podem fer, entenc, és per garantir aquests ingressos de l'Estat pujar de forma indiscriminada la fiscalitat. En aquests moments no toca, hem de garantir una estabilitat, una seguretat jurídica i jo crec que això és important justament amb la imatge de país.

En el vostre discurs d'ahir, rèplica d'avui, de moment la famosa imatge de país que esmentàveu el passat debat no hi és i esteu molt lluny d'aconseguir-la.

De moment deixaré aquí la meua intervenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el torn també, pel Grup Mixt, del Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, com deia abans en la primera intervenció i no s'ho prengui com una crítica Sr. síndic perquè en cap cas ho és, han quedat temes pendents per la limitació amb el temps, contestar un discurs de tres hores amb poc més d'un quart d'hora llarg es fa complicat i altres temes que han quedat pendents que per nosaltres són molt importants i també ens hi voldríem referir en aquest torn d'intervencions amb una mica més de temps.

Tot i això abans d'entrar en matèria sobre aquestes qüestions sí que voldria fer una referència inicial sobre el tema de l'immobilisme i del reformisme, i aquí em refereixo tant al Sr. cap de Govern com al Sr. Baró.

Jo l'he acusat, Sr. cap de Govern, a vostè i al seu projecte polític de ser electoralista, i ens ho sembla que ho és, i fent la llista de les grans reformes doncs,

vostè no les ha afrontat perquè sap que aquestes reformes poden comportar algun desgast polític.

Vostè s'ha volgut defensar posant alguns exemples de què sí que ha pres algunes decisions valentes. Doncs, mirem i analitzem concretament aquests exemples que vostè ha volgut posar.

En primer lloc l'IRPF, ens ha dit que no era una mesura popular, el que sí que és electoralista és presentar-se a les eleccions sense portar l'IRPF al programa i acabar-ho fent per obligació per poder signar els convenis per evitar la doble imposició. No hagués estat electoralista tenir la valentia política, -de la que també els acuso a tots sovint de no tenir-, presentar-se a les eleccions del 2011 dient la veritat, dient que s'havia de posar aquest IRPF per tirar endavant i per poder signar els convenis per evitar la doble imposició.

I després, el segon exemple que m'ha posat és les retallades del 10% dels funcionaris i la legislació sobre el Pla de pensions de la funció pública... Miri, ja n'hi ha prou d'aquest tema! Aquest tema és un claríssim exemple d'electoralisme per la seva part i per això van afrontar aquesta reforma perquè s'han passat tot aquest temps posant a tota la societat en contra dels funcionaris; han tret partit d'aquesta legislació i l'han emprat perquè tota la societat -que hi ha funcionaris però evidentment hi ha molts més ciutadans que no són funcionaris-, estiguessin a favor de la seva reforma i també els hem dit en algun moment que n'han fet un veritable abús. I avui ho hem vist, si aquesta és la seva gran reforma estructural doncs, una vegada més, ens sentim decebuts. Vostè, i ho ha definit perfectament, pràcticament s'ha autodefinat com un gran guanyador d'eleccions, com un gran electoralista però que jo li deia que no era un estadista: no ha demostrat en aquests cinc anys ser un estadista i afrontar les reformes necessàries, perquè sí que es va atrevir amb els funcionaris posant tota la població en contra dels funcionaris, i per què no la sanitat, per què no les competències, i les transferències, per què no les pensions, per què no la CASS, per què no les relacions laborals i altres legislacions més complicades.

I li deia, i esperem, que esperem -i vostè ha dit que això suposarà un punt d'inflexió, aquest debat d'avui-, li he de dir que som molts o comencem a ser molts els que deixem de creure amb vostè. Li feia el símil, que crec que ha entès perfectament, d'aquella pel·lícula que cada dia es va repetint. Vostè és capaç de venir any rere any aquí a explicar les mateixes propostes i tenir els mateixos reptes al davant.

Quant al Sr. Baró i quant al tema del reformisme, miri això ha estat una forma d'èxit i de màrqueting

polític, però el reformisme es demostra amb actuacions i amb les grans reformes d'Estat tampoc m'ha semblat que el Grup Parlamentari Demòcrata tingui la determinació per tirar-les endavant i seria greu i molt preocupant que l'any que ve una vegada més aquest cop ja per sisena vegada doncs, ens trobéssim amb la mateixa situació, amb la mateixa llista de reptes i amb els mateixos deures per fer. I a més vostè em diu que encara falta molt temps, que falten tres anys, sí però sabent com gestionen vostès els temes electorals i la importància de les eleccions per vostè jo no sé si podem comptar amb tant. A mi em sembla que el que no facin en els propers divuit mesos difícilment, com ha sigut la seva tradició política, veurà la llum. Per tant, el temps corre, no hi ha temps a perdre i les actuacions han d'arribar ràpidament.

El cap de Govern parlava de la reforma de les competències i de les transferències i ha dedicat un bon tros, i he de dir que no ha explicat quina és la línia d'aquesta reforma, en tot cas, vostè ho sap -i ho ha dit i no em sap greu que ho digui i que intenti obtenir el nostre suport en aquesta reforma-, que a una reforma cosmètica no li donarem suport i que les competències i les transferències han de créixer d'una reforma en profunditat. I, per tant, ja li dic ara que el possible pànic electoral i territorial que li pugui agafar a mesura que aquesta negociació avanci, no traeixi les seves paraules en el dia d'avui.

Finalment, voldria fer una darrera referència abans d'entrar a alguns dels aspectes que havien quedat pendents a què vostès diuen que no hi ha tantes diferències entre vostès i nosaltres quan parlem de temes socials o quan parlem d'altres qüestions.

Miri, li posaré alguns exemples: vostè ahir en tres hores de discurs no va trobar ni un sol minut per parlar de drets i llibertats... Tres hores de discurs i ni un sol minut per parlar de drets i llibertats!

Vostè es va referir ahir, un segon exemple, al Codi de relacions laborals, no ha parlat tampoc del tema dels sindicats, no ha parlat de la qüestió de la Unió Europea -que després si tinc temps m'hi referiré breument. Ens sembla preocupant que vostè no estigui... no entengui que un país sense sindicats és un país... sindicats en l'àmbit privat, pugui avançar normalment. Que s'estigui fent un Codi de relacions laborals sense interlocució amb els agents socials, aquesta és una pota essencial... aquesta és una pota essencial de qualsevol democràcia i vostè ahir no va fer-hi tampoc cap mena de referència, és més, en algun moment em sembla que tinc la sensació que els sindicats li fan o els hi fan una mica de nosa, per dir-ho en termes clars!

I després en temes socials, parlarem si la Sindicatura té a bé acceptar aquest debat monogràfic que proposem fer amb profunditat sobre retallades socials, sobre prestacions i sobre la nostra preocupació que no és la seva perquè tampoc ens ha parlat del tercer pagador, sobre la situació en les que hi ha moltes pensions de jubilació, pensions d'invalidesa i altres retallades socials que es van aplicar en la passada legislatura, igual que altres qüestions en les que pot a priori si més no comptar amb nosaltres ja li anticipo que per retallades socials no hi compti amb nosaltres. En tot cas, si com apuntava ahir vol comptar amb la consellera Sílvia Bonet que ja va participar d'aquestes retallades, doncs, pot comptar amb ella però no compti amb nosaltres per retallades en l'àmbit social.

I anant a les qüestions també importants a les que no m'he pogut referir, voldria parlar d'educació. Ja hem comentat varies vegades una qüestió que ens preocupa moltíssim que és el tema de l'anglès, i aquí hem de comentar una vegada més una certa decepció després de veure els pressupostos que recentment el Govern ha aprovat, i una mica el doble discurs que el ministre té en relació a aquesta qüestió, tant amb la compareixença que va fer al si de la Comissió d'Educació, com amb alguna entrevista que l'he llegit que semblava entendre que s'avançava amb la via de què l'anglès fos una llengua vehicular a l'Escola Andorrana. Al nostre entendre això no és així, això és un fet preocupant, ens omplim la boca de parlar d'un món global d'aquest acord d'associació amb la Unió Europea, de donar possibilitats als nostres joves, ara estudiants, futurs treballadors, futurs empresaris d'anar arreu del món, però els estem limitant amb una de les eines fonamentals per expandir-se, els estem limitant amb una de les eines que necessitaran per ser persones d'èxit en el futur, i en tot cas, si hi ha problemes pressupostaris, si no hi ha personal suficientment qualificat o altres qüestions, penso que cal ser clar per part del ministeri a l'establir aquestes dificultats, i en tot cas allà on no pot haver-hi dificultats pressupostàries vistes altres actuacions i altres obres, és en el futur dels nostres joves i en la seva preparació.

També ens preocupa a nivell d'educació el cert desgavell d'horaris que està havent-hi, o que hi haurà, i que ja hi ha ara a nivell de la segona ensenyança. Els diferents centres escolars dels diferents sistemes educatius estan canviant els horaris, aquests horaris algun dia no són coincidents entre el sistema francès, el sistema espanyol i el sistema andorrà, aquest és un problema social real que està provocant moltes dificultats a moltes famílies de nens que per la seva edat de joves, han de

compaginar la seva activitat escolar amb les seves activitats esportives amb uns horaris que acaben condicionant la qualitat de vida dels ciutadans i demanem al ministeri que exerceixi un cert lideratge en aquesta qüestió.

A nivell de cultura el cap de Govern ens va parlar ahir dels museus, benvingudes les propostes, evidentment podem dir que coincidim amb molts dels diagnòstics que ens va fer, ara bé, no ens va parlar de coses potser una mica més importants, jo no dic que els museus no siguin importants, però, no ens va parlar del Madriu, no ens va parlar dels entorns de protecció. Va avançant el temps, la ministra va comparèixer ja fa uns dies anunciant un nombre important d'entorns de protecció, estem veient algunes actuacions prop d'algun bé cultural per parlar de la benzineria que s'està construint prop del Pont de la Margineda que ens preocupen, i altres conseqüències que se'n poden derivar de la Llei que vostè, conjuntament amb els comuns, van aprovar al llarg de la passada legislatura.

A nivell de turisme ens va dir una frase molt maca, va dir que: "*S'han de pujar els preus de les habitacions*", molt bé! Evidentment no podem més que compartir-ho però no veiem accions decidides perquè aquest objectiu lloable i benvingut, doncs, sigui possible. Hi ha molta feina a fer, hi ha molta feina de coordinació interna a nivell del país per realitzar. Em va semblar en algun moment que ahir, vostè que ara ja comença amb el de les taules de diàleg que no és que tingui gelosia del Sr. Pintat però ens ho va dir a nosaltres en el moment de la campanya electoral, perquè posava... No sé si el Sr. Pintat també li va dir, feia una certa mofa de les taules de diàleg que vam crear els socialdemòcrates quan estàvem al Govern, pensem i seguim pensant que una taula de turisme i de comerç és una bona iniciativa quan es volen tirar accions d'aquest tipus, sinó aquest discurs de pujar el preu de les habitacions pot quedar aquí molt maco amb un Debat d'orientació política però si no hi ha actuacions concretes al darrera és un discurs a l'aire.

No van fer cap referència al pacte d'estat amb la Unió Europea, ens sembla que el nostre posicionament no pot ser altre que el de defensa d'aquest pacte. Nosaltres estem convençuts que l'obertura econòmica, l'arribada de la inversió estrangera, la sortida dels nostres empresaris a l'estranger, el futur pels nostres estudiants no és un altre que l'accés al mercat únic que hi ha perills i riscos evidentment però, aquí sí que comparteixo amb vostè que el risc més gran és el de no fer res i que quedar-se parat en aquesta qüestió és morir lentament.

Que la defensa dels actuals acords és un tema important també per a nosaltres, però que cal saber

trobar un acord marc que permeti mantenir el que tenim ara i aspirar al que, imprescindiblement, necessitem.

En relació a la resolució de crisi BPA, penso que no cal explicar quin ha estat el nostre posicionament al llarg d'aquesta crisi, des de votar la llei a la nostra, diria, no ingerència en el procés de resolució. Ara bé, entenem que l'important ara d'aquesta crisi, ara que sembla que som al punt de la resolució efectiva, es treure'n les conseqüències escaients, entendre ben bé que és el que va passar, i a partir d'aquí prendre algunes decisions.

Nosaltres som favorables a buscar un prestador de darrera instància. Ens sembla que cal prendre o cal fer algunes modificacions a prop dels òrgans reguladors, ja sigui l'INAF i la UIF, i per tant algunes de les propostes que heu fet les podem compartir.

Quant al grup de treball que proposeu, haurem de veure com s'entronca amb la comissió de BPA. Jo no vull entrar aquí si la responsabilitat és dels demòcrates o dels liberals. En tot cas, nosaltres vam proposar una comissió d'enquesta. Aquesta comissió d'enquesta no va merèixer el suport ni per part del Grup Liberal ni per part del Grup Demòcrata. Vostès van impulsar conjuntament aquesta comissió. Ja els hem dit moltes vegades que aquesta comissió manca de rumb i de concreció, que aquesta comissió no pot acabar sense produir un resultat positiu, que nosaltres som gent responsable i no ens aixequem d'una taula de negociació, però que cal que sàpigui trobar-hi la solució a aquesta taula.

El tema de la reforma fiscal que ens va anunciar ahir, dir que una vegada més, i no vull semblar pretensions, ja vam anunciar nosaltres quan es van aprovar els impostos a la legislatura socialdemòcrata, el primer que va fer Demòcrates per Andorra és modificar aquells impostos per introduir algunes de les deduccions que ara sembla que el Govern vol acceptar. Fins i tot en el seu moment, doncs ja en vam debatre àmpliament. Bé em sembla que ja ho vam dir en el seu moment, com tantes d'altres qüestions en relació a qüestions fiscals. Haurem de valorar quan arribi aquesta reforma, però en tot cas, com es deia ja en alguns articles, i com sembla que el propi ministre ha reconegut en la darrera sessió de control i en alguna de les seves memòries del pressupost, aquestes deduccions estan sent excessivament generoses, i a demés, evidentment, cal posar ordre entre el que són les finances comunals i el que són les finances generals.

Finalment volia fer referència a les propostes de resolució. El Sr. cap de Govern no ens ha contestat, doncs, al balanç de les propostes de resolució presentades. Penso que cal donar la cara, perquè

estem aquí debatent. S'aproven propostes i se n'ha de fer el seguiment. En tot cas el seguiment, al nostre entendre, però esperem les seves dades, és molt pobre. 21 propostes de resolució aprovades en la passada legislatura, i només 8 segons el nostre punt de vista, estarien actualment en aplicació. També estaria bé que els grups parlamentaris exposin, entenem al nostre entendre, quines són les propostes de resolució que es pretenen presentar. Perquè també vull dir-li que a vegades no només és tema del Govern. És que sembla que hi ha una certa improvisació a l'hora de presentar propostes de resolució que es coneixen a altes hores de la tarda i que aquestes, a vegades, poden ser votades fins i tot amb un cert instint de continuisme que després tampoc és fàcil de poder-lo aplicar.

I ja per acabar, en relació als comptes, vostè ha fet molta incidència en què vostès han presentat el millor resultat en els comptes, i també ha parlat de les herències. Nosaltres vam rebre l'herència que vam rebre i tampoc no en farem ara un cavall de batalla, però vostè va rebre l'herència que va rebre. I aquesta millora dels dèficits pressupostaris, es deu bàsicament, només cal comparar els comptes del 2014 i del 2015 amb els del 2011 perquè les despeses són pràcticament les mateixes al fet que entren els impostos. Uns impostos que nosaltres vam legislar. Per tant, ens sembla, tot i que ho recordem que estaria bé tenir-ho en compte.

I ja per acabar amb el Tribunal de Comptes i amb el compliment legislatiu. Vostè ens diu, i torno a dir-li, que en molts temes no volem perdre la confiança amb vostè, però és molt difícil mantenir-la després d'anys i anys escoltant que farà alguna cosa. I en aquests anys, que el nivell ens ha dit que l'exigència és cada cop més gran. La nostra sensació és que els informes del Tribunal de Comptes s'aproven de manera rutinària. Es fa un debat aquí i no hi ha cap mena de seguiment. Nosaltres entenem que aquesta actitud és absolutament inacceptable. I per tant, en aquest sentit, i vist la importància que per nosaltres té aquesta qüestió, possiblement també presentarem una proposta de resolució sobre aquest punt aquesta tarda.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És ara el torn del Grup Parlamentari Liberal. Té la paraula el Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

En el torn de la meua rèplica, jo contestaré tant al Sr. Baró com al Sr. cap de Govern.

Miri, al cap i a la fi, quan s'està al Parlament i es parlen de postures, té un transfons, i no pot ser d'altra manera, d'intentar cercar posicions, com la negociació. Les negociacions hi ha moltes maneres de començar-les. O n'hi ha que plantegen el que t'aproxima, i n'hi ha que plantegen el que et separa.

Ahir Sr. cap de Govern, vostè va voler començar al revés, pel que separa. Jo avui he començat la meua intervenció parlant de canviar el país i per tant, del que es podria aproximar. Ara a mi aquí em toca parlar una mica del que ens separa, i a partir d'aquí ja veurem a veure on podem arribar.

Primer per ventilar temes ja que són anècdotes, de si taules o no taules. Miri si m'ho va dir, no recordo. En tot cas, ahir vostè va parlar de màrqueting. Jo no sé si vaig dir màrqueting, el que sí vaig dir és que vostès actuen per acció reacció, com l'afer de la BPA, i que això semblava un circ ambulat. Si en vol dir màrqueting, digueu-li màrqueting. Però això també era una precisió.

Un altre tema que ens queda clar i parlant ja de les finances, vostès diuen que són el Govern que té menys dèficit. És el Govern que té més ingressos que té tot un nou sistema fiscal desplegat, tant indirectes com directes. Més de 80 milions d'euros. Continuen tenint dèficit, -per dir-ho clarament-, continuen presentant pressupostos amb dèficit d'aquí fins l'any 2019. I del 2011 fins al 2019 preveuen un creixement de l'endeutament de 300 milions d'euros. Tema que en van parlar en el debat del marc pressupostari i del pressupost.

Aquí també voldria ser molt precís. La llei que ens van dotar de sostenibilitat de les finances públiques, la gran eina del grup de la majoria de DA, ja en vam parlar en el seu moment, hi ha un element clau, i ja en vam tornar a parlar el dia que es va produir el malaurat incident, que el Sr. Cinca es va retirar de la Cambra, i que el vaig interpel·lar, i que vostè Sr. cap de Govern i el Sr. Saboya... el Sr. ministre perdó, ens van dir i van parlar dels objectius i donaven voltes. No hi havia objectius. I ho reconeix el Sr. Cinca a rel d'una pregunta que li formulo per escrit de si hi havia objectius. No, no hi ha objectius. Com també diu que el Govern entén que escauria modificar el marc pressupostari, d'acord amb objectius publicats en el cas que l'elaboració del marc pressupostari s'hagués fet abans de publicar els objectius. No hi ha objectius. Per tant, la primera proposta, i perquè parlem seriosament, la sotmetrem en aquest ple. Retirin el marc pressupostari, posin tots els objectius que hi ha i facin un de nou.

Tot el que ens va explicar ahir que pujarà els impostos, que tocarà l'IGI, reflexiu allà. Totes aquestes voluntats polítiques, és aquí on ha de començar per la meua intervenció. Estem a prop del debat del pressupost. Estem a prop del marc pressupostari, ja hem fet un discurs d'orientació pública. Ens han presentat un marc pressupostari que no s'aguanta, i a més, hi ha un dubte de què sigui legal. Per tant, primera proposta de resolució a la Cambra, retirin el marc pressupostari i adequin els objectius. Això és per començar a treballar correctament.

Quant a la comissió especial, sí Sr. Ladis o Sr. Baró, això és el costum i la familiaritat, ens ho podem permetre però bé, disculpi. El que sí que va quedar clar, és que la Comissió especial la va proposar el Grup Liberal, i que el Grup Demòcrata hi va donar suport. Nosaltres pensàvem que era una eina per intentar cercar el que havia passat i per mirar el futur. Sí, no vaig acceptar la presidència. No la vaig acceptar. Perquè si vostè diu que està dins els nostres gens, el que també està dins dels seus gens és que la feina la facin els altres. Agafin les seves responsabilitats i impulsin-la. El 9 de març ja li vaig manifestar el que en pensava. Li vaig haver de demanar que convoqués la comissió perquè acabava de comparèixer la famosa nota del FinCEN, dient el que deia. Vam veure als mitjans de comunicació un comunicat de l'AREB, i allà no ens havíem reunit més. I les actes d'aquesta comissió van en retard per poder treure una conclusió. I aquí, senzillament, entenem que el grup de la majoria hi posa un fre.

I d'aquí entenem, més encertadament, de per què no vam encertar, o no vam acceptar clarament aquesta presidència. Perquè és el mateix que estem vivint avui aquí, pactes, pactes i més pactes. Escolti! Són 15. Jo no tinc prou legitimitat, però no en faci tants de pactes, no en proposi tants. Potser vagi en un escenari més ampli, com el que va plantejar també el Sr. cap de Govern, d'un Govern de concertació. Potser plantegi'l, potser anirem més lluny. I menys pactes. I veurem si es pot acceptar o no. Però escolti, tants pactes i aquí s'estan fent propostes de resolució i tampoc es compleixen! Bé, escolti! Per fer pactes hi ha d'haver confiança. O ens la guanyem o no ens la guanyem.

Quan parla de sanitat, ja ho he dit una mica, hi ha una proposta de resolució d'aquesta Cambra. Però els 28 consellers referent al tema del SAAS, té la majoria. Faci-ho! Ja hi porta 5 anys. Comenci per aquí, més que assentar premisses del que serà el tema de la sanitat. Comenci per aquí. Quan el Sr. ministre de sanitat estigui més lliure dels temes de l'aigua d'Arinsal. Escolti, comparegui aquí al ple i expliqui clarament quins són els criteris de per on ha

d'evolució de la sanitat, i potser sí que avançarem. Però anem per ordre. Perquè d'evolució de grans pactes ja fa dies que en sentim.

Comuns i Estat o encaix del model d'Estat. Nosaltres sempre hem cregut que era important saber quin model d'Estat ens podem pagar. Es va començar en l'anterior legislatura amb un marc institucional. Em sembla molt bé. Ja ho ha dit al discurs. Era una altra forma de plantejar-ho, però potser no ve de tota la globalitat. Hi ha hagut una correcció, perquè l'altre era d'això, per més que ens ho expliqui el Sr. Baró. Home! Quan van fer aquesta proposta s'hi van negar. Inclús ens deien que el Govern i no faltaria més, que havia sortit legitimat amb la majoria i vostès amb les urnes, tenia prou capacitat per fer-ho sol. Han reconduït la posició! El Sr. cap de Govern ho ha sabut fer; vostès també! Ens en felicitem. Doncs, ja ho plantejaran i ja en parlarem. Allà ens trobarem.

Tema financer. Bé, no sé, ja que no volen confiar més en la Comissió especial, perquè ara ja volen fer un altre format. Després el Sr. cap de Govern aquí ho ha hagut de corregir. Sí em sembla molt bé abordar el sistema financer. Sí ja fa dies que li estem dient. Ja ho vaig mencionar en el meu discurs d'investidura també. El que passa és que tot això no s'ha anat fent.

I li he dit una altra cosa Sr. cap de Govern, i jo entenc que es deixés portar ahir a l'inici de la seva intervenció per tot el tema de l'afer BPA i tot el desgast que ha portat. Però mesuri les paraules. Ahir en el seu discurs, precisament, crec que tots els corresponents estan mirant les entitats bancàries amb preocupació. Va anar en temes que no podia anar per aquí.

Parlem d'Europa. En primer lloc, Sr. cap de Govern, li agraeixo sincerament que hagi citat el meu pare, en pau descansi, li agraeixo sincerament. Li agraeixo sincerament que ens hagi recordat una frase seva. I lamento sincerament que només s'hagi quedat fent una lectura i no n'hagi après. Ho lamento.

Miri, el que va fer el Govern d'aquella època, la primera pregunta que s'ha de posar sobre la taula, era amb qui negociarem, perquè Andorra no tenia ni reconeixement internacional. Aquest era el primer gran repte. I tot i així es va tancar un excel·lent acord per al país. I era l'Andorra preconstitucional. D'aquí és on venia el tema.

I a més, a part de tancar un gran acord, és quan Andorra agafa amb un tractat internacional un reconeixement internacional. Amb l'Andorra constitucional no sé com va l'afer, però avui ja no ens trobem negociant Andorra-Unió Europea, sinó que ens trobem amb dos països més i amb tot el

respecte. Hi ha dos països més que tenen interessos i necessitats diferents. Per tant, és un punt de reflexió. I que suposo que en el procés de negociació tindrà les seves conseqüències.

Quan hem parlat dels estudis d'impacte, per escollir, el que era el model o el marc jurídic era important tenir la seva importància. La Unió Europea ja l'ha escollit, acord d'associació. I dins d'aquest acord d'associació hi cap el que hi cap. El Govern de l'Albert Pintat que vostè ahir en va parlar, i diu que va posar la pedra fundacional, va en aquell moment esporar, i si m'equivoco ja em corregiran, el que podia ser l'espai econòmic europeu o una estructura equivalent. Vostès en diuen acord d'associació. No crec que anés per aquí i no crec que avancés més d'aquí.

Però el que sí està clar, és que dins d'un projecte d'acord d'associació, hi ha unes regles de joc, i aquestes regles de joc hi ha coses que no hi caben, i entre elles, l'acord duaner que n'hem parlat moltes vegades.

El Govern de l'Albert Pintat, a part de plantejar l'espai econòmic europeu i de plantejar una estructura equivalent, també va deixar clar que l'acord duaner s'havia de mantenir tal com està, íntegre, amb totes les seves especificitats, amb els productes agrícoles de l'1 al 24 exclosos, del 25 al 97 dins l'acord duaner i mantenint el sistema d'arbitratge.

Quan hem parlat sempre i aquí ho hem vist avui, i el felicito, el grup mixt que abans era l'anterior PS, el Govern del PS, sempre han tingut un model clar amb l'acord d'associació. I així ho va manifestar el cap de Govern de l'època, demanant amb un non-paper del maig del 2010, senzillament, de suprimir les fronteres, per tant, d'incloure els productes agrícoles dins. I amb això no hi ha cap problema. És un model, és una altra visió, és legítim, i ja ho van dir. No passa res, tot són opcions polítiques. Sr. cap de Govern, vostè ho ha dit moltes vegades, són opcions polítiques. L'ha de mantenir o no mantenir. No, no, vostè ha retornat a la teoria del Govern de l'Albert Pintat. Però clar, s'ha trobat lligat de mans. S'ha trobat lligat de mans, perquè a l'acceptar el projecte d'acord d'associació, això no hi cap. I és el seu pacte d'Estat que han fet, les línies vermelles no són línies vermelles. No són res. Per tant aquest és un punt important a tenir en compte, perquè aquí hi ha hagut un error de planteig molt clar. I tot és possible. Escolti, nosaltres estem dient que per a nosaltres l'acord duaner és irrenunciable, perquè tot el teixit d'avui dia s'hi base aquí al país, de debò que el qui configura el tant per cent del producte interior brut fos molt diferent, tots veurem que les nostres generacions futures puguin anar a Europa, puguin

anar a treballar, però escolti, també que puguin treballar aquí i que des d'aquí també els hi puguem pagar. Perquè això sembla que vostè ens aboquin tots a marxar. Ja no fer turisme, a fer d'altres coses. Però aquí no ens hi guanyarem la vida.

Llavors, bé, diguem les coses allà on estan!

Quan vol parlar de la lliure circulació de persones. Miri, jo també si anem a buscar cites també en tinc. Hi havia un ex cap de govern que deia: "hi ha dos principis que Andorra no pot acceptar ni ara ni mai, la lliure circulació de persones i de capitals, això és així perquè en un país on som minoritaris a casa nostra, no es pot forçar que de cop puguin venir altres cultures, i agreuem el problema podem desaparèixer com Estat; i el lliure establiment de capitals tampoc no el podem acceptar per precaució al multinacional, que si està aquí, ens pot comprar el país".

Si aquestes frases no les recorden, eren del seu ex-ambaixador i excap de Govern i molt conegedor de la matèria, el Sr. Òscar Ribas. Doncs, si n'han fet cites anem-les a buscar!

Per tant, ja no definim més ratlles vermelles, vostès no han definit més ratlles vermelles, vostès no han definit ratlles vermelles, han definit coses aleatòries.

Quan hem parlat de la qüestió de la sobirania, el Sr. ministre, el Sr. Saboya, ho ha dit moltes vegades ho ha dit moltes vegades: hi ha d'haver unes regles del joc comunes i l'habilitat rau que amb aquesta homologació realment pugui anar fent caure les nostres especificitats, el que jo he intentat dir aquí és el nostre status quo. I aquesta és l'habilitat per poder entrar al mercat interior, o almenys nosaltres ho pensem, i aquest punt de vista el podem compartir i aquí és on rau l'èxit de la negociació. Però del model que s'ha partit... del model que s'ha partit, tot això està compromès, i a més és molt senzill Sr. cap de Govern, no faci cops de cap! Quan hem estat en aquestes comissions exteriors el que he pogut observar en un dinar que vam tenir i que vaig tenir l'honor de poder assistir amb l'ambaixadora de França, aquest tema es va posar sobre la taula, i aquí el país "va de mal en revuelo". Escolti! Fins i tot van aparèixer els quatre excaps de Govern a parlar d'aquest tema i automàticament van sortir amb un document de defensa, i en aquell document de defensa l'única cosa que es diu, i ho deien vostès, era: condició *sine quan* no tocar l'Acord duaner, presentar-se a la taula; passa que ens vam assabentar que el 5 de maig ja ho volien canviar i com compareix el Sr. Demaré Marescò, a la comissió el 9 de setembre, es torna a dir que es basi en mantenir aquest acord, ens ho diu al setembre, ens ho diu al 2014, i també reconeixen que el Sr. Riva quan van

parlar amb ell al 2013 això també ho donava per fet... Els criteris han canviat! Van canviar des del 5 de maig, s'ha explicat una altra pel·lícula i el pacte d'estat que vostès necessiten és per cobrir, senzillament una realitat que no ens han explicat.

I repeteixo, hi poden haver diferents models, tot són opcions polítiques, però posem-les sobre la taula. Nosaltres creiem en aquesta, no creiem en altres, i creiem que aquí s'hi pot avançar. Per tant, nosaltres al que sí que estem oberts és que si volen continuar per aquest camí tal com tenen el seu pacte d'estat, no hi entrarem... col·laborarem en tot el que podem, però no hi entrarem.

Si creieu que ens podem assentar, reformular, modular en base a les propostes que hi farem al pacte d'estat, doncs, en podem parlar.

I per últim, Sr. cap de Govern, vostè diu que l'Acord d'unió duanera, la Unió Europea ho pot denunciar i que és millor estar-hi assentats. Si parteix d'aquest principi, quedí's a casa, diguin el que tenen de firmar i per on té de passar pel tub i n'avançarem més! Perquè el que tinc clar és que la Unió Europea no ha denunciat tractes internacionals, no els ha denunciat, perquè no li faria cap favor i menys envers a un estat petit, i menys quan tenen una quantitat d'immigrants que piquen a la seva porta!

Per tant, el meu ho deixem aquí. Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És ara el torn del Grup Demòcrata. Té la paraula el Sr. Ladislau Baró.

El Sr. Ladislau Baró:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, per començar aquesta rèplica a les diferents coses que s'han vertit en aquesta Sala, només voldria fer una referència inicial a algun aspecte del discurs pronunciat ahir pel cap de Govern que em va semblar extremadament significatiu.

Jo em referia al principi en la meua anterior intervenció, al principi de la mateixa a la vitalitat política que li queda a tot aquest període que falta de legislatura, no només en relació als quatre temes sobre els quals hi ha una oferta d'acord transversal, o de pacte d'estat o diguem-li com vulguem, el nom no fa la cosa, sinó que hi ha moltes altres qüestions que a més queden articulades en el plantejament que feia ahir el Govern amb un nervi polític molt clar en base a criteris de transparència, d'homologació internacional de bones pràctiques, i aquest nervi polític es refereix tant als sectors tradicionals -potser l'agricultura, el comerç, el turisme- que cal continuar

enfortint i potenciant i que cal vigilar, Sr. Pintat -i aquesta és una de les nostres línies vermelles que l'Acord d'associació no malmeti, i ho tenim claríssim... i ho tenim claríssim-, aquests sectors s'han de preservar i en aquest sentit som conscients de la importància de l'Acord duaner. Després em referiré a les seves paraules finals.

Però d'altra banda, el nervi polític aquest no només anava encaminat a enfortir els sectors tradicionals sinó que, bé, continuava dotant de força de continuïtat al procés d'obertura econòmica i de diversificació de la nostra economia, que si bé l'obertura econòmica no ha anat amb uns resultats espectaculars de creixement sí que, bé, està donant els seus resultats i una mica mirant xifres econòmiques comparades veiem que estem en uns paràmetres doncs, bé, comparables als d'altres països.

Dit això i també vinculat a aquest nervi polític que entenc que ha de tenir el que queda de legislatura, voldria remarcar que des del grup parlamentari, bé, continuarem en la línia general a l'anterior legislatura de mantenir determinades iniciatives legislatives. Estem treballant amb el dret privat substantiu, estem treballant en àmbits del dret privat procedimental -ens referim a una llei que reguli la institució de la família de manera agrupada-, coordinar molta de la legislació que hi ha en aquest àmbit, estem treballant també en l'àmbit del dret procedimental però, sobretot voldríem posar l'èmfasi, i de fet en una d'aquestes qüestions se n'ha parlat abastament al llarg d'aquesta sessió, d'aquest debat, el tema del Codi de relacions laborals que no desvincularem en cap moment ni del necessari consens amb les forces parlamentàries ni amb els lligams econòmics i socials i que tampoc desvincularem en cap moment de la regulació del dret de vaga, ni dels mecanismes de concertació, és a dir, hi ha d'haver també entenem nosaltres una part del mateix o unes lleis que l'acompanyin que regulin la llibertat sindical, l'acció sindical i l'acció de la patronal.

Per tant, bé, serà una feina complexa però pensem que hi vam començar a treballar en l'anterior legislatura, va ser un dels temes Sr. López que no vam poder concloure, però sí que pensem que amb el que queda de legislatura i amb la col·laboració de totes les forces polítiques i dels agents econòmics i socials es podrà desenvolupar.

Em refereixo molt breument també a la Llei de transparència vinculada també a tota la qüestió de secrets oficials, amb la qual estem treballant. En aquest sentit dues aportacions de grups de l'oposició. El Sr. Pere López va presentar en l'anterior Debat d'orientació política una proposició, una proposta de resolució en aquest sentit que va ser recollida per la

Cambra i bé, doncs, estem treballant en això i també cal reconèixer a la segona proposta a la que em referia que el Grup Liberal ens ha fet arribar un primer document, no pas entrar-lo a tràmit sinó que l'ha fet arribar a les forces polítiques del Consell General en relació a secrets oficials que entenc que, bé, permetrà emmarcar potser una de les mancances que amb la feina de la Comissió Especial i que potser ha estat una de les raons, i tots ho hem convingut, que ha dificultat part de les tasques de la mateixa a l'acabar de tenir una normativa que delimiti clarament quin és l'àmbit doncs, que pertoca a la confidencialitat i l'àmbit al qual la informació pot ser distribuïda dins del Consell de forma més àmplia.

El que sí que voldria remarcar una mica aquests dos plantejaments que entenc que... bé, i aquest segons pot tenir diferents repercussions perquè afecta als secrets oficials, a la transparència, pot comportar una modificació del Reglament del Consell General, i bé doncs és un conjunt de línies d'actuació que pensem que tindran sentit en aquest llarg període de temps que encara queda de legislatura.

Sr. Víctor Naudi, no és que s'hagi volgut tapar res en el tema BPA, el tema BPA ha portat un primer any de legislatura un pèl condicionat, però l'activitat legislativa ha anat seguint. Miri, li dic per experiència en relació a l'anterior legislatura i això també va pel Sr. Pere López, quan diu que el ritme sembla que de producció legislativa doncs no avança de forma adequada, en relació a la passada legislatura les feines que fan els grups parlamentaris i el Govern que són els que tenen la iniciativa legislativa té una punta cap a mitjans de legislatura que es tradueix en una enorme quantitat de tramitació parlamentària. Per tant, per experiència els hi diria si la legislatura dura quatre anys que es preparin tot i que el Sr. Pere López digui que el que no es faci els propers divuit mesos no es farà que es preparin pel tram final perquè hi acostuma a haver una producció legislativa bastant intensa. No dic que s'hagin de fer tantes lleis com en l'anterior legislatura, hi havia molts àmbits per regular i ara penso que no n'hi ha tants... ara penso que no n'hi ha tants! Ara bé, hi haurà una segona meitat de la legislatura on hi haurà feina legislativa.

Sr. Víctor Naudi, m'ha sorprès una cosa, vostès en el seu programa electoral potser no només era referit a la Llei electoral, sinó que em sembla que més àmpliament en el tema de les competències dels comuns, plantejaven la possibilitat de reformar la Constitució; i avui ens diu que li fa por que la Llei de col·laboració pugui tenir un impacte o pugui ser contrari a la Constitució. Jo crec que això no és així i, en tot cas, des del Grup Demòcrata ja hem deixat abans que la reforma que pugui haver-hi en relació al

tema de transferències i competències doncs, ha de ser sempre situada dins del marc de la Constitució, per tant, en aquest sentit el que voldria és tranquil·litzar i alertar-lo que no hi hagués una possible contradicció amb el seu programa electoral però, bé, això ja ho verificarà vostè.

Sí que estic d'acord amb el que ha dit que hi ha d'haver una visió global. Ha d'haver-hi una visió global de la negociació i dels objectius que s'han de tenir amb aquesta negociació; però d'altra banda, jo entenc que aquesta visió global no és incompatible amb que es pugui desenvolupar per etapes, és a dir, hauria d'haver... bé, està molt de moda aquesta paraula "un full de ruta", doncs un full de ruta que marqués aquesta globalitat de la negociació però no hi veig cap problema amb que es pugui desenvolupar per etapes i per tant em sembla un bon plantejament al de començar a partir d'aquesta llei de col·laboració, que jo defineixo moltes vegades amb termes de "cooperació" perquè em sembla que aquesta paraula és un principi que hauria d'inspirar la cooperació de tot el desenvolupament de la negociació comunal.

Finalment Sr. Naudi, no hi ha un increment de la pressió fiscal, hi ha uns ajustaments a determinades deduccions que creaven doncs, deficiències i dir-li que el sistema fiscal doncs, mai és una cosa definitiva i això valdrà també, Sr. Pintat, per la Regla d'or, mai és una cosa definitiva en la seva primera aprovació. Tots els estats que es doten d'una fiscalitat més o menys nova, estan uns anys ajustant-la, i el mateix passa amb la Regla d'or; per tant, me'n vaig del Sr. Naudi al Sr. Pintat només amb aquesta consideració de la Regla d'or que no sigui tan exigent, Sr. Pepe... No sigui tan exigent perquè, bé, cal un cert temps per aconseguir aquest ajustament... per aconseguir aquest ajustament.

Quant al Sr. Pere López, li agrada el "Gattopardo", ja ho veig, a mi també... A mi també!

(Se sent riure)

No, no, a mi també! Miri, el protagonista, el Comte de Salines, precisament atribuïa a les forces que es pretenien més progressistes, més reformadores, aquesta capacitat de voler fer veure que ho canviaven tot per tornar al punt de partida. Nosaltres no ens situem amb aquestes que volen ser les més progressistes, nosaltres ens situem amb un reformisme moderat que és el que aconseguim avançar gradualment.

I amb això també me'n vaig als cops d'ull que de tant en quant fa quan els socialdemòcrates governaven en relació a... Vostè ha dit també que nosaltres en aquesta legislatura i en l'anterior hem contribuït a donar suport a tot el que era polítiques reformadores

i modernitzadores. Nosaltres també ho vam fer llavors. Els que del Grup Demòcrata en aquell moment estàvem allà ho vam fer, vam recolzar la Llei d'intercanvi d'informació, vam recolzar tots els convenis d'intercanvi d'informació fiscal a demanda, i a la vegada vam permetre... -ja no li diré que vam votar- però vam permetre que les primeres passes de la fiscalitat directa tiessin endavant. Per tant, no em digui que això era obstaculitzar. Una altra cosa és la política pressupostària perquè això implicava donar suport al recolzament polític a un govern que no tenia la majoria, aquesta era una altra qüestió.

Quant a les relacions laborals, m'hi he referit, ja he explicat un moment quin era el nostre esquema.

I quant a la política social, Sr. Pere López, segurament sí que aquí podem discrepar i de fet en l'anterior legislatura a l'hora d'elaborar la Llei de serveis socials hi va haver una discussió molt forta. Partíem nosaltres d'un principi de corresponsabilitat que sembla que no és el seu, i se'ns titlla d'economicistes i hi haurà aviat una discussió sobre quants economistes hi ha d'haver al Consell d'Administració de la CASS i quants no hi han d'haver. Penso que el fet de què hi hagi més o menys economistes no implica cap predisposició a l'economicisme però sí que nosaltres volem remarcar, volem remarcar que el Sr. Pere López és economista i no té pas aquesta constant temptació economicista, per tant, crec que al Consell d'Administració de la CASS hi faria goig...

(Se sent riure)

Però sí que volem remarcar que la variable econòmica, quan parlem de sanitat, quan parlem de seguretat social i la projecció a mig i llarg termini la incorporem.

Per tant bé, nosaltres no volem que l'Estat sigui l'únic que s'ha d'ocupar dels aspectes assistencials sinó que volem que l'individu, el ciutadà que pugui fer-ho també es corresponsabilitzi amb aquesta missió.

Quant a la Comissió especial, ja sabia jo que la Comissió especial conforme avancés la legislatura aniria generant més i més polèmica en el si del Ple del Consell General. És normal... és normal. La meua experiència parlamentària un pelet dilatada em confirmava aquesta presumpció.

Mirin, això va tant pel Sr. Pintat, pel Sr. Gallardo, pel Sr. Pere López i pel Sr. Gerard Alís, que són els titulars; el Sr. Víctor Naudi va declinar, va venir una temporada però va declinar la seva presència habitual entre nosaltres.

Jo entenc que la comissió funciona bastant de manera col·legiada, per tant, no és que vulgui ara

treure'm la responsabilitat de sobre com a president però, és clar, la línia oscil·lant aquesta que ha tingut una mica ara fent més enquesta, ara hauríem de fer prospectiva, la responsabilitat és una mica compartida.

De totes formes jo continuo afirmant que el balanç de la feina que s'ha fet, i ara que els grups parlamentaris estem treballant en fer la síntesi de tota la primera part de compareixences, veurem que la feina que s'ha fet és rellevant i penso que en l'etapa que ara iniciarem es pot continuar fent una feina encara més rellevant que ha d'estar integrada amb la proposta que feia ahir el Sr. cap de Govern que, de fet, nosaltres de forma... bé, bastant clara també havíem parlat dins de la comissió que això no es podia fer de manera separada del poder executiu, i que no es podia fer també de manera separada en relació a l'associació de bancs i banquers.

Quant al sistema fiscal també s'hi ha referit el Sr. López però no m'hi referiré ara perquè li faria la mateixa remarca que ha fet el Sr. Naudi.

Però tornem al "Gattopardo" i a l'immobilisme... Home! És que jo de veritat, en l'anterior legislatura, i un dia ho comentàvem aquí en un Debat d'orientació amb el Sr. cap de Govern, i li dèiem: "No obrim tants melons perquè ens costarà tirar endavant totes aquestes iniciatives i reformes". Vam obrir-ne molts i en vam tancar uns quants, no tots, ho reconec! Però, l'obertura econòmica, un combat amb força resultats quant a l'equilibri pressupostari, el desenvolupament en països clau d'una xarxa de convenis de doble imposició, una refosa de tota la imposició indirecta, la implantació de l'IRPF, una reforma, que tothom se n'oblida, una reforma legislativa molt important vinculada a la Justícia que abastava varies lleis, la Regla d'or -que caldrà ajustar i que segurament caldrà millorar-, la Regla d'or, els complements de jubilació -els complements de jubilació per més que el Sr. López digui que és un retrocés o una cosa perniciososa, perdoni però els ha valorat en tot cas pejorativament, deixem-ho així... Els ha valorat pejorativament i ha dit que van ser un instrument per enfrontar des de DA dos col·lectius de la societat... Res d'això! Va ser un acte de responsabilitat per començar a atacar de manera clara un tema com és el dels Fons de jubilació de l'Administració pública que tenien uns sostres molt marcats amb un termini força immediat, la Llei de serveis socials i socio-sanitaris. Bé, en diria moltes més, però clar qualificar com a immobilista tot aquest feix de reformes perquè no vam poder completar del tot la reforma de la funció pública, no vam poder-ho completar del tot, tot i que hi va haver un acord institucional rellevant, la qüestió de les competències i transferències i perquè no vam

avançar decididament en la reforma sanitària, perquè la qüestió d'Europa llavors s'anava treballant preliminarment, però és ara que ha esclatat. Qualificar d'immobilista aquesta trajectòria política de cinc anys, bé és com a mínim intrèpid. És una actitud intrèpida. Anava a dir agosarada, però bé, deixem-ho en intrèpida.

Finalment, em queda per comentar el que ha afirmat el Sr. Josep Pintat en quant a la Comissió especial, ja ho ha comentat una mica de forma general, i el que sí que em voldria referir és en la possibilitat de què un cop conclusa aquesta primera etapa de compareixences i també amb el procés de resolució que la problemàtica BPA ha arribat en el punt de l'adjudicació, puguem encetar aquesta nova etapa de prospectiva. Això per un costat.

Té raó Sr. Pintat amb el que diu de què en una negociació hi ha el que uneix i el que separa i bé, hauríem de parlar de les dues coses, ha dit vostè. I segurament si es vol arribar a un bon resultat, intentar treballar més allò que uneix.

El Grup Liberal afirma que s'ha iniciat malament la negociació de l'acord de negociació perquè semblaria ser que hi ha un vici inicial, que no se'ns acaba d'explicar, que condiona el resultat.

Escolti, l'acord de negociació s'inicia, primer hi ha hagut la discussió sobre els aspectes institucionals però en quant a l'apartat de mercaderies, la posició inicial de la part andorrana expressada pel Govern és força clara. I en quant a les nomenades prevencions o línies vermelles és pràcticament idèntica a la que vostès sostenen. El que passa és que clar, en una negociació hi ha una posició inicial, i com que és una negociació hi ha una evolució de la mateixa, de la qual vostès fan com una mena de pirueta intel·lectual i ja prejutgen quin serà el resultat. Que serà no assumible perquè diuen que hi ha una trampa que no ens saben explicar i diuen que hi ha uns impactes de costos beneficis que potser els tenen i que tampoc ens comuniquen. I per tant, el plantejament ens queda circumscrit una mica en aquests termes.

Han dit que el govern del Partit Socialdemòcrata tenia un plantejament molt clar, han dit que vostès el tenen i han parlat que Demòcrates per Andorra ens movem en una cosa aleatòria ha dit! Una cosa aleatòria jo no l'he vist per enlloc. Tenim definides les línies que ens preocupen, tenim definit un punt de partida clar de negociació. Tenim un govern que és el que dirigeix la política exterior, sempre es diu la política exterior, de fet també dirigeix la política interior, dirigeix les dues, però que dirigeix la política interior, que és l'encarregat de tirar endavant aquesta negociació. Ha plantejat un punt de partida,

l'ha explicat a les forces polítiques presents del Consell General, l'està explicant també als interlocutors socials. Tant el Grup Parlamentari Demòcrata com el Govern hem abordat el tema de les prevencions que tenim, i a partir d'aquí s'obre una negociació. Vostès tenen segurament i n'estic segur, i a més el Sr. Pintat és un gran coneixedor, ja li ve per herència, de qüestions europees i per qüestions vinculades a l'acord duaner, i per tant, aportarien molt al conjunt del Grup Liberal amb aquesta negociació. I discutiríem tots sobre com definir i defensar conjuntament aquestes prevencions, aquestes anomenades línies vermelles que a tots ens preocupen. Per tant, reitero i els exhorto una vegada més a trobar les fórmules a allò que ens uneix que és molt, per tal que el Consell d'una única veu pugui secundar el Govern a l'hora de negociar l'acord d'associació amb la Unió Europea.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció per part del Govern...

Sr. cap de Govern teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Una intervenció molt més breu que la primera evidentment.

Sr. Víctor Naudi, molt de pressa. Diu que hi ha notícies alarmants sobre el ministre de Finances. No hi ha cap notícia alarmant, no hi ha cap passat obscur, i el Govern ha reflexionat i tinc un gran ministre. Li deixo aquí, fixi's bé si va de pressa això. És veritat que la llei del Moneyval vostès van votar a favor de dos, es van abstenir en una. A mi el que em va molestar és per la que es van abstenir, per tant, el que vaig dir ahir ho continuo mantenint avui. No havia passat en les files socialistes en la seva globalitat, però aquesta manera d'actuar amb els que continuen apostant per la transparència fins al final, les van votar totes tres. Però bé, aquestes i altres coses fan fer que avui dia estiguin una mica més separats que fa uns quants anys.

A veure, el que no em puc deixar dir és que jo he dit claríssimament que s'havia de tornar a valorar el preu del punt pel que fa referència a la CASS, a les pensions. Jo el que he dit és que hi havia tres palanques possible, i no ens enganyem tots plegats i no fem trampes al solitari. O bé mirem el valor del punt o atracem la jubilació, pugen les cotitzacions. Més encara, jo penso que vam fer un pas endavant

molt important, aquest cop amb el seu suport, tant de la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet com de vostè, Sr. Víctor Naudi amb l'abstenció en un tema molt important del Partit Socialista. En aquell moment no hi havia no hi havia els Liberals, que era que vam fer com una mena de pacte de Toledo, des del punt de vista de què més que el pacte de Toledo de no injectar diners, el que vam dir és que les reserves que hi haguessin de la branca de pensions s'havien sempre de guardar. Quan ho vam votar estaven al tomb de 1000 milions de reserves, i vam dir per una responsabilitat per les generacions futures cada vegada que estiguin en risc aquests 1000 milions es tindran de fer les actuacions. I de palanques n'hi ha tres, això és el que he volgut dir, i que si no és aquest govern en serà un altre, si volem complir la llei i perquè puguem garantir les pensions en un futur, hi hagi com a mínim aquests 1000 milions de reserves.

L'alliberament del sòl. Sr. Víctor Naudi, vostè s'ha quedat com jo, vostè bastant millor. Això també li dic obertament. Però vostè i jo ens mirem les lleis però em sembla que no hi ha ni un sol article que digui que els terrenys són gratuïts. Pels comuns evidentment que són gratuïts de la cessió, però del que es tracta aquí és que també siguin gratuïts pel Govern. I no hi ha ni un sol article. En tot cas, això és un pas molt important des del punt de vista d'alliberar terrenys de forma gratuïta. No aniré més lluny, però podia agafar no pas un, ni dos, ni tres, bastants exemples del que li ha costat al Govern el fet de què aquests terrenys no fossin gratuïts, i per tant, em sembla la lògica més elemental el fet de què un govern, un comú cedeixi, vist que tenen la potestat urbanística i la Constitució així els hi diu que la tenen, que alliberin aquell terreny a favor del Govern, que el Govern hi fa una infraestructura que normalment és generadora de riquesa per aquella parròquia que l'acull. Per tant, no anem pagant-nos entre nosaltres quan en definitiva el que es vol és deslliurar un terreny per donar-li un servei públic que és beneficiós per la ciutadania i genera també activitat econòmica.

El Sr. Pere López. Desgast polític, ho ha explicat molt bé. És un plaer, vostès ho han de reconèixer escoltant al Sr. Ladislau Baró. Em permetran de dir-ho, potser no és massa elegant de dir-ho així però de tots els parlamentaris aquí, bé perquè té una gran experiència, una dilatada experiència, és de, diguem-ho així, dels que ho fan millor.

(Se sent riure)

I jo diria, i també és un amic, i de lluny. Aleshores, desgast polític, bé jo ja li puc acceptar allò que no estava dins del nostre programa electoral. És que vam anar gairebé uns quants, el Sr. Ladislau Baró i jo mateix, sempre hi som, no sé el què ens passa, també

fa un any i mig. I allà sí que tenim el desgast. I vam anar-hi amb totes les reformes fetes i se'ns va fer confiança, menys que a les primeres però suficientment per poder governar el millor que sabem per aquest país.

Pel que fa referència a què any darrera any faig els mateixos discursos. Perquè em crec el projecte i hi ha una mena d'insistència potser amb retòrica massa llarga de mirar de fer entendre que aquest és un bon projecte. No ho aconseguixo sempre però m'esforço i cada vegada m'esforço més i faig discursos més llargs. Potser els hauria de fer més curts i potser llavors se m'entendrà millor i potser entendran que aquest projecte de Demòcrates per Andorra, que dic passant, de forma també parcial en alguns camps d'altres forces parlamentàries, és un bon projecte per Andorra.

Com que tenim poc temps, li diré que he parlat de drets fonamentals. Això ho feia un gran líder de Socialdemocràcia aquí a Andorra. Això me'n recordo, amb aquesta experiència política, ell anava dient en quina pàgina havia dit segons què. Jo m'ho he mirat perquè sempre n'aprenc d'anteriors caps de govern, parlo del dret de vaga a la pàgina 43. Després el complement d'informació, ja ho ha fet el Ladislau Baró, que evidentment no és únicament el dret de vaga sinó per desplegar el capítol 2 de la Constitució, i evidentment el respecte que tenim, nosaltres no volem fer la feina sense comptar amb els sindicats, més encara volem que hi hagi sindicats forts. Perquè hi hagi sindicats forts s'ha de regular la negociació col·lectiva d'una forma bastant més urgent, i en definitiva, tot això és el que porta el grup parlamentari en cartera i que es farà en consens amb els agents socials, amb la patronal, però sobretot amb tots vostès.

I ja per anar de pressa Sr. síndic.

Turisme.

A mi em sembla que he concretat. Miri, si mira la meva reflexió que és la que vostè es va quedar, que estic content perquè no hi figura en el text original perquè aquesta va ser espontània, vaig dir s'han de pujar els preus dels hotels. Doncs escolti li agraeixo, però en canvi no està en el document oficial, el document que vostès tenen.

I com es fa això? Doncs es fa, concretem una mica més, es fa bàsicament gràcies a la política que porta, dir que sempre som els millors a fer-ho tot, però gràcies en part, diguem-ho així, siguem més modestos, a la política que porta el ministre de Turisme perquè ha pujat aquella gent que pernocta a Andorra. I això és un element essencial perquè pugin els preus. Però també s'ha de fer, i així ho vam dir, sent molt més exigents amb el servei. Però també li

donaré una bona notícia. L'hivern del 2015, l'habitació mitja, ja és baix el preu. Cal dir-ho, era de 64,6 euros. El 2016, és de 68,1, ja ha pujat 5,4. Per què? Perquè s'ha d'apostar més per un millor servei, sobretot més oferta, i més turistes vénen i més possibilitats hi ha per pujar-los. Però més encara. Hem dit que faríem una taula de reflexió permanent amb els hotelers de tal manera que independentment de com podem fer que tothom es guanyi millor la vida perquè tenim hotels de qualitat que es mereixen, no per una qüestió de recaptar per recaptar perquè tenim el servei adequat, perquè tenim bons hotels i em sembla que tots els hotelers estan d'acord que tenir una mitja de 61,1 per dormir, moltes vegades esmorzar, és un preu molt baix, i aquesta reflexió l'hem de fer però al mateix títol que hem de fer la reflexió sinó tancar aquells allotjaments turístics il·legals. I aquí hi ha una gran feina que s'està fent i millorar també les lleis. Millorar la Llei de l'allotjament turístic i també incloure dins del reglament de la Llei de l'allotjament turístic criteris al tomb de la qualitat. No s'hi val únicament de posar estrelles simplement per una qüestió sinó que també s'ha de veure que les estrelles no és qüestió de tenir grans vestíbuls molts bonics sense el servei adequat. Tot ha de ser un conjunt i això és la reflexió que està fent el ministre de Turisme.

L'anglès. Doncs s'ha tirat endavant un mapa...Sra. Rosa Gili, això és important, l'anglès. Mapa de les competències lingüístiques, el professorat ja està, el tenim dins del pressupost. Tenim els plans de formació corresponents. En aquests moments ho estem fent poc a poc amb els recursos, no es pot fer un canvi d'aquests del dia a l'endemà. Més que fer-ho ja ho estem escenificant. Ja hi ha un decret en marxa. El ministre evidentment tot això no m'ho sé de memòria, m'ho ha passat el ministre. Hi ha hagut l'edicte al gener del 2016, 3 mestres d'anglès, 4 professors d'anglès, pel que fa referència a la conciliació familiar. Molt més en segona ensenyança s'està mirant de reorganitzar tots els horaris per fer possible el que vostè critica, que avui dia no és possible. Em sembla que he fet el tomb més o menys de la intervenció que ha fet vostè i acabaré amb el Sr. Ladislau Baró, però acabaré. Aquesta manera de dir acabaré, queda fatal. En tot cas contestaré la intervenció del Sr. Ladislau Baró, que no hi ha res a contestar, solament agraïments a donar-li.

Sr. Josep Pintat, miri, ha sigut un honor de citar un cap de Govern. A més un cap de Govern que va fer molt per Andorra, i li dic sincerament, ha sigut un honor i ho tornaria a fer i vostè sap que ho dic sincerament.

Miri l'acord d'associació, l'espai econòmic europeu és un acord d'associació. És que a vegades ens emplenem de terminologies, i en l'espai econòmic europeu quan es va negociar, es va negociar tot el que estem negociant amb l'acord d'associació. Això va així. I des del 2011, nosaltres no hem canviat la nostra manera de pensar, no trobaran amb nosaltres ni un sol document que posi en dubte que volem continuar tenint l'acord duaner tal i com ho va negociar un antic cap de Govern que ahir citava, i que va gestionar al mateix temps que jo intento gestionar el millor que puc aquest Estat que tant ens estimem. Això d'una part.

I després jo acabo així. No és qüestió de línies vermelles o no vermelles, de si ho fem bé o malament. En tot cas, ho podem fer millor encara i ho podem fer millor amb la seva ajuda, i parlo del Partit Liberal Andorrà, en el qual jo també he militat durant molts anys, i els hi torno, acabo així Sr. síndic perquè sé que és una mica tard, acabo com vaig dir-ho ahir en la meva intervenció, aquesta sí escrita. Tot es pot millorar sabent quines són les línies vermelles o la terminologia que vulguin, però la seva arribada a la taula de negociació farà que siguem més a reflexionar i us invito doncs a complementar els 72 que som avui dia per arribar al 100%. Ho necessitem i us ho demano una vegada més.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Obrim un torn d'intervencions per part dels grups.

Per part del Grup Parlamentari Mixt, Sr. Víctor Naudi.

A la tribuna, si us plau.

Els hi demanaria a tots els intervinents brevetat, si us plau.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Quin temps disposem?

Doncs començaria per la intervenció del Sr. Toni Martí quan es referia una vegada més amb la votació de les lleis Moneyval. Ha precisat que sí que en vam votar dues i una ens vam abstenir, i encara ha tornat a dir que no li agradava el que lliurement vam votar. Torno a dir, nosaltres vam votar, ens vam abstenir perquè justament defensàvem el treball en comissió, una seguretat jurídica, i fer les coses ben fetes amb transparència i donant garanties perquè els petits comerciants poguessin vendre el tabac en condicions

i alhora defensàvem la sobirania i no s'hi val aplanar-se davant d'una certa transparència a qualsevol preu.

Parlava de la gratuïtat de les sessions, jo no vull entrar aquí en un debat molt tècnic. Efectivament la cessió dels comuns de terreny dels privats és a títol gratuït però entenc i s'entén que aquesta cessió és a càrrec dels comuns però per fer equipaments, però aquests equipaments poden ser comunals i també poden ser estatals i per tant, aquesta llei per altra banda, doncs he dit que té certes virtuts, aquest esborrany de llei però també pot presentar alguns problemes i aquí continuo amb la intervenció del Sr. Baró que deia que no entenia o que hi havia una contradicció. Jo més aviat he entès o m'he quedat amb la seva contradicció. Nosaltres efectivament en el nostre programa electoral dèiem que estàvem disposats a canviar la Constitució per fer les coses ben fetes, si realment hem d'abordar aquesta modificació de les transferències i competències comunals, sobretot les competències en aquest cas, doncs si volem anar al fons de la qüestió molt probablement faci falta un canvi institucional. I en aquest sentit, la meva intervenció anterior el que venia a dir és de què si anem fent pedaços en aquestes lleis parcials, que evidentment vostè ha defensat que es poden fer, una cosa no treu l'altra, però evidentment si no anem al fons de la qüestió i fem una reforma global, mala feina farem o farem una reformeta. Aquest és el sentit de la meva intervenció.

Abans en la intervenció anterior, el Sr. Pere López ens retreia pel que fa a la sanitat, una vegada més, fent cert populisme doncs en l'anterior legislatura vam votar la reforma de la Llei de la CASS. Doncs bé, aquesta reforma evidentment hi ha qüestions que no ens agradaven però vam preferir més participar-hi per poder millorar el text i així crec que va ser, i per tant, fent al·lusió una vegada més a la doctrina del Gattopardo, doncs vostès Sr. López voldrien tornar a la llei del 2008. Entenem que la llei del 2008, malgrat que en aquell moment era una bona llei, necessitava modificar-se. Em sobta també una mena de contradicció en aquest sentit perquè avui en aquesta Cambra hem vist una química idíl·lica creixent entre vostè i el Sr. cap de Govern i em sobta després d'aquestes crítiques reiterades.

Torno a les intervencions anteriors i al debat d'ahir del cap de Govern, no ens creiem aquelles qüestions que vol modificar, no ens creiem que tingui realment aquesta voluntat perquè hem anat veient al llarg d'aquests mesos reiteradament que s'han fet incompliments. S'ha parlat abans abastament de les propostes de resolució que no s'havien complert, però també en el seu debat d'orientació anterior, va fer esment varies vegades de la necessitat de tenir un

heliport. Aquest heliport encara no l'hem vist i pel que fa més aviat a l'obertura estrangera que el Sr. Baró deia abans que s'han fet petits passos, però que realment són quasi bé insignificants i més aviat a vegades porten perjudici a la competitivitat dels nostres petits industrials. I en aquelles qüestions més interessants com la sanitat, la clínica de fertilitat tant anunciada, doncs finalment hem vist que fins i tot presenta diferències de criteri o no té tot el suport necessari en el si del gabinet ministerial. Aquelles altres anunciades en el sector de la medicina, de moment no n'hem vist cap més i per tant, aquí potser hauríeu de fer una reflexió en el sentit de què segurament doncs que aquesta famosa seguretat jurídica que tant poc la cuideu des de la vostra banda o la inseguretat en matèria fiscal que amb aquestes modificacions que he dit abans que es vol tornar a tocar perquè en el seu moment no es va fer la feina que calia fer, tornar a modificar els impostos ara pot generar una vegada més aquesta inseguretat jurídica i pot malmetre la real inversió estrangera que ens interessa a nivell de país.

Ho deixo aquí de moment.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el torn del Sr. Pere López, també pel Grup Mixt.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, per començar aquest torn començaré pel cap de Govern. El cap de Govern diu que acaba, i jo començo amb vostè si em permet la broma.

En relació al tema de drets i de llibertats que vostè ha trobat a la pàgina, no sé quina pàgina em deia si era la 43 o la 42, que ha trobat que parlava del dret de vaga. Si això és tot el que per vostè són els drets i les llibertats, penso que s'ha deixat bastantes coses perquè és que no va fer referència ni a la igualtat, ni al gènere, ni a llibertats personals ni evidentment cap mena d'esment al dret dels residents i altres qüestions. És simplement, no va trobar en tres hores de discurs moment per fer esment a alguna d'aquestes qüestions que per nosaltres són importants, i entenc que per vostè no ho siguin.

En quant a les propostes de resolució no ens ha fet el balanç. Ja sé que el balanç és pobre i fins i tot penso que diu molt poc d'un govern, per tant és complicat venir aquí i dir: "sí, sí se n'han votat vint-i-una, i finalment només n'hem complert vuit". Però en tot cas que quedi dit i en l'exercici de l'any que ve a

veure si el balanç que es presenti és una mica més favorable.

En quant al Sr. Baró i a les seves referències al Gattopardo i a la seva capacitat de fer nous termes. Avui ha parlat del reformisme moderat i excessivament moderat, després li parlaré del que han fet en la passada legislatura i de com entendre al nostre entendre aquestes referències que feia del Gattopardo. Vostè ens ha avisat de què ens vindrà molta feina. Perfecte, el cicle habitual que diu vostè de com és una legislatura però potser no hauríem de perdre una mica la vista del que és important, que tot és important del que és essencial i el que és prioritari i és aquí on el seu projecte s'ha mostrat com un projecte immobiliària. No sé quins són per a vostè els grans problemes que té el nostre país. Nosaltres faríem una llista: la sanitat, el model territorial, les pensions, la funció pública, i l'acostament a la Unió Europea. Sobre aquestes cinc qüestions en la passada legislatura, res de res. Es van fer moltes lleis, es van tirar endavant molts textos, fins i tot hi ha moltes lleis que podríem qüestionar si estan en aplicació adequada o si es van tramitar en una velocitat que a hores d'ara potser no s'estan aplicant del tot, però sobre aquests cinc grans punts, doncs res de res.

I voldria acabar amb una breu referència al pacte d'Estat amb la Unió Europea, i a la proposta que el cap de Govern va fer ahir, de demanar la incorporació dels agents econòmics i socials i que ja ens n'havia parlat. Ens sembla una proposta encertada per la nostra part, ja fins i tot l'hem posat en coneixement amb els agents socials i en principi cal trobar la proposta perquè això es pugui tirar endavant i acabar formalitzant.

I per últim, voldria parlar de les pensions i no perquè sigui menys important. Ja ho he dit en la primera de les intervencions, m'he referit durament a les manifestacions que fan els presidents del Consell d'Administració de la CASS i ara també ho faré amb vostè Sr. Martí. Ja n'hi ha prou d'aquesta qüestió, si hi ha un problema amb les pensions, estan vostès per arreglar-los. Ja n'hi ha prou de les xifres que vostè donava en la seva intervenció, que si no es fa res d'aquí uns anys s'han d'aportar 200 o 300 milions. Ja n'hi ha prou de crear angoixa a la gent de si cobraran o no cobraran les seves pensions. Vostès són el govern d'Andorra i hi ha uns responsables al Consell d'Administració de la CASS que han de prendre les decisions que creguin. Es sabran quines son les decisions que s'han de prendre, no pot venir vostè aquí, any rere any, a dir que hi ha aquest gran problema. I que hi ha un problema de 4000 milions de compromisos futurs i un problema que és insostenible. Estan al Govern per solucionar tots els

problemes, però principalment aquest problema, i han d'agafar el toro per les banyes i prendre les decisions que calgui prendre. I és immoral mantenir aquest discurs que el sistema de pensions és insostenible i no prendre les decisions que s'hagin de prendre. I les han de prendre ja sobre aquesta qüestió.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És ara el torn del Grup Liberal.

Té la paraula el Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

Seré breu.

Sr. Baró, referent a la regla d'or, la famosa llei, no ens digui que siguem exigents. Les lleis són per complir-les i prou.

Referent al Sr. cap de Govern, que parlava del tema de l'acord d'associació. Diu que no hi ha cap document que qüestionari. Jo no li estic dient això, li estic dient que el model que s'ha emprat, la fórmula, el marc ja posa, ja condiona per si mateix l'acord duaner. I també ens ha dit abans que una concessió o altra s'ha de fer.

Nosaltres, el nostre punt de vista, entenem que aquesta acord duaner és irrenunciable. I crec que és bo deixar-ho clar així, si no és així doncs malament.

Després també hi ha el tema que està lligat directament amb la sobirania, que és el mateix marc institucional. Allà s'estan posant o s'estan marcant i tot i que no està marcat, però que evoluciona cap aquest camí, unes regles de joc que realment s'estan demanant les mateixes exigències que les que podria tenir un estat membre de la Unió Europea, que té dret i vot, i no és el cas, un segon país tercer. Per tant aquí hi ha moltes incògnites. Nosaltres tal i com s'ha plantejat aquest pacte d'Estat que tenen, i que si hi ha línies vermelles i a més són línies vermelles, i tènues, que ni ho són, i potser s'han hagut de posar perquè ja està condicionat o ja està viciat d'arrencada, per dir-ho clarament. Quina és la línia vermella que m'agradaria mantenir? Escolti, les línies vermelles no són això. Per tant, no és aquesta la via. Nosaltres per aquesta via, en aquest model així tènue, no hi entrarem. I estem disposats a parlar i a portar-los-hi tota la documentació que tinguem i informació i col·laborar, però subscriure una cosa que ja no l'envien en un principi correcta, no ho

farem. I si creieu que han de poder canviar-ho o fer una altra cosa, podem parlar, però no això.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el torn del Grup Parlamentari Demòcrata.

No hi ha intervenció...

Alguna altra intervenció per part de Govern...

No hi ha intervenció...

Bé, doncs acabades les intervencions per part dels grups parlamentaris i del Govern, es dona acabat el debat.

Recordo que el termini màxim per la presentació de propostes de resolució és fins les cinc de la tarda.

Se suspèn la sessió fins les sis de la tarda.

(Són les 14.22h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 18.02h)

El Sr. síndic general:

Bona tarda.

Es reprèn la sessió.

S'han presentat 12 propostes de resolució, totes elles admeses per la Sindicatura, propostes que ja teniu cadascun de vosaltres sobre la taula.

Recordaré breument el procediment.

En primer lloc, es procedirà a la defensa de les propostes de resolució segons l'ordre de presentació. Una vegada feta l'exposició per part dels grups L'exposició de les propostes es farà aquest cop des de la tribuna, després el debat es pot fer des de l'escó.

Després d'haver fet aquesta exposició per part dels grups parlamentaris, se suspèndrà la sessió, per tal que cada grup pugui analitzar la seva posició respecte a les diferents propostes de resolució presentades, i si és el cas, fer propostes que portin a un text assumible i consensuat per part dels grups.

Al reprendre la sessió, els grups indicaran la seva posició respecte de les altres propostes presentades, i finalment indicaran el text que sotmeten a votació.

Passem doncs a la presentació de la primera proposta de resolució, registrada amb el número 661 i presentada pel Grup Parlamentari Mixt.

Intervé per exposar la proposta de resolució, la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Atès que la Carta Social Europea o Carta de Torí, representa el segon gran instrument de drets humans del Consell d'Europa després del Conveni Europeu per a la Salvaguarda dels Drets Humans i les Llibertats Fonamentals de Roma, 1950. Que conté una llista de 19 drets socials en l'àmbit principalment laboral i de la salut. I que el 1988 es va adoptar un Protocol addicional amb quatre nous drets i el 1996 va adoptar un nou text, que ara es diu Carta Social Europea (revisada), fins a arribar als 31 drets socials;

Atès que tot i que és un tractat internacional vinculant, la Carta Social Europea, tant en la versió original com la revisada, té la particularitat de presentar-se com un "menú" de drets d'entre els quals els Estats part poden, amb certes restriccions, triar quins drets accepten i quins no;

Atès que tots els drets, inclosos els no acceptats, s'han de considerar principis o aspiracions de política pública que els estats part intentaran assolir en un futur no massa llunyà;

Atès que el Protocol Addicional sobre les Reclamacions Col·lectives es tracta d'un procediment de reclamació molt important que ha reforçat la importància i supervisió del compliment de la CSE. La seva aprovació es va realitzar amb la finalitat, com assenyala el preàmbul, de: "(...) millorar l'aplicació efectiva dels drets socials garantits per la Carta", considerant que aquest objectiu es pot aconseguir, en particular" (...) mitjançant l'establiment d'un procediment de reclamacions col·lectives que, entre altres aspectes, reforçaria la participació dels empresaris i treballadors, així com de les organitzacions no governamentals".

Atès que el dia 27 d'abril en la Conferència: Carta Social Europea: Com s'aplica a Andorra els experts convidats van recomanar que en vista de la situació actual, Andorra estaria en disposició de aixecar certes reserves i de signar i ratificar el Protocol Addicional de Reclamacions Col·lectives.

Atès que per desenvolupar aquest treball, els mateixos experts van recomanar la creació d'una comissió mixta, legislatiu-executiu, per poder avançar en la millora dels drets socials a Andorra.

Atès l'exposat, el Consell General, en la Sessió de Debat d'Orientació Política del Govern de maig de 2016,

Acorda:

Encomanar al Govern:

- Que iniciï les accions necessàries per poder crear una comissió especial, legislatiu-executiu, per poder dur a terme els treballs necessaris per poder donar conformitat a tots els preceptes de la Carta Social Europea i iniciar els tràmits per poder signar i ratificar el seu Protocol Addicional sobre Reclamacions Col·lectives.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Passem a la segona proposta de resolució. Aquesta ha estat registrada amb el número 662 i presentada pel Grup Parlamentari Mixt. Intervé també per exposar la proposta de resolució, la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

Teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Atès que la falsificació de medicaments i productes sanitaris constitueix un risc greu, moltes vegades amb dany irreversible, per a la salut i per això cal tipificar les conductes associades amb aquestes falsificacions com delictives. A més, aquesta amenaça global fa precisar la cooperació, coordinació i comunicació entre les autoritats de diferents països en la lluita contra aquests delictes.

Atès que la Convenció Medicrime contra la falsificació de medicaments i productes sanitaris, suposa l'aplicació d'un instrument internacional centrat en aspectes relacionats amb la prevenció, la protecció de les víctimes, la promoció de la cooperació nacional i internacional i la inclusió en el dret penal dels delictes relatius a la falsificació de productes mèdics que suposin una amenaça contra la salut, el subministrament i el tràfic de productes mèdics falsificats, la falsificació de documents, i la fabricació no autoritzada o el subministrament de medicaments i la posada al mercat de dispositius mèdics que no compleixin amb els requisits de conformitat.

Atès que la Convenció Medicrime proporciona un marc per a la cooperació nacional i internacional a través dels diferents sectors de l'Administració pública, mesures de coordinació a nivell nacional, a més, es preveu la creació d'un òrgan de vigilància per supervisar l'aplicació de la Convenció pels estats part.

Atès que el Consell d'Europa considera "urgent adoptar mesures repressives i preventives" davant la proliferació d'aquest tipus d'infraccions i l'oferta a internet de "productes essencialment perillosos",

l'amenaça sobre la salut pública ha adoptat "proporcions realment mundials", de la mateixa manera que segons l'Organització Mundial de la Salut les vendes de medicaments falsificats van ascendir el 2010 a més de 68 mil milions d'euros;

Atès que tot i no haver-se detectat medicaments falsificats a la cadena legal de distribució al nostre país, aquestes mesures legals contribuiran a millorar la protecció de la salut pública davant els medicaments falsificats;

Atès que el risc que per a la salut pública suposen aquestes falsificacions, fet que ens ha motivat a impulsar la signatura i ratificació d'aquest conveni, amb la finalitat de la incorporació al nostre ordenament jurídic d'aquest tractat internacional necessari per donar una eina potent per poder lluitar contra aquests delictes amb uns estàndards comuns internacionals;

Atès l'exposat, el Consell General, en la Sessió de Debat d'Orientació Política del Govern de maig de 2016,

Acorda:

Encomanar al Govern:

- Que iniciï les accions necessàries per a la signatura i ratificació del Conveni del Consell d'Europa per a la falsificació de productes mèdics i delictes similars que constitueixin amenaces per a la salut pública, fet a Moscou el 28 d'octubre del 2011, anomenat MEDICRIME.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Passem a la tercera proposta de resolució que ha estat registrada amb el número 663 i presentada pel Grup Parlamentari Mixt.

Intervé per exposar la proposta de resolució, la Sra. Rosa Gili Casals.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Atès que una societat on no es compleixen les lleis no és una societat que funcioni, seriosa i creïble,

Atès que un Govern que demana, com ha de ser, que els seus ciutadans respectin les normes, no es pot permetre que les seves pròpies institucions públiques siguin els pitjors exemples de males praxis,

Atès que està en mans de Govern d'assenyalar normes o lleis inadequades i que pot plantejar modificacions a través de projectes de llei,

Atès que el mateix cap de Govern en el seu discurs d'ahir va reconèixer públicament que DA es planteja la possibilitat d'una eventual pujada de l'edat de jubilació, pujades d'impostos i més pujades de les cotitzacions de la CASS,

Atès que estem en una època de patiment per a molts ciutadans, que siguin aturats, assalariats, empresaris o pensionistes,

Atès que el posicionament del Govern de DA en relació a les accions de la CASS, malgrat no ho vulguin reconèixer, fa que albirem més retallades en el sistema de reemborsament sanitari,

Atès que per tenir legitimitat per demanar més esforços a la població, cal que el Govern mostri una gestió irreprotxable de les institucions i dels recursos públics,

El Consell General, en la Sessió de debat d'orientació política del Govern del 5 de maig del 2016,

Acorda:

Exigir al Govern l'aplicació rigorosa i sense excepcions de totes les lleis votades en aquest Consell General i al mateix temps que aquest apliqui una política de tolerància zero a totes aquelles institucions que no respectin les normatives en vigor.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Passem a la quarta proposta de resolució.

Aquesta ha estat registrada amb el número 664 i ha estat presentada també pel Grup Parlamentari Mixt.

Intervé per exposar la proposta de resolució, el Sr. Pere López Agràs.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Vista la magnitud de la crisi dels refugiats procedents de la guerra de Síria davant de la qual per qüestions humanitàries el nostre país no pot restar d'esquenes.

Vist que volem que el nostre país projecti una imatge de país solidari a nivell internacional.

Atès que el cap de Govern va anunciar el mes de setembre de l'any passat la voluntat d'acollir vint refugiats provinents de la crisi esmentada.

El Consell General en la sessió de Debat d'orientació política del Govern del 5 de maig del 2016 acorda instar el Govern a fer els passos necessaris per fer efectiu el seu compromís d'acollir una vintena de refugiats procedents de la guerra de Síria.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Passem ara tot seguit a la cinquena proposta de resolució registrada amb el número 665 i presentada també pel Grup Parlamentari Mixt.

Intervé per exposar la proposta de resolució el Sr. Gerard Alís Eroles. Teniu la paraula.

El Sr. Gerard Alís:

Gràcies Sr. síndic.

Vist que la Constitució del Principat d'Andorra disposa en el seu article 1.2 que l'acció de l'Estat ha de tenir com a principi inspirador, entre altres, la igualtat, i alhora l'article 6.2. del mateix text preveu que els poders públics han de crear les condicions per tal que la igualtat entre els individus sigui real i efectiva.

Atès que en l'actualitat no existeixen polítiques de gènere a l'agenda política del Govern ni de les altres administracions públiques.

Atès que la representació del gènere femení en les cúpules de les diferents organitzacions i entitats socials i econòmiques, tant del sector públic com del sector privat, està molt desproporcionada en relació al gènere masculí.

El Consell General, en la Sessió de debat d'orientació política del Govern de 5 de maig de 2016, acorda:

Encomana al Govern que inclogui polítiques de gènere de manera que les actuacions de qualsevol administració pública s'analitzin des d'aquesta perspectiva. En especial el Govern i totes les altres administracions públiques hauran de desenvolupar les dues actuacions següents: introduir, a partir d'ara, memòries d'impacte de gènere a tots els projectes de llei que es presentin així com en totes les polítiques públiques que es desenvolupin; establir, en el termini de tres mesos, mecanismes per tal d'assegurar la presència de dones en els òrgans col·legiats de les diferents entitats i organismes, tant públics com privats. Caldrà que dits mecanismes tendeixin a una representació paritària del 50 %, però com un mínim assegurin un 33 %.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Passem a la sisena proposta de resolució que ha estat registrada amb el número 666 i presentada pel Grup Parlamentari Mixt.

Intervé per exposar la proposta de resolució, el Sr. Pere López Agràs. Teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Vist el contingut dels darrers informes del Tribunal de Comptes i en especial l'important número d'irregularitats identificades per aquest organisme.

Vist que aquestes irregularitats no estan tenint seguiment tant per part de les entitats concernides com pel propi Govern.

Atesa la preocupació d'aquestes irregularitats per quant són relatives a la gestió de fons públics.

El Consell General, en la sessió de Debat d'orientació política del Govern de 5 de maig de 2016, acorda:

S'encomana al Govern una modificació de la Llei del Tribunal de Comptes per: establir mecanismes de sancions i de demandes de responsabilitats per aquells que cometin irregularitats i reforçar els mecanismes per que el Tribunal de Comptes pugui posar en coneixement de la Fiscalia els fets greus detectats i que aquesta actuï conseqüentment.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

La setena proposta de resolució ha estat registrada amb el número 667 i presentada pel Grup Parlamentari Liberal.

Intervé per exposar la proposta de resolució, el Sr. Jordi Gallardo. Teniu la paraula.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

Atès el contingut del Debat d'orientació política del Govern.

Atès que el passat 4 de febrer del 2016, es va aprovar el marc pressupostari de l'Administració de l'Estat per al temps corresponent al mandat 2016-2019.

Considerant que en la resposta escrita del Govern a la pregunta formulada sobre els objectius de sostenibilitat financera i d'estabilitat pressupostària i fiscal establerts en la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, aquest reconeix

que “no està en disposició de facilitar a data d'avui els objectius esmentats”.

Atès el que disposa la vigent Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, en concret l'article 11, apartats 4, 5 i 6.

Considerant que el mateix Govern: “entén que escauria modificar el marc pressupostari d'acord amb els objectius publicats en el cas que l'elaboració del marc pressupostari s'hagués fet abans de publicar els objectius”.

Es proposa la següent Proposta de resolució: s'encomana al Govern que: requereixi al Tribunal de Comptes, d'acord amb el ministeri encarregat de les finances, publiqui, en el termini d'un mes, els objectius de sostenibilitat financera i d'estabilitat pressupostària i fiscal, tant pel que fa referència a l'Administració general com als comuns; requereixi al Tribunal de Comptes el corresponent informe previ sobre els objectius tothora citats i sotmeti al Ple del Consell General la modificació del marc pressupostari amb els objectius fixats.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

La vuitena proposta de resolució ha estat registrada amb el número 668 i presentada pel Grup Parlamentari Liberal.

Intervé per exposar la proposta de resolució, la Sra. Carine Montaner. Teniu la paraula.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Atès el contingut del debat d'orientació política del Govern.

Atès que en el termini d'un any, hem tingut canvis pel que fa a la titularitat del ministre de Salut.

Considerant les incidències greus manifestades per l'informe del Tribunal de Comptes, per a l'any 2014, pel que fa al Servei Andorrà d'Atenció Sanitària.

Atès que la Caixa Andorrana de Seguretat Social registra un dèficit de 48 milions d'euros, 15 milions més que el 2014.

Considerant les actuacions deficientes del Ministeri de Salut en matèria de salut pública.

Es proposa la següent Proposta de resolució: s'encomana al Govern que en el termini màxim de sis mesos, efectui una auditoria de gestió del Servei Andorrà d'Atenció Sanitària, Caixa Andorrana de

Seguretat Social així com altres organismes anàlegs, i la sotmeti al Ple del Consell General.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Passem a la novena proposta de resolució que ha estat registrada amb el número 669 i presentada també pel Grup Parlamentari Liberal.

Intervé per exposar la proposta de resolució, el Sr. Carles Naudi. Teniu la paraula.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Com va dir ahir el M. I. Cap de Govern: “L'últim any, les deduccions de l'impost de societats van sobrepassar els 35 milions d'euros. Segurament és el moment de revisar a la baixa algunes d'aquestes deduccions, com la deducció per noves inversions.”

Per tant, considerant que la deducció per noves inversions en actius fixos afectes permet als empresaris que inverteixin en actius fixos deduir-se el 5% del valor de la inversió, sempre i quan la mantinguin per un període fixe mínim de cinc anys des de la seva adquisició.

Considerant que la deducció per la creació de llocs de treball de 3.000 euros per persona d'increment mitjà de la plantilla fixa anual, permet als empresaris que conclouen contractes de treball indefinits i incrementen la seva plantilla, a una deducció de fins a 3.000 euros per persona d'increment mitjà de plantilla fixa anual.

Considerant que la deducció per impostos comunals i de les plusvàlues permet als empresaris deduir-se de la quota d'impost de societats la taxa pagada al comú en concepte de radicació de l'activitat econòmica i de la taxa o impost sobre l'inquilinat, així com l'impost estatal de les plusvàlues.

Considerant, així mateix, tots els efectes col·laterals que totes aquestes deduccions tenen per a l'economia i per a la societat andorrana, presentem la següent Proposta de resolució: s'encomana a M. I. Govern que es comprometi a mantenir les deduccions impositives: deducció per noves inversions en actius fixes afectes; la deducció per creació de llocs de treball i la deducció per impostos comunals i plusvàlues.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Passem a la proposta de resolució número 10 que ha estat registrada amb el número 670 i presentada pel Grup Parlamentari Liberal.

Intervé per exposar la proposta de resolució, la Sra. Judith Pallarés. Teniu la paraula.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Atès el contingut del Debat sobre l'orientació política del Govern.

Atès que, l'article 72.2 de la Constitució fixa com una de les funcions principals del Govern la de dirigir la política internacional del país.

Atès que, el Consell General ha d'autoritzar la conclusió de la pràctica totalitat dels tractats internacionals que celebra Andorra, en aquest sentit, determina en quins casos ha d'intervenir el Consell General i com ho ha de fer -segons l'article 64 i 65 de la Constitució.

Considerant que en data 16 de desembre del 2014, el Consell de la Unió Europea va adoptar una Decisió autoritzant l'obertura de negociacions d'un o varis acords d'associació entre la Unió Europea i tres estats, que únicament tenen en comú una reduïda dimensió territorial: Andorra, Mònaco i San Marino.

Considerant que a l'ocasió d'una visita a Andorra d'una delegació de la Unió Europea al mes de febrer del 2014, els representants del Govern varen establir que l'acord duaner del 1990 no es podia posar en dubte en cas d'iniciar les negociacions d'un acord d'associació,

Considerant les disposicions del pacte d'Estat signat entre el Govern i el Grup Parlamentari Mixt i el Grup Demòcrata pel que fa a les línies vermelles,

Considerant que el tothora citat pacte d'Estat disposa que el ministre d'Afers Exteriors només informa als representants dels grups parlamentaris que són presents al pacte d'Estat i membres de la Comissió Legislativa de Política Exterior,

Es proposa la següent Proposta de resolució,

S'encomana al Govern que s'efectuï en el termini màxim de sis mesos el corresponent estudi d'impacte econòmic, social i jurídic corresponent per saber les conseqüències que pot aportar a Andorra la celebració d'un acord amb la Unió Europea.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

L'onzena proposta de resolució ha estat registrada amb el número 671 i presentada pel Grup Parlamentari Demòcrata.

Intervé per exposar la proposta de resolució, el Sr. Miquel Aleix.

Teniu la paraula.

El Sr. Miquel Aleix:

L'any 2013 el Consell General va votar una modificació a la Llei del 2008 de la CASS que estipula la cotització de les persones que realitzen una activitat per compte propi sigui esgraonada en funció dels seus ingressos.

Aquesta preveu una reducció del 50% el primer any de cotització. Dita reducció es pot aplicar també per guanyos anuals inferiors o iguals a 24.000€.

Paral·lelament, el passat mes la disposició final sisena de la Llei del pressupost 2016 recull un increment del 2% a la cotització de la branca general de la CASS, en vigor des del proppassat 1er d'abril.

Dit increment implica un augment de cotització significatiu per a les persones que exerceixen una activitat per compte propi, que s'aplica de forma poc equitativa ja que no té en compte les realitats salarials d'aquests diferents treballadors.

Per tot l'esmentat i perquè estem convençuts que el nostre país mereix oferir un tractament equitatiu pels treballadors per compte propi, presentem la següent Proposta de resolució:

S'encomana al Govern que estudiï la possibilitat d'establir la cotització de les persones que realitzen una activitat per compte propi a la CASS en funció dels seus ingressos, prenent en compte la sostenibilitat del sistema.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Passem a la dotzena i darrera proposta de resolució, que ha estat registrada amb el número 672 i presentada pel Grup Parlamentari Demòcrata.

Intervé per exposar la proposta de resolució, el Sr. Antoni Fillet.

Teniu la paraula.

El Sr. Antoni Fillet:

Gràcies Sr. síndic.

El turisme és un dels pilars de la nostra economia i ha de continuar sent-ho de cara al futur. Com deia ahir el cap de Govern en el seu discurs, no es pot

perdre de vista que tant important és captar turistes com fidelitzar-los i, per tant tenim el deure de treballar per donar un servei excel·lent en tots els àmbits perquè l'experiència dels nostres visitants sigui el més gratificant possible i vulguin repetir.

La mobilitat viària no sempre és òptima, ens al contrari, els nostres visitants la valoren com un punt desfavorable a la seva estada. Esdevé doncs, necessari i urgent esmerçar el màxim d'esforços en aquest àmbit, i més especialment en els moments de màxima afluència turística al nostre país.

Per tot l'esmentat presentem la següent Proposta de resolució:

S'encomana al Govern que treballi per agilitzar al màxim les vies de sortida del nostre país. En aquest sentit, caldria establir un diàleg amb les autoritats espanyoles perquè el punt duaner del Riu Runer pugui obrir els dos carrils de circulació viària de sortida d'Andorra cap a Espanya; i alhora facilitar l'obertura dels dos carrils de baixada de l'Av. Francesc Cairat, de Sant Julià de Lòria fins, a la frontera del Riu Runer, per agilitzar i facilitar la mobilitat viària, en moments de màxima afluència turística a Andorra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, acabada la presentació de les diferents propostes de resolució i per tal que els grups parlamentaris disposin del temps necessari per valorar-les, se suspèn la sessió per una durada aproximadament d'una hora abans de sotmetre aquestes propostes a votació.

Se suspèn la sessió.

(Són les 18.27h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 20.11h)

El Sr. síndic general:

Es reprèn la sessió.

Demana en primer lloc que els grups parlamentaris que ho desitgin indiquin la seva posició respecte les propostes de resolució presentades pels altres grups.

Pel Grup Parlamentari Mixt, per SDP, Sra. Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Per la proposta de resolució 662, s'ha fet una proposta de transacció.

El Sr. síndic general:

La segona m'està dient...

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Perdó, la 661.

El Sr. síndic general:

La primera...

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, la primera.

S'ha fet una proposta de transacció que hem acceptat que representa que s'eliminarà el paràgraf 6 de l'exposició de motius...

El Sr. síndic general:

Sra. Bonet seria únicament manifestar-se sobre cadascuna d'elles, quin és el sentit del seu grup i després ja passaríem una a una per veure com queda el text.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Bé, doncs, a la 661 seríem favorables, a la 662 també, a la 663 també, a la 664 també, a la 665 també, a la 666 també, a la 667 també, a la 668 també, a la 669 també, a la 670 també, a la 671 també, i a la 672 també.

Seríem favorable a totes.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També pel Grup Mixt, pel PS, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, hi ha algunes propostes de transacció que estan pendents de com deixen el contingut definitiu, però en principi seríem favorables a la 661, a la 662, a la 663, 664, 665 i 666, sabent que nosaltres hem fet propostes de transacció en dues d'elles.

A la 667 també hi seríem favorables, a la 668 també hi seríem favorables. A la 669 a l'espera que se'n presenti el redactat definitiu, que teòricament hem acordat, també hi votariem favorablement.

A la 670 també votem favorablement, a la 671 també amb el redactat esmenat que s'ha acordat, i a la 672 també.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

És a dir, si ho interpreto bé, sense perjudici de conèixer el text definitiu, en principi també serien favorables a totes si queden tal com s'haurien pactat...

El Sr. Pere López:

Efectivament.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

Per part del Grup Liberal, en el mateix sentit en principi votariem favorablement a totes, si es mantenen com pensem que sí, evidentment, doncs, les transaccions acordades.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

I pel Grup Demòcrata, Sr. Bardina, teniu la paraula.

El Sr. Josep Anton Bardina:

Gràcies Sr. síndic.

Per la 1 sí, la 2 sí, la 3 no, la 4 sí, la 5 no, la 6 sí, la 7 no, la 8 no, la 9 sí, la 10 no, la 11 i la 12 sí.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Doncs, ara a continuació i segons l'ordre de presentació de les propostes de resolució, demanaria primerament als autors de les propostes que indiquin quin és el text que se sotmet finalment a votació i posteriorment, si calgués, procediríem a la seva votació.

Comencem, doncs, per la primera proposta de resolució que és la registrada amb el número 661. El text que se sotmet a aprovació és el presentat o hi hauria alguna modificació...

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Hi ha una modificació Sr. síndic.

En la part de l'exposició de motius s'eliminarà el paràgraf sisè i el text final quedaria:

"Encomanar al Govern que estudiï la possibilitat de ratificar nous preceptes de la Carta Social Europea revisada i la possibilitat de signar i ratificar el seu Protocol addicional de reclamacions col·lectives."

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Entenc que segons el manifestat, i si no m'equivoco, hi hauria una unanimitat en l'aprovació d'aquesta primera proposta de resolució...

És així...

Bé, si no hi ha objecció, declaro aprovada per assentiment aquesta primera proposta.

Passem a la segona proposta presentada, que és la registrada amb el número 662. Tornaria a demanar Sra. Bonet si el text que se sotmet a aprovació és el presentat o si hi hauria alguna modificació... Si és així si la pot llegir si us plau.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí gràcies Sr. síndic.

Hi ha una lleugera modificació en l'acordat, que quedaria com segueix:

"Encomanar al Govern:

- Que estudiï les accions necessàries per a la signatura i ratificació del Conveni del Consell d'Europa per a la falsificació de productes mèdics i delictes similars que constitueixin amenaces per a la salut pública, fet a Moscou el 28 d'octubre del 2011, anomenat MEDICRIME."

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna objecció a votar favorablement aquest text...

Bé, si no hi ha cap objecció, també declaro aprovada per assentiment aquesta proposta.

La tercera proposta és la registrada amb el número 663. Demanaria també en aquest cas, si el text que es sotmet a aprovació és el presentat o si hi hauria alguna modificació...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí gràcies Sr. síndic.

Bé, no hi cap modificació en aquest text perquè no ha sigut possible arribar a cap tipus de transacció i

per tant, el text queda tal qual estava precedentment.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Vist que sembla que no hi hauria aquí un consens com per aprovar aquesta resolució, passaríem tot seguit a una votació de la mateixa.

Obrim un temps per votar.

(Votacions)

Gràcies.

Vist el resultat de la mateixa, doncs no s'aprova la proposta de resolució, per onze vots favorables i quinze en contra.

Passem tot seguit a la quarta proposta, la registrada amb el número 664. I demanaria també si el text que se sotmet a aprovació és el presentat o si hi hauria alguna modificació...

Sr. Pere López:

Sí gràcies Sr. síndic.

Hi ha una petita modificació a demanda del Grup Demòcrata, que bé hem tingut a bé acollir per tal de què la proposta pugui tirar endavant. El redactat definitiu que se sotmet a votació és:

“Instar el Govern a seguir fent els passos, -en lloc de a fer com deia anteriorment-, necessaris per fer efectiu el seu compromís d'acollir una vintena de refugiats procedents de la guerra de Síria.”

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Vits el manifestat anteriorment, si ho he entès bé, aquesta també podria ser aprovada per assentiment.

No hi ha cap objecció, doncs la declaro aprovada per assentiment.

Passem a la cinquena proposta presentada, que és la registrada amb el número 665.

Torno a demanar si el text que se sotmet a votació és el presentat o si hi hauria alguna modificació... I si és així si la podeu exposar si us plau.

Sr. Alís.

El Sr. Gerard Alís:

Sí gràcies Sr. síndic.

No ha estat possible fer cap transacció en relació a aquesta, per tant, el redactat queda tal com s'ha presentat abans.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Em sembla que pel manifestat, en aquesta proposta no seria possible l'assentiment. Passaríem doncs tot seguit a una votació de la mateixa.

S'obre un temps per votar.

(Votacions)

Bé a la vista de resultat, no s'aprova la proposta de resolució per disposar d'onze vots a favor i quinze en contra.

Passem a la sisena proposta, que és la registrada amb el número 666. El text que se sotmet a aprovació és el presentat o hi hauria en aquest cas alguna modificació...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí gràcies Sr. síndic.

Sí aquí hi ha hagut una modificació de darrera hora que ha estat transaccionada, que passo a llegir el redactat final que respecta totalment el principi que hi havia però que s'ha redactat d'una manera diferent.

El redactat final és:

“S'encomana al Govern i al Consell General establir mecanisme de sancions i de demandes de responsabilitats per les irregularitats comeses i reforçar els mecanismes perquè el Tribunal de Comptes pugui posar en coneixement de la Fiscalia els fets greus detectats.”

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Podem aprovar aquesta proposta per assentiment si no hi ha cap objecció en contra, doncs proposaria l'aprovació per assentiment.

Declaro aprovada la proposta de resolució per assentiment.

Passem a la setena proposta que és la registrada amb el número 667. Demanaria també si el text que se sotmet a aprovació és el presentat o si hi hauria alguna modificació...

Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí gràcies Sr. síndic.

No hem pogut arribar a una transacció del text proposat amb el grup de la majoria, i per tant mantindríem el text original.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Bé doncs, a la vista del que s'ha manifestat anteriorment, entenc que no és possible d'arribar a una proposta que s'aprovi per assentiment. Per tant, tot seguit procediríem a votar la proposta.

(Votacions)

Bé, per onze vots a favor i quinze vots en contra, doncs a la vista d'aquest resultat no s'aprova la proposta de resolució.

Passem a la vuitena proposta que és la registrada amb el número 668. Tornaria a demanar si el text que se sotmet a aprovació és el presentat o si hi hauria alguna modificació...

Sra. Carine.

La Sra. Carine Montaner:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Doncs el Grup Parlamentari Liberal ha fet una transacció amb els parlamentaris d'SDP. El text és el següent:

S'encomana al Govern que en el termini màxim de sis mesos efectuï una auditoria de gestió del SAAS i la presenti a la Comissió de Sanitat i Medi Ambient.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Crec haver entès que no hi ha una unanimitat en aquesta proposta de resolució, per tant procediríem a la seva votació.

Obrim un temps per votar.

(Votacions)

Per onze vots a favor i quinze vots en contra, declaro desestimada la proposta de resolució.

Passem a la proposta número 9 que és la registrada amb el número 669. El text que se sotmet a aprovació és el presentat o hi hauria alguna modificació...

Sr. Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Doncs sí el text ha estat transaccionat i s'ha sotmès a unes modificacions que si vol passo a exposar-les.

Ahir en l'exposició el M. I. Sr. Cap de Govern quan va obrir la porta a aquesta petita millora de l'eficiència recaptatòria en base a reduir algunes de les deduccions, doncs ens va generar una inquietud que hem plasmat en una proposta de resolució prèviament que hem transaccionat amb tots els grups parlamentaris i vull dir per davant que ha estat un plaer negociar amb tots ells i han mostrat una boníssima predisposició per arribar a un acord.

En aquest sentit s'eliminarà amb pro de poder aprovar la proposta de resolució, el primer paràgraf després de "per tant". És a dir s'elimina el paràgraf que diu:

"Considerant que la deducció però no les inversions en actius fixos a efectes, permet als empresaris que inverteixin en actius fixos, deduir-se el 5% del valor de la inversió, sempre i quant es mantinguin durant un període mínim de cinc anys des de la seva adquisició".

Aquest paràgraf per tant, quedaria eliminat i mantindríem els dos següents que diuen, si m'ho permet els lleigeixos perquè no hi hagi dubte de la proposta de resolució:

"Considerant que la deducció per la creació de llocs de treball de 3000 euros per persona, l'increment mitjà de la plantilla fixa anual, permet als empresaris que conclouen contractes de treball indefinits i incrementen la seva plantilla, a una deducció de fins a 3000 euros per persona d'increment mitjà de plantilla fixa anual".

I també el que diu:

"Considerant que la deducció per impostos comunals i de les plusvàlues permet als empresaris deduir-se de la quota de l'impost de societats, la taxa pagada als comuns en concepte de radicació de l'activitat econòmica i de la taxa o impost sobre l'inquilinat, així com l'impost estatal de les plusvàlues.

I llavors també diu que es manté, i considerant tots els efectes col·laterals positius que aquestes deduccions tenen per al teixit econòmic i social d'Andorra, presentem la següent Proposta de resolució, -i aquí és on hi ha els canvis més substancials-, diria el següent: s'encomana al M. I. Govern que es comprometí a mantenir les deduccions impositives, i en especial les següents: deducció per creació de llocs de treball; deducció pels impostos comunals mentre no hi hagi un nou marc regulador relatiu a les competències i

transferències dels comuns, i finalment, deducció de les plusvàlues.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista de l'enunciat anteriorment per part dels grups diria que aquesta Proposta de resolució no ha obtingut la possibilitat d'unanimitat, per tant, procediríem a votar.

Sí que hi ha acord en aquesta...

D'acord, declaro aprovada per assentiment aquesta proposta de resolució.

Passem a la desena proposta que és la registrada amb el número 670. Demanaria també si el text que se sotmet a aprovació és el presentat o si hi hauria alguna modificació...

Sra. Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Jo vull agrair la predisposició del Grup Demòcrata en poder transaccionar aquesta proposta que s'encomana al Govern però, com que finalment gràcies a la intervenció del Govern no ha estat possible, doncs el text es manté com està.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Interpreto que no hi ha aquí una possibilitat d'acord, per tant, procediríem tot seguit també a la votació d'aquesta proposta.

(Votacions)

Bé, per 11 vots a favor i 15 en contra, declaro desestimada aquesta proposta de resolució.

Passem a l'onzena proposta, que és la registrada amb el número 671. Demanaria al Sr. conseller, Miquel Aleix si el text que se sotmet a aprovació és el presentat o si hi ha alguna modificació...

El Sr. Miquel Aleix:

Sí, Sr. síndic.

Hi ha una modificació. En primer lloc hi hauria una modificació en el propi text on s'afegiria "*Dita reducció es pot aplicar també per a guanys anyals inferiors o iguals a 12.000 euros*" -que anteriorment hauria dit 24.000-, i doncs, això seria una correcció que hi hauria; i la Proposta de resolució quedaria

redactada de la següent manera: s'encomana al Govern que estudiï la possibilitat d'establir la cotització de les persones que realitzen una activitat per compte propi a la CASS en funció dels seus ingressos o en funció del sou mig del sector, i tenint en compte un mínim de cotització prenent en compte la sostenibilitat del sistema.

Aquesta seria la redacció final de la proposta acceptada pels altres grups.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista de les intervencions...

La Sra. Judith Pallarés:

Perdó Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Perdó, Sra. Pallarés...

La Sra. Judith Pallarés:

Podria tornar a llegir la proposta de resolució, si us plau? El text final de la proposta de resolució, si us plau?

El Sr. síndic general:

Sr. Miquel Aleix, si us plau.

El Sr. Miquel Aleix:

La proposta de resolució doncs, tal com se m'ha donat, quedaria redactada de la següent manera:

"S'encomana al Govern que estudiï la possibilitat d'establir la cotització de les persones que realitzen una activitat per compte propi a la CASS en funció dels seus ingressos o en funció del sou mig del sector, i tenint en compte un mínim de cotització prenent en compte la sostenibilitat del sistema."

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres no teníem constància del text final, de com quedava, per tant no donarem suport a aquesta proposta.

El Sr. síndic general:

D'acord.

Vist el manifestat doncs, hem de procedir tot seguit a una votació.

(Votacions)

Bé, per 20 vots a favor i 6 vots en contra, declaro aprovada la proposta de resolució.

Passem a la dotzena proposta que és la registrada amb el número 672 i demanaria també si el text que se sotmet a aprovació és el presentat o si hi hauria alguna modificació...

Sr. Antoni Fillet, teniu la paraula.

El Sr. Antoni Fillet:

Sí, Gràcies Sr. síndic.

Hem fet una modificació en el text, l'hem transaccionat, i al final queda la proposta com segueix:

“S'encomana al Govern que treballi per agilitar al màxim les vies de sortida del país. En aquest sentit, caldria prosseguir el diàleg amb les autoritats espanyoles perquè el punt duaner del Riu Runer pugui obrir els dos carrils de circulació viària de sortida d'Andorra cap a Espanya; i alhora facilitar l'obertura dels dos carrils de baixada de l'Av. Francesc Cairat, de Sant Julià de Lòria fins, a la frontera del Riu Runer, per agilitar i facilitar la mobilitat viària, en moments de màxima afluència turística a Andorra, sense perjudici de continuar informant sobre el desenvolupament dels processos de les fases 1 i 2 del desviament de Sant Julià.”

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

D'acord amb el manifestat anteriorment, podríem aprovar per assentiment aquesta proposta de resolució...

Si no hi ha objeccions declaro aprovada per assentiment la proposta.

Essent aquesta dotzena proposta la darrera de les propostes de resolució, no havent-hi més assumptes a tractar i havent esgotat els punts d'aquest Debat d'orientació política, s'aixeca la sessió.

(Són les 20.33h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877